

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Řízení o přestupcích se zaměřením na přestupky provozovatele vozidla
Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Marcela Bergmanová**
Osobní číslo: **E18151**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa: Veřejná ekonomika**
Téma práce: **Řízení o přestupcích se zaměřením na přestupky provozovatele vozidla**
Zadávací katedra: **Ústav správních a sociálních věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je analýza přestupkového řízení vedeného správním orgánem s důrazem na přestupky zjištěné automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích. Analyzována bude hmotněprávní i procesní úprava, přičemž budou zdůrazněna specifika zvláštní úpravy. V praktické části bude analyzován postup města Český Brod, coby obce s rozšířenou působností, při řešení těchto přestupků.

OSNOVA :

- Správní trestání.
- Přestupky.
- Přestupky provozovatele vozidla.
- Procesní úprava dopravních přestupků.
- Analýza postupu a vyhodnocení úsekového měření v působnosti ORP Český Brod v období 2017-2019.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- ČERVENÝ, Zdeněk a Václav ŠLAUF. *Přestupkové právo: komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů: podle právního stavu k 1.7.2006*. 13. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2006. ISBN 978-80-7201-596-6.
- HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-624-1.
- JEMELKA, Luboš. *Správní řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-607-4.
- JEMELKA, Luboš. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Zákon o některých přestupcích: komentář*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-772-9.
- KOPECKÝ, Martin. Příslušnost v řízení o přestupcích. *Správní právo*. 2017, **50**(6), s.297-313. ISSN 0139-6005.
- PRÁŠKOVÁ, Helena. *Nové přestupkové právo*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-221-9.
- SKULOVÁ, Soňa. *Správní právo procesní*. 3. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-688-0.
- ŠROMOVÁ, Eva. *Správní řízení od A do Z*. 3. aktualizované a doplněné vydání. Olomouc: ANAG, 2020. ISBN 978-80-7554-259-5.

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Jana Janderová, Ph.D.**
Ústav správních a sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2020**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2021**

L.S.

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

Prohlašuji:

Práci s názvem Řízení o přestupcích se zaměřením na přestupky provozovatele vozidla jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. dubna 2021

Marcela Bergmanová v. r.

E18151

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala své vedoucí práce JUDr. Janě Janderové Ph.D., za její vstřícný přístup, odbornou pomoc a cenné rady, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce. Také bych ráda poděkovala své rodině za trpělivost a čas, který mi dala, abych se mohla své práci věnovat a pracovnímu kolektivu Odboru dopravy a obecního živnostenského úřadu Český Brod za informace k praktické části.

ANOTACE

Tato práce se zaměřuje na analýzu přestupkového řízení vedeného správním orgánem s důrazem na přestupky zjištěné automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích. Hlavní část obsahuje hmotněprávní i procesní úpravu, přičemž jsou zdůrazněna specifika zvláštní úpravy. V praktické části je analyzován postup Městského úřadu Český Brod, obce s rozšířenou působností příslušnou k řešení těchto přestupků.

KLÍČOVÁ SLOVA

Přestupek, správní řízení, objektivní odpovědnost provozovatele, úsekové měření, provozovatel vozidla.

TITLE

Administrative delict proceedings focusing on administrative delicts committed by vehicle operators.

ANNOTATION

The bachelor's thesis deals with the analysis of administrative delict proceedings conducted by an administrative body with particular emphasis on administrative delicts detected by an automated technological device used unattended when supervising road safety. The main part contains substantive and procedural regulation, while emphasizing the specifics of special regulation. The practical part analyses the procedure performed by the Municipal Authority of Český Brod, a municipality with extended powers competent to settle the administrative delicts.

KEYWORDS

Administrative delict, administrative proceedings, no-fault liability of an operator, section measurement, vehicle operator.

OBSAH

ÚVOD.....	8
1 SPRÁVNÍ TRESTÁNÍ.....	9
1.1 PRAMENY PRÁVA.....	9
1.2 ZÁSADY VEŘEJNOPRÁVNÍHO TRESTÁNÍ.....	11
1.2.1 Základní zásady činnosti správních orgánů.....	11
1.2.2 Další zásady dle správního řádu.....	12
1.2.3 Zásady správního řízení.....	14
1.2.4 Zásady ukládání správních trestů.....	15
1.3 SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ.....	17
2 PŘESTUPKY.....	19
2.1 POJEM A ZNAKY PŘESTUPKU.....	20
2.2 ZNAKY PŘESTUPKU.....	21
2.2.1 Okolnosti vylučující protiprávnost.....	22
2.3 PŮSOBNOST ZÁKONA Č. 250/2016 SB.	22
2.3.1 Časová působnost.....	22
2.3.2 Územní působnost.....	23
2.3.3 Osobní působnost.....	23
2.4 DRUHY SPRÁVNÍCH TRESTŮ.....	23
2.4.1 Napomenutí.....	24
2.4.2 Pokuta.....	24
2.4.3 Zákaz činnosti.....	25
2.4.4 Zveřejnění rozhodnutí o přestupku.....	25
2.4.5 Propadnutí věci nebo náhradní hodnoty.....	25
2.5 OCHRANNÁ OPATŘENÍ.....	26
2.6 PACHATEL PŘESTUPKU.....	26
2.6.1 Odpovědnost fyzické osoby.....	27
2.6.2 Odpovědnost právnické a fyzické podnikající osoby.....	27
2.7 ZÁNİK ODPOVĚDNOSTI.....	28
2.7.1 Promlčecí doba.....	28
2.7.2 Zánik právnické osoby.....	31
3 PŘESTUPKY PROVOZOVATELE VOZIDLA.....	32
3.1 PROVOZOVATEL VOZIDLA.....	32
3.1.1 Odpovědnost provozovatele vozidla.....	32
3.2 REGISTR VOZIDEL.....	34
3.3 EUCARIS.....	35
3.4 ÚSEKOVÉ MĚŘENÍ.....	36
3.5 ZÁKON Č. 361/2000 SB., O PROVOZU NA POZEMNÍCH KOMUNIKACÍCH A O ZMĚNÁCH NĚKTERÝCH ZÁKONŮ.....	36

4	PROCESNÍ ÚPRAVA DOPRAVNÍCH PŘESTUPKŮ	38
4.1	PŘÍSLUŠNOST SPRÁVNÍCH ORGÁNŮ V ŘÍZENÍ O PŘESTUPKU.....	38
4.2	ÚKONY PŘED ZAHÁJENÍM ŘÍZENÍ	38
4.2.1	Oznámení přestupku.....	40
4.2.2	Výzva k uhrazení určené částky	40
4.2.3	Oznámení totožnosti řidiče.....	41
4.2.4	Odložení	42
4.2.5	Překážky řízení	44
4.2.6	Zajišťování podkladů a podání vysvětlení.....	44
4.3	ŘÍZENÍ O PŘESTUPKU	44
4.3.1	Ústní projednání	46
4.3.2	Rozhodnutí	48
4.3.3	Příkaz.....	51
4.3.4	Příkaz na místě	52
4.3.5	Společné řízení	52
4.3.6	Vymahatelnost.....	53
4.3.7	Přerušování řízení.....	53
4.3.8	Zastavení řízení	54
4.4	PROBLEMATIKA DORUČOVÁNÍ.....	55
4.4.1	Doručování datovou schránkou	56
4.4.2	Fikce doručení	56
4.5	OPRAVNÉ A DOZORČÍ PROSTŘEDKY	57
4.5.1	Odpor.....	57
4.5.2	Odvolání	58
4.5.3	Přezkumné řízení	59
4.5.4	Obnova řízení	60
5	ANALÝZA POSTUPU A VYHODNOCENÍ ÚSEKOVÉHO MĚŘENÍ V PŮSOBNOSTI ORP ČESKÝ BROD V OBDOBÍ 2017-2019.....	61
5.1	SPECIFIKACE MÍSTA	61
5.2	TECHNICKÉ PARAMETRY	61
5.3	PŘÍSLUŠNOST – SPRÁVNÍ ORGÁN.....	62
5.4	VYHODNOCENÍ ÚSEKOVÉHO MĚŘENÍ V PŮSOBNOSTI.....	63
	ZÁVĚR.....	72
	POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE.....	75
	POUŽITÁ JUDIKATURA	77
	SEZNAM PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ	79
	SEZNAM PŘÍLOH.....	81

SEZNAM TABULEK

TABULKA 1 - PŘESTUPKY FYZICKÝCH OSOB DLE § 125C Odst. 1 písm. f) body 2,3,4.....	37
TABULKA 2 - ZASTAVENÍ ŘÍZENÍ DLE USTANOVENÍ § 86 ZÁKONA Č. 250/2016 SB.....	54
TABULKA 3 - STRUKTURA SPRÁVNÍCH ŘÍZENÍ - ROK 2017.....	70
TABULKA 4 - STRUKTURA SPRÁVNÍCH ŘÍZENÍ - ROK 2018.....	70
TABULKA 5 - STRUKTURA SPRÁVNÍCH ŘÍZENÍ - ROK 2019.....	70

SEZNAM OBRÁZKŮ

OBRÁZEK 1 - PYRAMIDA UŽITÍ ZÁKONŮ V PROCESU.....	19
OBRÁZEK 2 - PŘÍKLAD PŘERUŠOVÁNÍ BĚHU PROMLČECÍ DOBY.....	30
OBRÁZEK 3 - POSTUP SPRÁVNÍHO ORGÁNU PŘI VÝZVĚ PROVOZOVATELI.....	39
OBRÁZEK 4 - POSTUP SPRÁVNÍHO ORGÁNU PŘI PŘÍKAZU PROVOZOVATELI.....	46
OBRÁZEK 5 - POSTUP SPRÁVNÍHO ORGÁNU PŘI SPRÁVNÍM ŘÍZENÍ S ŘIDIČEM.....	48
OBRÁZEK 6 - DOPRAVNÍ ZNAČKA IP31A, IP31B.....	62
OBRÁZEK 7 - POČET OZNÁMENÝCH PŘESTUPKŮ DLE PŘEKROČENÍ RYCHLOSTI.....	63
OBRÁZEK 8 - POČET OZNÁMENÝCH PŘESTUPKŮ MĚSÍČNĚ.....	64
OBRÁZEK 9 - PLATEBNÍ MORÁLKA PŘESTUPCŮ.....	66
OBRÁZEK 10 - ODLOŽENÍ PŘESTUPKŮ.....	67
OBRÁZEK 11 - ROZLOŽENÍ VÝZEV A SPRÁVNÍCH ŘÍZENÍ.....	68
OBRÁZEK 12 - STRUKTURA PŘÍKAZNÍCH ŘÍZENÍ.....	69

SEZNAM ZKRATEK

Čj.	Číslo jednací
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
LZPS	Usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky
NSS	Nejvyšší správní soud
ODŽÚ	Odbor dopravy a obecní živnostenský úřad
ORP	Obec s rozšířenou působností
PFO	Podnikající fyzická osoba
PO	Právnícká osoba
Sb.	Sbírka zákonů

ÚVOD

Cílem této bakalářské práce je rozbor postupu správního orgánu obce s rozšířenou působností se zaměřením na přestupky zjištěné automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích a analýza procesních postupů, které jsou vztaženy k tomuto vybranému správnímu orgánu. Procesní úprava dopravních přestupků v této bakalářské práci je zaměřena na přestupky, které byly zaznamenány automatizovaným technickým prostředkem a spočívají v jedné, které nemá za následek dopravní nehodu, nejsou trestným činem a řidič při spáchání přestupku nebyl zastaven orgány Policie České republiky.

Teoretická část se věnuje hmotněprávní úpravě, pramenům práva, zásadám správního trestání, představuje přestupky v obecné rovině. Další část této práce je zaměřena na přestupky provozovatele vozidla, na danou problematiku objektivní odpovědnosti provozovatele, úsekové měření. Navazuje procesní úprava dopravních přestupků, která zahrnuje postup správního orgánu od předání věci, předšetřování, zahájení řízení, rozhodování, včetně zkrácených forem, společného řízení, doručování, ústního projednání, nákladů řízení a opravných prostředků.

Praktická část je zaměřena na vyhodnocení výstupů zpracovaných přestupků úsekového měření Odborem dopravy a obecního živnostenského úřadu Městského úřadu Český Brod v období 2017 až 2019. Tato část analyzuje přestupky v předprocesní fázi a v rámci správních řízení, řeší zejména jejich množství a strukturu. Z celkové analýzy postupu, zpracovaných přestupků a poznatků z praxe by měla být zhodnocena problematika správních řízení, úskalí procesu a dána doporučení pro její zefektivnění.

Informace byly čerpány z platné právní úpravy, komentované literatury a učebnic. Dále pak ze soudní judikatury, rozhodnutí správních orgánů a vyvíjející se metodiky v této oblasti, neboť problematika úsekového měření se vyvíjí v důsledku změn v zákonech a rozhodnutích krajských soudů a Nejvyššího správního soudu. Přestupky úsekového měření překročení rychlosti upravuje zejména zákon č. 361/2000 Sb., zákon o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon č. 361/2000 Sb.“). Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon č. 250/2016 Sb.“), který je jednotícím prvkem v projednávání přestupků. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „zákon č. 500/2004 Sb.“), který je používán podřídně, pokud přestupkový nebo zvláštní zákon nestanoví jiný postup.

1 SPRÁVNÍ TRESTÁNÍ

Správním trestáním se rozumí opatření, které má donucovací charakter a pachateli ho ukládá příslušný správní orgán, který ho uzná vinným z přestupku. Správní trestání má funkci preventivní a výchovnou, kterým se pachateli přestupku způsobí peněžitá či nepeněžitá újma, případně kombinací obou. [16, s. 146] Reforma správního trestání nastala úpravou odpovědnosti za přestupek v zákoně č. 250/2016 Sb., a též v zákoně č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, dále jen zákon č. 251/2016 Sb., který ale upravuje vybrané přestupky na různých úsecích veřejné správy. Předchozí právní úprava byla velmi komplikovaná a chyběla obecná právní úprava podmínek odpovědnosti.

Správní trestání je institutem správně právní odpovědnosti, tedy odpovědnost vystupuje jako právní odpovědnost realizovaná správními orgány a aplikovaná především veřejnou správou. Rozhodování o vině a trestu za porušení práva je trestáním, které se člení na soudní trestání a správní trestání. [5] Správní právo trestní je právním základem této problematiky, ale správní trestání je specifické, neboť dává oprávnění veřejné správě trestat. [1, s. 2] Správní delikty jsou od účinnosti zákona o odpovědnosti za přestupky přetransformovány na přestupky. Do 30.06.2017 se přestupky rozlišovaly na přestupky fyzických osob a na správní delikty podnikajících fyzických osob a právnických osob. Některé speciální zákony, např. zákon č. 361/2000 Sb., však i nadále používají pojem správní delikt při správním trestání.

1.1 Prameny práva

Prameny právní úpravy jsou formy práva uznávané státem, od nichž se odvíjí platnost a závaznost. Primárním pramenem práva tvořící platné a závazné formy práva je v českém prostředí zákon nebo jiný právní předpis vyšší právní síly. České přestupkové právo je právem psaným a zákonným, z toho důvodu nejsou jeho pramenem např. právní obyčeje, právní literatura, metodické zápisy, interní předpisy a správní rozhodnutí. Sekundárními předpisy jsou podzákoné právní předpisy, které hrají důležitou roli v řízení o přestupcích. Posláním přestupkového práva je ochrana práv a oprávněných zájmů fyzických i právnických osob, jak vyplývá z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Tato Úmluva byla ratifikována Českou republikou v roce 1992. Zcela zásadními jsou ke správnímu trestání čl. 6 odst. 1 Úmluvy, který přiznává právo na spravedlivé, veřejné, v přiměřené lhůtě nezávislé a nestranné projednání soudem, čl. 7 Úmluvy, který zakazuje trest bez zákona a čl. 13 Úmluvy, který zajišťuje právo na účinné opravné prostředky.

Také na projednávání přestupků se vztahují požadavky práva na spravedlivý proces dle Úmluvy a protokolů k ní přijatých. Jejich projednávání správními orgány, které posuzují vinu a ukládají trest za protiprávní činy, lze považovat za výjimku z pravidla, jehož výkon trestní pravomoci patří soudům. Zárukou práva na spravedlivý proces je zajištění ochrany způsobem, že se soud nebo jiný nezávislý orgán soudního typu, může v určitém procesním stadiu zabývat rozhodnutími správních orgánů. Ve správním soudnictví lze v rámci přezkumu soudem snížit nebo upustit od trestu, který uložil správní orgán.

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ani Listina základních práv a svobod (dále jen „LZPS“), neupravují požadavky na správní trestání, čl. 39 a čl. 40 LZPS, v kterých jsou zakotveny základní, ústavní principy trestání se vztahují pouze na trestné činy. Určité základní principy, které se vztahují na správní trestání lze odvodit z obecných ústavních požadavků v rámci veřejné moci, z obecných právních principů, z mezinárodních smluv, zejména z Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, z Evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a z Listiny základních práv EU.

Dle Hendrycha je správní trestání jako součást výkonu činnosti veřejné správy vázáno principem zákonnosti. Státní moc může být uplatňována jen v případech a mezích stanovených zákonem a způsobem, který zákon stanoví, jak vyplývá z čl. 2 odst. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., a čl. 2 odst. 2 LZPS. Při ukládání trestu se musí přihlídnout ke všem souvislostem a specifikům daného případu tak, aby nedošlo k trestání za přestupek, který se nestal, tedy aby nedošlo k porušení principu v čl. 39 LZPS. [5]

Věcnou příslušnost upravuje § 10 zákona č. 500/2004 Sb., přičemž jsou správní orgány věcně příslušné jednat a rozhodovat ve věcech, které jim byly svěřeny zákonem nebo na základě zákona. Jedná se o procesní institut, který obsahuje určení správního orgánu, jenž má v dané konkrétní věci hmotněprávní působnost, tedy je povolán plnit své úkoly a pravomoc, má oprávnění rozhodovat, vydávat v dané věci individuální správní akty. Pokud úprava věcné působnosti ze zvláštních zákonů nevyplývá, bude věcně příslušným obecní úřad obce s rozšířenou působností, s výjimkou taxativně stanovených přestupků. [6, s. 61 - 66] V případě přestupků úsekového měření se skutkové podstaty přestupků i ukládání trestu řídí speciálním zákonem č. 361/2000 Sb. Prameny hmotného přestupkového práva tvoří kromě zákona č. 250/2016 Sb., také zákony, které stanoví jednotlivé skutkové podstaty přestupků, určující druhy a výši správních trestů za ně a též určité odlišnosti odpovědnosti za některé přestupky. Také platí, že subsidiárně se na přestupky vztahují obecné předpisy o správním řízení dle zákona č. 500/2004 Sb.

1.2 Zásady veřejnoprávního trestání

Zásady činnosti správních orgánů jsou závazné pro veškerý autoritativní postup veřejné správy vůči jejím adresátům a tvoří základní kostru při formování a vyhodnocování přestupků při ukládání správních trestů. Výrazně pomáhají vyložit neurčité právní normy, doplňují mezery v právu, přispívají k interpretaci významu. Zásady jsou inspirovány judikaturou Evropského soudního dvora, Evropského soudu a dokumentů Rady Evropy.

1.2.1 Základní zásady činnosti správních orgánů

Základní zásady činnosti správních orgánů jsou upraveny ustanoveními § 2 až § 8 zákona č. 500/2004 Sb., správní orgány postupují v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, uplatňují svou pravomoc pouze k účelům a v rozsahu, svěřené jim zákonem nebo na základě zákona. [6, s. 21 - 23] Správní orgán šetří práva nabytá v dobré víře, oprávněné zájmy dotčených osob v souladu s veřejným zájmem tak, aby rozhodování odpovídalo okolnostem případu a aby nevznikaly nedůvodné rozdíly při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů. Pokud je porušena některá ze základních zásad určujících zákonnost a správnost řešení přijatých správními orgány, tedy obsahu rozhodnutí, bývá tento postup kvalifikován Nejvyšším správním soudem jako zneužití správního uvážení, které je důvodem pro zrušení rozhodnutí. [15, s. 51]

➤ Zásada legality-zákonnosti

Zásada legality vychází z čl. 2 odst. 2 ústavního zákona č. 2/1993 Sb., a je též zakotvena v čl. 2 odst. 3 ústavního zákona 1/1993 Sb. Zásada zákonnosti upravuje vztah veřejné správy a dotčených subjektů. Podstatou zásady legality je zajištění souladu postupu se zákony a právními předpisy, určuje podmínky, meze a způsob výkonu pravomocí veřejné správy vůči spravovaným osobám. [15, s. 46]

➤ Zásada zákazu zneužití pravomoci a správního uvážení

Tato zásada specifikuje správní uvážení správního orgánu, které smí být učiněno jen v mezích zákona a není na libovůli správního orgánu, jak vyhodnotí správní řízení. Dle ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., *“Správní orgán uplatňuje svou pravomoc pouze k těm účelům, k nimž mu byla zákonem nebo na základě zákona svěřena, a v rozsahu, v jakém mu byla svěřena.”*

➤ **Zásada ochrany dobré víry**

Zásada veřejné správy jako služby a ochrany práv dotčených osob dle ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., je zásadou, která předkládá správním orgánům postupovat materiálně, nikoliv formálně v souladu s požadavky na moderní veřejnou správu v právním státě při konkrétních postupech a ve vztahu ke konkrétním osobám. [15, s. 61] Základ této zásady je obsažen v čl. 2 odst. 3 ústavním zákoně č. 1/1993 Sb., „*Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.*“

➤ **Zásada souladu s veřejným zájmem**

Uvedená zásada koresponduje se zásadou zákazu zneužití správního uvážení a vychází též ze správního řádu, dle § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., kdy správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem. Veřejný zájem je naplňován pomocí účelů, které jsou zákonodárcem stanoveny pro výkon pravomoci správních orgánů, tedy podstatou a cílem výkonu pravomoci v souladu s dodržováním práva. [15, s. 53]

1.2.2 Další zásady dle správního řádu

Vedle základních zásad činnosti správních orgánů jsou i zásady, které také vycházejí ze správního řádu a se základními zásadami jsou propojené.

➤ **Zásada proporcionality-přiměřenosti**

Zásada proporcionality se týká obsahu a formy rozhodování a je souhrnem oprávněných zájmů jednotlivců a veřejného zájmu za použití zákonných donucovacích prostředků. Zásadami, které tvoří kostru této zásady, jsou zásada zneužití správního uvážení, zásada ochrany dobré víry a oprávněných zájmů, zásada subsidiarity a požadavek nalézt řešení odpovídající okolnostem daného případu, resp. řešení vhodné dle ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., a jednání ve veřejném zájmu. [15, s. 48]

➤ **Zásada subsidiarity**

Tato zásada souvisí se zásadou proporcionality, neboť preferuje smírné odstranění rozporů, aby bylo možné projednat a rozhodnout v dané věci, pokud je to z povahy dané věci možné, avšak nesmí být v rozporu s veřejným zájmem a být protizákonné. Při posouzení každé věci individuálně je možné zabránit standardizaci, tedy aplikaci ustálené správní praxe tam, kde pro to nejsou dostatečné důvody. [15, s. 55] Ustanovení správního řádu se použijí jako celek tam, kde zvláštní zákon nestanoví jiný postup.

➤ **Zásada legitimního očekávání**

Je zásadou předvídatelnosti správních trestů, a to ve smyslu, že v obdobných případech je třeba hodnotit stejně. Dle ustanovení § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., „*Správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.*“ Na základě této zásady je očekáváno, že ve shodných případech bude rozhodnuto shodně bez neodůvodněných rozdílů, rozhodnutí bude přiměřené a bude chránit veřejný zájem, tedy zájem na ustáleném rozhodování. [6, s. 28]

➤ **Zásada materiální pravdy**

Zásada materiální pravdy vychází z ustanovení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., „*Nevyplývají-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu.*“ Skutková podstata věci musí být zjištěna dostatečně ke správnému posouzení věci a v souladu se zákonem a dalšími zásadami. V rámci správního řízení jsou účastníci povinni poskytnout správnímu orgánu součinnost a ke zjištění stavu věci označit důkazy svého tvrzení. [15, s. 59] Správní orgán je vázán ustanovením § 50 zákona č. 500/2004 Sb., hodnotit podklady, zejména důkazy podle své úvahy, a přitom pečlivě přihlížet ke všemu, co vyšlo v řízení najevo a co uvedli účastníci řízení.

➤ **Zásada spolupráce správních orgánů a souladnosti jejich postupů**

Tato zásada vybízí k tomu, aby správní orgány postupovaly v souladu a vzájemně spolupracovaly. Princip dobré správy má zajistit jednotný, systematický a koordinovaný postup správních orgánů vůči dotčeným osobám, které mají vést k důvěryhodnosti veřejné správy. [15, s. 64]

➤ **Zásada rychlosti a hospodárnosti postupů**

Tuto zásadu lze též nazvat zásadou procesní ekonomie a souvisí s požadavkem na efektivnost výkonu veřejné správy. Je třeba zdůraznit, že na úkor rychlosti nesmí být porušeny zásady zákonnosti a správní orgán je povinen zjistit skutkový stav věci v zákonem stanoveném rozsahu. Zásada rychlosti řízení a procesní ekonomie dle ustanovení § 6 zákona č. 500/2004 Sb., má vazbu na ustanovení § 71 zákona č. 500/2004 Sb., kterými jsou upraveny lhůty pro vydání rozhodnutí. Na druhé straně má tato zásada chránit před nečinností správního orgánu. Při respektování této zásady postupuje správní orgán tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady a aby dotčené osoby co nejméně zatěžoval. [15, s. 65]

➤ **Zásada procesní rovnosti a nestrannosti postupů správních orgánů**

Zásada vycházející z ústavněprávních základů, která se týká dotčených osob, tedy osob, kterých se činnost správního orgánu v konkrétním případě dotýká. Postavení dotčených osob a správního orgánu upravuje správní řád. Dle ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., *“Dotčené osoby mají při uplatňování svých procesních práv rovné postavení. Správní orgán postupuje vůči dotčeným osobám nestranně a vyžaduje od všech dotčených osob plnění jejich procesních povinností rovnou měrou.”* A dle ustanovení § 7 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., *„Tam, kde by rovnost dotčených osob mohla být ohrožena, správní orgán učiní opatření potřebná k jejímu zajištění.”* Tímto je tedy zajištěna rovnost všech osob a zákaz diskriminace.

1.2.3 Zásady správního řízení

➤ **Zásada příslušnosti a nepodjatosti správního orgánu**

Příslušnost k projednávání a rozhodnutí věci je dána správnímu orgánu místně, funkčně i věcně. Nezpůsobilost k nestrannému a nezaujatému posuzování věci a rozhodování o nich upravuje ustanovení § 14 zákona č. 500/2004 Sb., tedy vyloučení úředních osob z projednávání a rozhodování. Nestrannost jednání upravuje také ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 312/2002 Sb., zákon o úřednících územních samosprávních celků a o změně některých zákonů, kdy úředník je povinen *„jednat a rozhodovat nestranně bez ohledu na své přesvědčení a zdržet se při výkonu práce všeho, co by mohlo ohrozit důvěru v nestrannost rozhodování.”* Také dle ustanovení § 77 odst. 1 písm. b) zákona č. 234/2014 Sb., zákon o státní službě, kdy je státní zaměstnanec povinen *„vykonávat službu nestranně, v mezích svého oprávnění a zdržet se při výkonu služby všeho, co by mohlo ohrozit důvěru v jeho nestrannost“*, je naplňována tato zásada. Ve správním trestání je upraveno v ustanovení § 63 zákona č. 250/2016 Sb., vyloučení z projednávání a rozhodování věci.

➤ **Zásada ne dvakrát o tomtéž**

Jedna z nejdůležitějších zásad, která vychází ze správního řádu a uvádí, že nikdo nesmí být dvakrát na stejný protiprávní čin nejen uznán vinným a potrestán za něj, ale zároveň nelze proti němu v téže věci vést správní řízení. Tato zásada je vymezena ústavněprávně v čl. 40 odst. 5 LZPS, též v ustanovení § 48 zákona č. 500/2004 Sb. a ustanovení § 77 zákona č. 250/2016 Sb. K zásadě ne bis in idem, tedy ne dvakrát o tomtéž, se váže i rozhodnutí NSS ze dne 16.02.2005 čj. A 6/2003 - 44, *„předpokladem jejího uplatnění je, aby se jednalo o stejný skutek, tj. aby byla dána totožnost skutku“*, tedy tato zásada stanovuje, že nikdo nesmí být potrestán dvakrát nebo vícekrát za stejný skutek.

➤ **Zásada vyšetřovací a projednávací**

Tato zásada vychází z ustanovení § 50 odst. 2 a odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., kdy správní orgán musí dostatečně zjistit skutkový stav před vydáním rozhodnutí. Povinností správního orgánu je tedy zjistit všechny rozhodné okolnosti, které jsou ku prospěchu i neprospěchu toho, komu má být povinnost uložena. K této zásadě se váže Rozhodnutí NSS ze dne 30.06.2011 čj. 2 As 78/2010-49, v němž má být uložena povinnost z moci úřední se uplatňuje zásada vyšetřovací „*kteřá správnímu orgánu velí činit vše potřebné k řádnému zjištění skutkového stavu, a to bez ohledu na míru procesní aktivity či naopak procesní lhostejnosti účastníka řízení.*“

Mezi další zásady správního řízení patří zásada dvouinstančnosti, která znamená, že v případě odvolání účastníka věc prozkoumává orgán vyššího stupně. Zásada jednacího jazyka je upravena v ustanovení § 16 zákona č. 500/2004 Sb., tedy v řízení se jedná a písemnosti se vyhotovují v českém jazyce a dále účastníci řízení mohou dle tohoto ustanovení jednat a písemnosti mohou být předkládány i v jazyce slovenském.

1.2.4 Zásady ukládání správních trestů

➤ **Zásada presumpce nevinny a zásada in dubio pro reo**

Zásada presumpce nevinny je zakotvena v čl. 40 odst. 2 LZPS, neboť každý je považován za nevinného, dokud není pravomocným rozhodnutím uznán vinným. V případě správního trestání pak vychází z ustanovení § 2 zákona č. 250/2016 Sb., též zásada in dubio pro reo, neboť v pochybnostech má správní orgán rozhodnout ve prospěch obviněného.

➤ **Zásada nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege**

Tato zásada v překladu znamená žádný zločin, žádný trest bez zákona, neboť jedině zákonem je stanoveno, že čin je trestný a jakým trestem jej lze postihnout, jak vychází z čl. 39 LZPS. V ustanovení § 5 zákona č. 250/2016 Sb., je tato zásada obsažena v definici přestupku, neboť tento společensky škodlivý protiprávní čin musí být za přestupek v zákoně výslovně označen a zároveň se nesmí jednat o trestný čin.

➤ **Zásada zákazu změny k horšímu**

Tato zásada zakazuje změnit trestání k horšímu postihu v neprospěch obviněného. Zásadu vymezuje ustanovení § 90 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb., „*Pokud byl proti příkazu podán odpor, nelze obviněnému v řízení uložit jiný druh správního trestu s výjimkou napomenutí nebo vyšší výměru správního trestu, než mu byly uloženy příkazem; to neplatí, pokud správní orgán*

v řízení změni právní kvalifikaci skutku.“ A dále ustanovení § 98 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., „*Odvolací správní orgán nemůže změnit výrok napadeného rozhodnutí o správním trestu nebo výrok o náhradě škody anebo výrok o vydání bezdůvodného obohacení v neprospěch obviněného.*“ Obviněný nesmí být poškozen svým jednáním bránit se zákonnými prostředky, nesmí mu být uložen vyšší trest za spáchaný skutek. Výrok napadeného rozhodnutí v neprospěch obviněného nesmí změnit ani odvolací orgán.

➤ **Zásada obhajoby a zásada zákazu sebeobviňování**

Zásada obhajoby je zárukou na spravedlivý proces a je zakotvena v čl. 40 odst. 3 LZPS a čl. 4 LZPS. Pro oblast správního trestání ji upravuje ustanovení § 82 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., kdy obviněný může na svoji obhajobu navrhnout např. výsledky svědků, vypracování znaleckých posudků, předkládat důkazy, přičemž je na správním orgánu, zda se těmito důkazy bude řídit. Správní orgán může navrhované důkazy zamítnout, pokud by nevedly ke zjištění stavu věci, případně by byly spojeny s neúměrnými náklady a obtížemi.

➤ **Zákaz retroaktivity k tíži pachatele**

V případě norem práva retroaktivita, nebo-li zpětná účinnost normy přitěžují pachateli je zakázána, neboť je popřením právního státu. Vyplývá z čl. 40 odst. 6 LZPS a pro správní trestání platí ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., tedy jakou právní normu správní orgán použije v případě změny právní úpravy. Při správním trestání lze pachateli uložit jen takový druh trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době rozhodování o přestupku. Pozdějšího zákona, ale lze využít, pokud by to pro pachatele bylo příznivější.

➤ **Zásada absorpční a asperační**

Při společném řízení o více přestupcích jednoho pachatele, kdy je takový pachatel uznán vinným ze dvou nebo více přestupků dle ustanovení § 88 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., a je mu ukládán úhrnný trest, se použije zásada absorpční nebo asperační. Zásada absorpční dle ustanovení § 41 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., spočívá v tom, že za dva nebo více přestupků téhož pachatele ve společném řízení se uloží správní trest podle ustanovení vztahující se na přestupek nejpřísněji trestný. Zásada asperační dle ustanovení § 41 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., spočívá v tom, pokud jsou společně projednávány dva nebo více přestupků, správní orgán může uložit pokutu ve vyšší sazbě tak, že horní hranice sazby pokuty za přestupek nejpřísněji trestný se zvyšuje až o polovinu, nejvýše do částky, která je součtem horních hranic sazeb pokut za jednotlivé společně projednávané přestupky. [16, s. 154]

1.3 Správní řízení

Definice správního řízení se nachází v ustanovení § 9 zákona č. 500/2004 Sb., „*správní řízení je postup správního orgánu, jehož účelem je vydání rozhodnutí, jímž se v určité věci zakládají, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo jímž se v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá.*“ Z této definice vyplývají tři základní znaky správního řízení, tedy konkretizace osob, podstata věci a výsledek ve věci. Konkretizací věci jsou jmenovitě určené osoby, podstatou věci se rozumí v určité věci a výsledkem ve věci se míní účel vydání rozhodnutí.

Správní řízení je procesními normami upravený postup správních orgánů, jak uvádí Průcha, tedy je procesem aplikace hmotného správního práva. Cílem je vždy vydání rozhodnutí v konkrétní věci jakožto individuálního správního aktu. Výsledkem rozhodovací činnosti při správním řízení je vydání rozhodnutí o subjektivních právech či povinnostech, případně i vydání rozhodnutí o procesních otázkách. Správní rozhodnutí může mít podobu konstitutivního nebo deklaratorního rozhodnutí. [14, s. 16 - 27] Konstitutivním rozhodnutím je takové rozhodnutí, které, jak vyplývá ze správního řádu, mění nebo ruší práva či povinnosti jmenovitě určených osob v určité věci a jeho účinky se projevují do budoucna, tedy podstatným je okamžik nabytí právní moci. Naproti tomu deklaratorní rozhodnutí se týká stavu v minulosti, přičemž zjišťuje, prohlašuje, stvrzuje práva a povinnosti jmenovitě určených osob, která mohou být sporná. Kombinací těchto rozhodnutí vznikají rozhodnutí smíšená, která se objevují právě v problematice dopravních přestupků. Deklaratorním rozhodnutím zde je konstatování, že se určitá osoba dopustila přestupku a konstitutivním rozhodnutím je uložení pokuty této osobě a z toho plynoucích povinností.

Správním rozhodnutím rozumíme v obecné rovině, jak uvádí Skulová individuální veřejně mocenský, jednostranný akt vydaný vykonavatelem veřejné správy na základě zákona ve správním řízení. [15, s. 195] Charakteristickými znaky jsou akt individuální, akt veřejně mocenský, akt vydaný vykonavatelem veřejné správy, akt vydaný na základě zákona, akt vydaný ve správním řízení. Akt individuální představuje správní rozhodnutí spočívající v jednostranné aplikaci obecně závazných pravidel veřejnou správou na konkrétně jmenovitě vymezené adresáty. Akt veřejně mocenský, přičemž správní rozhodnutí jsou projevem svěřené veřejné moci správním orgánům, které o právech a povinnostech adresátů veřejné správy rozhodují autoritativně. Adresáti nejsou v rovnoprávném postavení se správními orgány, přičemž správní rozhodnutí jsou pro ně aktem právně závazným. [15, s. 195]

Akt vydaný orgánem veřejné správy značí jako vykonavatele toho, komu je takové postavení přiznáno zákonem nebo na základě zákona. Dle ustanovení § 1 odst. 1 správního řádu: „*tento zákon upravuje postup orgánů moci výkonné, orgánů územních samosprávných celků a jiných orgánů, právnických a fyzických osob, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy, (dále jen „správní orgán“).*“ V případě přestupků úsekového měření je orgánem obec s rozšířenou působností podle ustanovení § 124 odst. 5 písm. k), § 125e odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb.

Akt vydaný na základě zákona znamená, že veřejná moc je uplatňována jen v případech, mezích a způsoby, které stanoví zákon a slouží všem občanům. Správní rozhodnutí je vydáváno na základě výslovného zákonného zmocnění a způsobem stanoveným zákonem, tedy nemůže být aktem primárním, neboť je vždy aktem od zákona odvozeným. [15, s. 196]

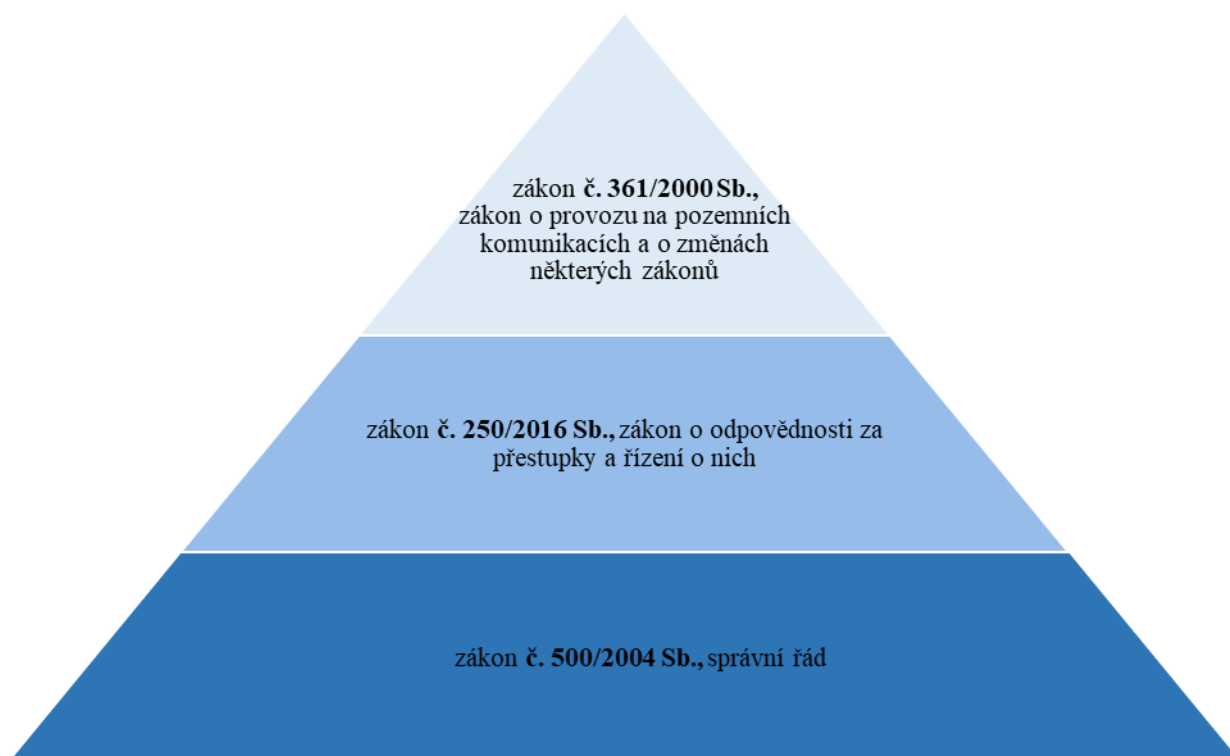
Správní rozhodnutí jsou, jak uvádí Skulová, správní akty, které jsou jednostrannými správními úkony a jsou výrazem konstitutivní, nebo-li rozhodovací činnosti orgánů veřejné správy o právech a povinnostech určitého konkrétního subjektu, který se nachází v postavení účastníka správního řízení. [15, s. 196] Správní řízení by mělo být vedeno tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v takovém rozsahu, který je nezbytný k tomu, aby byl konkrétní úkon správního orgánu v souladu s požadavky a základními zásadami činnosti správních orgánů. [15, s. 196] Správní řád rozlišuje zahájení řízení z moci úřední a řízení o žádosti. V případě řízení o přestupku se vždy jedná o zahájení řízení z moci úřední. Řízení je zahájeno dnem, kdy správní orgán oznámil zahájení řízení účastníkovi doručením nebo ústním prohlášením. Pakliže věc není řešena příkazem, následuje projednání, jehož součástí je dokazování a možnost seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, po kterém následuje vydání rozhodnutí oprávněnou úřední osobou.

Podle ustanovení § 111 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., musí mít oprávněná úřední osoba vykonávající úkony správního orgánu v řízení vysokoškolské vzdělání nejméně v magisterském studijním programu v oboru právo na vysoké škole v České republice. Pokud tuto podmínku nesplní, musí mít tato osoba vysokoškolské vzdělání v bakalářském studijním programu v jiné oblasti a prokázat odbornou způsobilost zkouškou provedenou u Ministerstva vnitra. Tyto kvalifikační předpoklady nemusí splňovat osoba, která bude k 01.01.2023 starší 50 let a bude mít praxi v projednávání přestupků alespoň 10 let, a to za splnění obou podmínek současně. Správní orgány mají problém takto kvalifikované pracovníky zajistit.

2 PŘESTUPKY

Přestupkové řízení upravuje především zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Některé přestupky upravuje zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích. Většina přestupků je ale vymezena ve zvláštních zákonech, které upravují jednotlivé části veřejné správy, povinnosti i sankce za porušení povinností. [17, s. 14] Předmětem úpravy zákona č. 250/2016 Sb., je úprava podmínek odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a ochranných opatření, zásad pro jejich ukládání, postup před zahájením řízení o přestupku a postup v řízení o přestupku.

Pro oblast úsekového měření je zvláštním zákonem zákon č. 361/2000 Sb., zákon o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. Při aplikaci jednotlivých zákonů v oblasti úsekového měření se postupuje tak, že se z hlediska hmotněprávní problematiky nejdříve uplatní zákon č. 361/2000 Sb., ve kterém je vymezena skutková podstata a správní trest, ostatní je vymezeno v obecné právní úpravě dané zákonem č. 250/2016 Sb. Z hlediska procesní problematiky se aplikuje správní řád, který je obecným zákonem, jehož subsidiarita je zakotvena v § 1 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., „*tento zákon nebo jeho jednotlivá ustanovení se použijí, nestanoví-li zvláštní zákon jiný postup.*“

Obrázek 1 - Pyramida užití zákonů v procesu

Zdroj: vlastní zpracování

Přestupky, které jsou zakotveny v zákoně č. 250/2016 Sb., jsou členěny s ohledem na to, že se jich mohou dopustit různé skupiny pachatelů, tedy právnické osoby, podnikající fyzické osoby nebo fyzické osoby. U každé skupiny pachatelů je třeba hodnotit hledisko zavinění nebo přechod odpovědnosti. Právě v zákoně o přestupcích je upraven pokus, pokračování, trvání přestupku nebo hromadný přestupek. Také je zde upravena možnost vyvinění se v případě prokázání omylu.

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky zavedl nové právní instituty a sjednotil a zúžil druhy správního trestání. Správní orgán může např. podmíněně upustit od uložení správního trestu, mimořádně snížit výměru pokuty a může jít i pod spodní hranici pokuty u uložení trestu. Rovněž umožňuje doručování veřejnou vyhláškou osobám, které se při dřívější právní úpravě doručení vyhýbaly, a upravuje též doručování zmocněnci.

Nová právní úprava daná zákonem č. 250/2016 Sb., zcela vyloučila pojem správní delikty, které jsou nahrazeny pojmem přestupky, které označují všechny škodlivé protiprávní činy, které nejsou trestnými činy a mají znaky stanovené zákonem. Správní orgány, které byly dříve příslušné k projednávání jiných správních deliktů, jsou touto úpravou příslušné k projednávání přestupků. [8, s. 297 - 313]

2.1 Pojem a znaky přestupku

Přestupkem rozumíme protiprávní čin, který nenaplnuje znaky trestního činu, je takto pojmenován v zákonných normách a jeho postihování je svěřeno orgánům veřejné správy. Dle ustanovení § 5 zákona 250/2016 Sb., „*Přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.*“ Přestupek je vymezen znakem materiálním a formálním. Materiálním vymezením se rozumí, že je to společensky škodlivý čin. Formálním znakem je posouzení obecných znaků skutkové podstaty přestupku. Zákonem č. 250/2016 Sb., došlo ke sjednocení druhů deliktů a přestupek nově zahrnuje:

- přestupky fyzických osob, na které se vztahoval zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích
- správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob
- jiné správní delikty fyzických osob

2.2 Znaky přestupku

Přestupek musí naplňovat znaky přestupku, aby mohl být určitý čin za přestupek označen.

- **Protiprávnost** je rozpor s právní normou v rámci právního řádu. Přestupkem nemůže být čin, spáchaný za některé z okolností vylučujících protiprávnost.
- **Společenská škodlivost** je materiálním znakem, který umožňuje řešit případy bagatelního jednání a přepjatého formalismu. Materiální znak se musí projevit nejen při stanovení výše správního trestu, ale též při posuzování trestnosti protiprávního jednání. Pokud materiální znak absentuje, vůbec se nejedná o přestupek. Společenská škodlivost je zpravidla dána již samotným naplněním skutkové podstaty přestupku, a proto má smysl se jí blíže zabývat v odůvodnění rozhodnutí především v hraničních případech. [16, s. 92]
- **Výslovné označení za přestupek**, který má legální definici, proto jde o tzv. pojmenovaný správní delikt. [16, s. 91]
- **Naplnění znaků stanovených zákonem** značí, že čin musí vykazovat obecné znaky přestupku, kterými jsou věk a přičetnost, pokud je pachatelem fyzická osoba, též znaky stanovené zvláštním zákonem upravujícím konkrétní skutkovou podstatu přestupku. [10, s. 13]
- **Nesmí jít o trestný čin** tímto znakem je zdůrazněno, že pokud čin naplňuje znaky trestného činu, který se překrývá se znaky přestupku, posuzuje se jako trestný čin. [10, s. 13]

Přestupek je definován dle ustanovení § 5 zákona č. 250/2016 Sb., a současně ho vymezují různí autoři, např. podle Průchy je prvním zákonným znakem skutkové podstaty přestupku objekt, který lze obecně vymezit jako jev a společenský vztah, proti kterému směřuje protiprávní a společensky nebezpečné jednání a tento jev je chráněn zákonem. Znakem skutkové podstaty přestupků je také objektivní stránka, která je z obecně právně teoretického hlediska určena protiprávním jednáním. [14, s. 16 - 27]

Dalším znakem skutkové podstaty dle Průchy je subjekt, který ho spáchá za předpokladu jeho způsobilosti k právní zodpovědnosti. [14, s. 16 - 27] Před účinností zákona o odpovědnosti za přestupky mohl být přestupek uplatněn jen vůči subjektu, kterým byla odpovědná fyzická osoba. Za porušení určité povinnosti právnické osoby odpovídala fyzická osoba, která za právnickou osobu jednala nebo měla jednat. Subjektivní stránka je dle Průchy posledním ze znaků skutkových podstat přestupků a je představována zaviněním, vyjadřujícím vnitřní

psychický vztah subjektu k předmětnému protiprávnímu jednání a také jeho následku. Prášková definuje přestupek jako protiprávní, tedy nedovolené, jednání, které je zároveň trestné. [13, s. 335] Platí ale, pokud je nějaké jednání povolené či dokonce příkázané, nemůže se jednat o přestupek.

2.2.1 Okolnosti vylučující protiprávnost

Situace není přestupkem, kdy čin jinak trestný jako přestupek, upravují okolnosti vylučující protiprávnost. Okolnosti vylučující protiprávnost jsou taxativně vyjmenovány v ustanoveních § 24 až § 27 zákona č. 250/2016 Sb. Těmito okolnostmi jsou krajní nouze, nutná obrana, svolení poškozeného, přípustné riziko.

Liberačním důvodem je důvod zproštění odpovědnosti za přestupek. Dle ustanovení § 125f odst. 6 zákona č. 361/2000 Sb., provozovatel za přestupek neodpovídá, jestliže se prokáže, že v době před porušením povinnosti řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích bylo vozidlo, jehož je provozovatelem odcizeno, nebo byla odcizena jeho tabulka s přidělenou státní poznávací značkou nebo podal žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel. Při prokázání liberačního důvodu právnická osoba za přestupek neodpovídá, tedy posuzovaný skutek není přestupkem. Právnická osoba se odpovědnosti za přestupek nemůže zprostit, pokud nevykonávala povinnou nebo potřebnou kontrolu nad osobou, jejíž jednání je právnické osobě přičitatelné, nebo neučinila nezbytná opatření k zamezení nebo odvrácení přestupku. [10, s. 20]

2.3 Působnost zákona č. 250/2016 Sb.

Působnost lze rozlišit do časové, územní a osobní působnosti. V ustanovení § 2 zákona č. 250/2016 Sb., je řešena časová působnost, v ustanovení § 3 zákona č. 250/2016 Sb., územní působnost a v ustanovení § 4 zákona č. 250/2016 Sb., osobní působnost.

2.3.1 Časová působnost

Odpovědnost za přestupek je posuzována podle zákona účinného v době spáchání přestupku, tedy v době, kdy pachatel konal nebo v případě opomenutí byl povinen konat. Přitom není rozhodující, kdy následek přestupku nastane nebo kdy měl nastat. Pokud se se změnil zákon během páchaní přestupku, použije se zákon, který je účinný při dokončení jednání, kterým byl přestupek spáchán. Jestliže se zákon změnil po spáchání přestupku, použije se pozdější zákon jen tehdy, je-li to pro pachatele příznivější. Jestliže se zákon změnil vícekrát, použije se zákon, který je pro pachatele nejpříznivější. [10, s. 7]

Správní trest na základě právní úpravy určené podle popsaných zásad se ukládá, avšak vždy lze uložit pouze takový druh správního trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době rozhodování. Ochranné opatření se ukládá podle zákona účinného v době rozhodování, tedy lze uložit i ochranné opatření, které nebylo možné uložit v době spáchání přestupku. [10, s. 7]

2.3.2 Územní působnost

Podle právního řádu České republiky se posuzuje odpovědnost za přestupky spáchané na území České republiky, aniž by se bral ohled na osobu pachatele, tedy pokud na území České republiky došlo k jednání nebo části jednání, nebo na území České republiky došlo nebo mělo dojít k části následku, k ohrožení nebo porušení zájmu chráněného zákonem. [10, s. 8] V cizině spáchané přestupky se řeší v České republice v souladu s mezinárodní smlouvou za splnění určitých podmínek. Podmínkami jsou, že pachatel je státním občanem České republiky, nebo zde má trvalý pobyt, sídlo anebo zde má svůj nemovitý majetek, přičemž se jedná o přestupek proti občanskému soužití a majetku, které nebylo projednáno jako přestupek v cizině. [10, s. 9]

2.3.3 Osobní působnost

Podle zákona č. 250/2016 Sb., nelze projednat jednání, které má znaky přestupku, kterého se dopustily osoby využívajících výsad a imunit podle zákona, jakými jsou prezident, soudci Ústavního soudu, poslanci a senátoři, pokud požádali o projednání přestupku v disciplinárním řízení podle jiných zákonů. Jednání příslušníků bezpečnostního sboru se projednává podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Poslední skupinou jsou osoby podléhající vojenské kázeňské pravomoci, jejichž jednání se projednává podle zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání. Dále pak osoby během výkonu vazby, trestu odnětí svobody a zabezpečovací detence, kdy správní orgán postupuje podle ustanovení o předání věci podle ustanovení § 64 zákona č. 250/2016 Sb. [10, s. 9 - 10]

2.4 Druhy správních trestů

Druhy správní trestů jsou upraveny zákonem o odpovědnosti za přestupky konkrétně v § 35 zákona č. 250/2016 Sb., za přestupek je možné uložit správní tresty napomenutí, pokutu, zákaz činnosti, propadnutí věci nebo náhradní hodnoty a zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Přestupky jsou drobné kriminální prohřešky, při kterých se nejedná o závažnou trestnou činnost, a tudíž z nich plynou mírnější tresty. Zákon se při projednávání přestupků použije v oblasti správního trestání vždy ve prospěch přestupce.

Správní orgán přihlédne při určení druhu a výměry správního trestu podle ustanovení § 37 zákona č. 250/2016 Sb., k demonstrativnímu výčtu okolností, které mají vliv na míru společenské škodlivosti přestupku, zejména k povaze a závažnosti přestupku, polehčujícím a přitěžujícím okolnostem, k tomu, zda byly přestupky spáchány jedním skutkem nebo více skutky, k osobním poměrům u fyzické osoby, u právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby k povaze její činnosti. Správní orgán si prověřuje, zda se již stejného přestupku obviněná osoba dopustila v minulosti, přihlíží k věku a dalším okolnostem, zjišťuje např., zda tato osoba napomáhala s objasněním a spolupracovala s policií. [16, s. 152]

Polehčující okolnosti upravuje ustanovení § 39 zákona č. 250/2016 Sb., jedná se zejména o přestupek, který spáchal pachatel ve věku blízkém mladistvému, přestupek vedoucí k odvrácení útoku nebo hrozícímu nebezpečí. Správní orgán zohledňuje i skutečnost, zda pachatel napomáhal odstranění škodlivého následku přestupku, dobrovolně nahradil způsobenou škodu, oznámil přestupek správnímu orgánu a účinně napomáhal objasňování, případně, zda spáchal přestupek pod vlivem hrozby nebo nátlaku. [16, s. 153 - 154] Přitěžující okolností může být dle ustanovení § 40 zákona č. 250/2016 Sb., spáchání více přestupků, opakované spáchání přestupků, zneužití svého postavení, funkce, zaměstnání, nebo páčání přestupku jako člen organizované skupiny. Přitěžující okolností je také to, zda pachatel při páčání přestupku využil něčí bezbrannost, podřízenost nebo závislost na jiné osobě, či zda spáchal přestupek na dítěti, těhotné, nemohoucí osobě či osobě vyššího věku. [16, s. 154]

2.4.1 Napomenutí

Smyslem uložení správního trestu napomenutí je výchovně působit na pachatele přestupku, tento trest je ukládán obvykle při spáchání přestupku nízké míry společenské škodlivosti. Uložení správního trestu napomenutí se konstatuje ve výrokové části rozhodnutí, kterým je obviněný uznán vinným. Správní trest napomenutí nelze uložit společně s pokutou, ale s jinými správními tresty jej lze kombinovat. [10, s. 32 - 33]

2.4.2 Pokuta

Správní trest pokuty je nejčastějším druhem správního trestu za přestupek, který bývá ukládán. Trest pokuty se ukládá rozhodnutím o uznání viny obviněného, lze jej uložit i zjednodušenou formou rozhodnutí jakým je příkaz, případně i příkazem na místě. Pokuta se ukládá ve výši stanovené zvláštním zákonem podle spáchaného přestupku. V případě, že by legislativním nedopatřením nebyla pokuta za přestupek zvláštním zákonem stanovena, uloží se pokuta dle § 46 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., ve výši nepřesahující částku 1 000 Kč.

Při rozhodování o výši uložené pokuty je třeba pečlivě zvážit, zda plní svůj výchovný účel a zároveň nebyla pro přestupce likvidační. Výši uložené pokuty je nutné v rozhodnutí odůvodnit. Trest pokuty nelze uložit společně se správním trestem napomenutí, ale lze jej uložit s jiným druhem správního trestu dle zákona o přestupcích. [16, s. 147 - 148]

2.4.3 Zákaz činnosti

Druhem nepeněžního trestu je zákaz činnosti, jehož funkcí je preventivně bránit pachateli v opakování přestupku tím, že po stanovenou dobu trvání zákazu činnosti má zákaz tuto činnost vykonávat. Zakázat lze pouze takovou činnost, v souvislosti, s níž se pachatel dopustil přestupku. Zákaz činnosti je možné uložit spolu s pokutou, případně s jiným správním trestem. Uložení správního trestu zákazu činnosti stanovuje zvláštní zákon. Správní trest zákazu činnosti se ukládá rozhodnutím, lze i příkazem, kterými je obviněný uznán vinným, tento trest nelze uložit příkazem na místě. Správní trest zákaz činnosti lze uložit pouze tehdy, stanoví-li tak zákon, a to nejdéle na 3 roky, pakliže doba zákazu činnosti není zvláštním zákonem stanovena jinak. [16, s. 148 - 149] Po uplynutí poloviny doby správního trestu, na níž byl uložen zákaz činnosti pravomocným rozhodnutím, při dodržení stanovených podmínek, správní orgán, který zákaz uložil, může na žádost obviněného od výkonu zbytku zákazu činnosti upustit. Jednou z podmínek upuštění lhůty je uhrazení uložené pokuty, pakliže byla uložena.

2.4.4 Zveřejnění rozhodnutí o přestupku

Tento druh správního trestu lze uložit pouze tehdy, stanoví-li tak zákon a lze jej uložit pouze právnické nebo podnikající fyzické osobě. Správní orgán v rozhodnutí určí lhůtu, ve které musí ke zveřejnění dojít. Tato lhůta nesmí být kratší než 2 měsíce a delší než 6 měsíců od data nabytí právní moci rozhodnutí. [10, s. 35]

2.4.5 Propadnutí věci nebo náhradní hodnoty

Trest propadnutí věci nebo náhradní hodnoty má charakter trestu majetkové újmy, propadnout lze pouze věc náležící pachateli. Tento druh správního trestu nelze uložit, pokud je hodnota věci v nápadném nepoměru k povaze přestupku. Právě v oblasti dopravních přestupků překročení rychlosti nelze uložit tento druh správního trestu. Nemůže propadnout vozidlo, které bylo ke spáchání přestupku použito s ohledem na jeho hodnotu. [16, s. 150]

2.5 Ochranná opatření

Ochranná opatření nejsou správním trestem. Od správních trestů se ochranné opatření liší tím, že újma jím způsobená, není důsledkem společenského odsouzení jednání pachatele, ale vedlejším účinkem nezbytného opatření k ochraně pachatele nebo veřejného zájmu. [16, s.160] Podmínkou uložení ochranného opatření není vyslovení viny pachatele a intenzita ochranného opatření není určována povahou a závažností přestupků, neboť smyslem je preventivně působit na pachatele. [12, s. 232]

Zákonem č. 250/2016 Sb., jsou upraveny dva typy ochranných opatření, kterými jsou omezující opatření a zabránění věci nebo náhradní hodnoty. Omezující opatření upravuje ustanovení § 52 zákona č. 250/2016 Sb. Omezujícími opatřeními je uložení zákazu navštěvovat určená veřejně přístupná místa, nebo místa, kde se konají sportovní, kulturní nebo jiné společenské akce, jedná se tedy o omezení v místě. Dále je omezujícím opatřením uložení povinnosti zdržet se styku s určitou osobou nebo vymezených okruhem osob, tedy personální omezení. Také uložení povinnosti podrobit se vhodnému programu pro zvládání agrese nebo násilného chování je omezujícím opatřením. Úmyslné nedodržení omezujícího opatření lze kvalifikovat jako přestupek. [12, s. 234]

Zabránění věci upravuje ustanovení § 53 zákona č. 250/2016 Sb., a zabránění náhradní hodnoty ustanovení § 54 zákona č. 250/2016 Sb. Zabránění věci nebo náhradní hodnoty nelze uložit zároveň s propadnutím věci. Uložení zabránění náhradní hodnoty může nastat v situaci, když ten, komu náleží věc, která by mohla být zabráněna, ji před zabráněním zničí, poškodí, zcizí, zatají, učiní neupotřebitelnou nebo zúžitkuje, nebo jinak zabránění takové věci zmaří. Lhůta pro uložení ochranného opatření končí uplynutím doby 5 let od jednání majícího znaky přestupku. Vlastníkem zabraně věci nebo náhradní hodnoty se stává stát. [12, s. 236 - 238]

2.6 Pachatel přestupku

Subjekt signalizuje pachatele přestupku. Z hlediska přestupku můžeme přestupky členit na přestupky páchané fyzickými osobami, podnikajícími fyzickými osobami a právníckými osobami. Přestupek nemusí páchat jenom jednatel, může být spáchán i více osobami. Takové pachatele za splnění určitých, zákonem výslovně stanovených podmínek v ustanovení § 11 zákona č. 250/2016 Sb., lze označit za spolupachatele. Pachatelem nebo spolupachatelem je pouze ten, kdo požadovanou vlastnost, způsobilost nebo postavení má. [10, s. 18]

2.6.1 Odpovědnost fyzické osoby

Fyzická osoba může být pachatelem přestupku pouze za předpokladu splnění následujících předpokladů:

- **věk** upravuje ustanovení § 18 zákona č. 250/2016 Sb., tak, že za přestupek odpovídá pouze fyzická osoba, která ho spáchala po dovršení patnáctého roku věku. I při posuzování podmínky splnění věku je třeba brát ohled na ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., který vymezuje, co se rozumí dobou spáchání přestupku. [10, s. 19]
- **příčetnost** upravuje ustanovení § 19 zákona č. 250/2016 Sb., které stanoví, že nepřičetným je ten, kdo pro duševní poruchu nemohl rozpoznat protiprávnost svého jednání nebo své jednání ovládat. [10, s. 19 - 20]
- **zavinění** se vyžaduje k odpovědnosti fyzické osoby za přestupek. Dle ustanovení § 15 zákona č. 250/2016 Sb., k odpovědnosti za přestupek postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění. Jednotlivé formy zavinění jsou posuzovány podle složky vědění a vůle. Z jejich existence nebo absence vychází rozlišování zavinění úmyslného nebo nedbalostního. Úmysl se člení na úmysl přímý a úmysl nepřímý, nedbalost rozlišujeme vědomou a nevědomou. [10, s. 20 - 21]

2.6.2 Odpovědnost právnické a fyzické podnikající osoby

Právní úprava je založena na objektivní odpovědnosti právnické osoby, které dává možnost se zprostit této odpovědnosti prokázáním stanoveného liberačního důvodu. U právnické osoby se neposuzuje zavinění. Odpovědnost právnické osoby za přestupek vznikne při kumulativním splnění těchto podmínek:

- porušení právní povinnosti uložené právnické osobě
- povinnost poruší svým jednáním fyzická osoba, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě
- při činnosti právnické osoby, v přímé souvislosti s její činností, ku prospěchu právnické osoby nebo v jejím zájmu [10, s. 22]

Právnická osoba a podnikající fyzická osoba se odpovědnosti za přestupek zprostit, pokud prokáže liberační důvod, při němž vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila.

2.7 Zánik odpovědnosti

Zánikem odpovědnosti nezaniká samotné protiprávní jednání, tedy ani to, že pachatel skutek spáchal. Pokud nastane některý, zákonem vymezených důvodů, odpovědnost za přestupek zanikne, což má za následek odložení věci nebo zastavení řízení. Důvody pro zánik odpovědnosti dle ustanovení § 29 zákona č. 250/2016 Sb., jsou:

- **uplynutí promlčecí doby**
- **smrt fyzické osoby**
- **zánik právnické osoby, nemá-li právního nástupce**
- **vyhlášení amnestie**

Z protiprávního jednání je možné i po promlčení vyvodit určité následky, jakým může být např. ochranné opatření.

2.7.1 Promlčecí doba

Pro důvod zániku odpovědnosti uplynutím doby stanovené zákonem je používán termín promlčení. Zaniká nejen nárok, tedy uplatnitelnost práva na potrestání pachatele, ale také právo k vyslovení viny a uložení trestu pachateli. Správní orgány i správní soudy musí k promlčení přihlížet z úřední povinnosti. [12, s. 182] Promlčecí doba je dána zákonem č. 250/2016 Sb., kde je též upravena délka, běh, stavení a přerušení promlčecí doby.

Promlčení má hmotněprávní a procesní důvody. Mezi hmotněprávní důvody patří zánik zájmu na stíhání pachatele po uplynutí určité doby, přičemž již nelze zcela naplnit účel trestu, neboť plynutím doby se osoba pachatele mění a má se za to, že se napravila, pokud v promlčecí době nepáchá další delikt. Důvodem procesním je skutečnost, že správní orgány ztrácí možnost provést řádné dokazování, protože důkazní prostředky přestávají být spolehlivé. [12, s. 183] Dnem spáchání přestupku se tedy rozumí den, kdy došlo k ukončení jednání, kterým byl přestupek spáchán. V případě průjezdu úseku měřeného radarem, dojde k ukončení jednání přejezdem značící čáry v daný den a čas.

➤ **Délka promlčecí doby**

Délka promlčecí doby dle ustanovení § 30 zákona 250/2016 Sb., činí 1 rok nebo 3 roky, jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100.000 Kč. V případě přestupků, kde je horní hranice sazby pokuty alespoň 100.000 Kč, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 5 let od jeho spáchání. [10, s. 31] V případě dopravních přestupků podle zákona č 361/2000 Sb., sankce pokuty nepřesahuje 100.000 Kč.

➤ **Běh promlčecí doby**

Běh promlčecí doby upravuje ustanovení § 31 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., „*promlčecí doba počíná běžet dnem následujícím po dni spáchání přestupku; dnem spáchání přestupku se rozumí den, kdy došlo k ukončení jednání, kterým byl přestupek spáchán. Je-li znakem přestupku účinek, promlčecí doba počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy takový účinek nastal.*“ Běh promlčecí doby počíná běžet ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., následujícím po dni, kdy došlo k poslednímu dílčímu útoku u pokračujícího přestupku, po dni, kdy došlo k poslednímu útoku u hromadného přestupku a po dni, kdy došlo k odstranění protiprávního stavu u trvajících přestupku.

➤ **Stavení promlčecí doby**

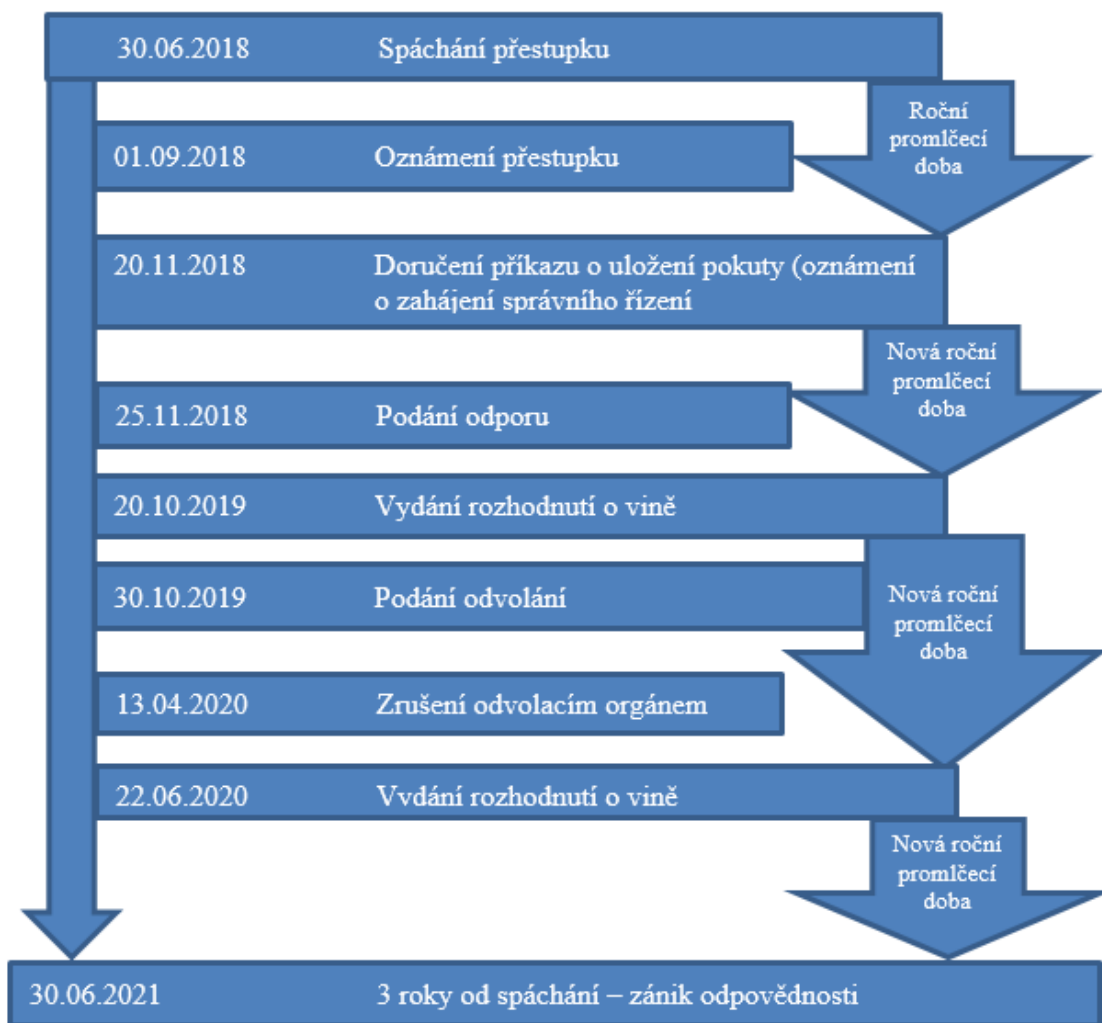
Stavení promlčecí doby upravuje ustanovení § 32 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. Do promlčecí doby se nezapočítává doba, kdy nastaly jisté skutečnosti, které zákon konkrétně vyjmenovává. Těmito skutečnostmi jsou okolnosti, pokud se pro tentýž skutek vede trestní řízení, dále doba, po kterou bylo řízení o přestupku přerušeno z důvodu, že se očekává uložení trestu obviněnému za jiný skutek v trestním řízení a trest ve správním řízení by byl bezvýznamný vedle trestu v řízení trestním. Do promlčecí doby nezapočítává doba, kdy se ve věci vede soudní řízení správní nebo po dobu trvání podmíněného upuštění od uložení správního trestu. [10, s. 31]

➤ **Přerušování promlčecí doby**

Promlčení je upraveno v ustanovení § 32 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., „*promlčecí doba se přerušuje*

- a) *oznámením o zahájení řízení o přestupku,*
- b) *vydáním rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným,*
- c) *vydáním rozhodnutí o schválení dohody o narovnání,*“

Důvody pro přerušování promlčecí doby jsou oznámení o zahájení řízení a vydání rozhodnutí ve věci, v němž se obviněný uzná vinným, případně vydáním rozhodnutí o schválení dohody o narovnání. O dohodě o narovnání lze v řízeních o přestupku uvažovat pouze v případech, kdy je účastníkem řízení také poškozený. [10, s. 31] Pokud dojde k přerušování promlčecí doby, začne běžet promlčecí doba nová.

Obrázek 2 - Příklad přerušování běhu promlčecí doby

Zdroj: vlastní zpracování dle [16, s. 140]

Obrázek 2 znázorňuje přerušování promlčecí doby v případě méně závažného přestupku, konkrétně přestupku překročení rychlosti, u něhož horní hranice sazby je pod 100.000 Kč a promlčecí doba tedy činí 1 rok dle ustanovení § 30 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb. Počátek běhu promlčecí doby nastává následující den po dni spáchání přestupku podle ustanovení § 31 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. Nová roční promlčecí lhůta počíná podle ustanovení § 32 odst. 2 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., oznámením zahájení řízení o přestupku. V příkladu je jím doručení příkazu o uložení pokuty. Vydáním rozhodnutí o vině počíná běžet nová promlčecí lhůta podle ustanovení § 32 odst. 2 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb., přičemž lhůta končí uplynutím 3 let ode dne spáchání přestupku podle § 32 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb., bez ohledu na to, zda běží nová roční lhůta.

Přerušování a prodlužování běhu promlčecí doby umožňuje správním orgánům reagovat na možné průtahy z řad osob páchajících přestupky, neboť ukončením promlčecí doby již není možné přestupek řešit a osoby obviněné z přestupků tímto způsobem unikají potrestání.

2.7.2 Zánik právnické osoby

Právnická osoba, která je zapsaná ve veřejném rejstříku, zaniká dnem výmazu z veřejného rejstříku dle ustanovení § 185 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Pokud právnická osoba ve veřejném rejstříku zapsaná není, zaniká skončením likvidace dle ustanovení § 186 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Tato ustanovení je možno naplnit pouze za předpokladu, že právnická osoba nemá právního nástupce. Právním nástupcem se rozumí univerzální právní nástupce, na kterého přecházejí práva a povinnosti v souvislosti se zánikem právnické osoby za předpokladu, že přechod zákon připouští nebo ukládá. [10, s. 29]

Určení druhu a výměry správního trestu u právnické osoby dle ustanovení § 37 písm. h) zákona č. 250/2016 Sb., řeší v případě zániku právnické osoby s právním nástupcem přechod odpovědnosti za přestupek na právního nástupce. Tedy rozsah užitku či výhod získaných ze spáchaného přestupku se zohledňuje při ukládání trestů, neboť každý z právních nástupců odpovídá za přestupek, jako by ho spáchal sám. Na právního nástupce také přejde povinnost uhradit pokutu, pokud byla právnické osobě uložena a k zániku právnické osoby dojde až po nabytí právní moci rozhodnutí o přestupku, kterým byla uložena, jak vyplývá z ustanovení § 102 zákona č. 250/2016 Sb. [10, s. 29]

3 PŘESTUPKY PROVOZOVATELE VOZIDLA

3.1 Provozovatel vozidla

Provozovatelem vozidla je vlastník nebo jiná osoba, která je jako provozovatel zapsána v registru silničních vozidel podle zvláštního předpisu, kterým je zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů, dále jen zákon č. 56/2001 Sb., nebo obdobné evidenci jiného státu. Povinnosti provozovatele vozidla upravuje ustanovení § 10 zákona č. 361/2000 Sb., ve kterém je stanoveno, že provozovatel vozidla nesmí přikázat ani dovolit, aby bylo v provozu na pozemních komunikacích užito vozidlo, které nespĺňuje podmínky stanovené zvláštním právním předpisem, svěřit řízení vozidla osobě, která není tělesně a duševně způsobilá k řízení vozidla a nezná předpisy o provozu na pozemních komunikacích a také svěřit řízení motorového vozidla osobě, která nespĺňuje podmínky účasti na provozu na pozemních komunikacích, tedy nemá příslušné oprávnění nebo profesní způsobilost a též nesmí přikázat a svěřit řízení vozidla osobě, která nezná údaje k určení své totožnosti.

3.1.1 Odpovědnost provozovatele vozidla

V ustanovení § 12 zákona č. 250/2016 Sb., je vymezen zvláštní subjekt přestupku pro případy, kdy zákon u pachatele přestupku vyžaduje určitou vlastnost, způsobilost nebo postavení. Zvláštním subjektem může být např. řidič, provozovatel vozidla, přičemž zákon jasně stanoví, kdy se tak stane. Dle ustanovení § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., se provozovatel vozidla dopustí přestupku tím, že v rozporu s ustanovením § 10 tohoto zákona nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Odpovědností provozovatele vozidla je zajistit v souladu s ustanovením § 10 zákona č. 361/2000 Sb., dodržování tohoto ustanovení. [10, s. 18]

Vzhledem k tomu, že působení provozovatele na vozidlo je nepřímé, jedná se o objektivní odpovědnost, neboť vlastník i provozovatel vozidla má nejenom svá práva, ale také povinnosti. Subjektivní stránka věci, tedy zavinění ani pohnutí není v této věci zákonem vyžadována, a proto ji správní orgán vůbec nehodnotí. Provozovatel z titulu objektivní odpovědnosti za přestupek odpovídá, pokud bylo zjištěno porušení pravidel silničního provozu prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo se jedná o neoprávněné zastavení nebo stání. Další podmínkou je, že porušení povinností řidiče anebo pravidel provozu

na pozemních komunikacích vykazuje znaky přestupku podle zákona č. 361/2000 Sb. Poslední podmínkou je, že porušení pravidel nemá za následek dopravní nehodu. Všechny tyto podmínky musí být naplněny kumulativně. Pokud by některá z těchto podmínek naplněna nebyla, nejedná se o přestupek provozovatele vozidla.

Odpovědnost provozovatele vozidla je upravena v ustanovení § 125f odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb., jak je potvrzeno i v nálezu Ústavního soudu ze dne 16.05.2018, čj. Pl. ÚS 15/16: *„Důvod, pro který zákonodárce přistoupil ke stanovení objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla nad rámec již existující úpravy přestupků podle zákona o silničním provozu, spočívá ve snaze odstranit stav, kdy některé z těchto přestupků nebylo možné ve velkém počtu případů postihovat. Bylo sice spolehlivě prokázáno, že se přestupek stal, chyběly však účinné prostředky ke zjištění osoby řidiče, který se ho měl dopustit. Automatizované technické prostředky často nezaznamenaly pachatele, nebo jej nezaznamenaly natolik ostře, aby jej bylo možno ztotožnit s konkrétní osobou. V případě neoprávněného zastavení nebo státní pak bránila identifikaci řidiče jeho nepřítomnost. Jiné možnosti zjištění osoby řidiče byly zpravidla velmi omezené. Přehled o tom, kdo vozidlo užíval, by nicméně vždy měl mít jeho provozovatel.“* Za přestupek lze provozovateli uložit pokutu, její výše je určena podle přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje. Avšak výše pokuty podle ustanovení § 125f odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., nepřevyší 10.000 Kč. K projednání přestupku správním orgánem může dojít jen za předpokladu, že učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, a to konkrétně podle ustanovení § 125f odst. 5 bodu a) zákona č. 361/2000 Sb., *„nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě“*, nebo podle bodu b) téhož zákona: *„řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.“*

V souvislosti s přestupky provozovatele vozidla podle ustanovení § 125f zákona č. 361/2000 Sb., je nutné upozornit na dva rozsudky Nejvyššího správního soudu, které pravděpodobně znamenají změnu přístupu ve věci posuzování, zda byly učiněny nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje. Nejvyšší správní soud se zabýval otázkou posuzování nezbytných kroků správního orgánu ke zjištění pachatele přestupku. Pokud provozovatel označí za řidiče konkrétní osobu a sdělí její identifikační údaje, má správní orgán zpravidla dostatek indicií, aby se pokusil najít pachatele přestupku, tedy osobu řidiče. Naplněním nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku není dle rozsudku NSS ze 13.01.2020 čj. 9 As 260/2018 - 21, pouze jedině doručení předvolání k podání vysvětlení,

i když na něj označená osoba nereaguje. Správní orgán musí činit další úkony ke zjištění pachatele, jak potvrdil NSS i rozsudkem 9As 311/2018-27 ze dne 25.03.2020. Podle těchto rozhodnutí je odložení věci předčasné a postup správního orgánu se v konkrétních případech jeví jako formalistický směřující pouze k tomu, aby bylo možno zahájit řízení s provozovatelem vozidla. Z rozsudku NSS ze dne 22.10.2015 čj. 8As 110/2015 - 46 vyplývá, pokud mají správní orgány reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit. NSS má za to, že odložení přestupku je předčasné, pokud nejsou učiněny kroky ke zjištění pachatele přestupku. Zároveň nejsou splněny podmínky pro projednání přestupku s provozovatelem vozidla, neboť existují skutečnosti odůvodňující zahájení řízení o přestupku proti určité osobě, označené provozovatelem jako řidič vozidla, jak je uvedeno v rozsudku NSS ze dne 29.05.2020 čj. 2As 293/2018 - 25. Z toho vyplývá, pokud označí provozovatel vozidla jako osobu řidiče cizince, nebo osobu vyskytující na území jiného státu, je správní orgán vždy povinen se pokusit tuto osobu kontaktovat, a to písemně nebo jiným způsobem, např. přes cizineckou policii. Správní orgány při šetření přestupků zjišťují další údaje z registru vozidel.

3.2 Registr vozidel

Registr vozidel je informační systém veřejné správy podle zvláštního zákona, ve kterém jsou mimo jiné vedeni provozovatelé vozidel. Zvláštním zákonem je v tomto případě zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů. Provozovatelem vozidla může být fyzická osoba, podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba. Ten, kdo je v registru vozidel veden jako provozovatel vozidla, je odpovědný za jeho provozování. Při aplikaci zákona je třeba vnímat osobu provozovatele vozidla jako fyzickou osobu, která svým jménem nebo jménem právnické osoby provozuje silniční vozidlo, tedy rozhoduje o užití takového vozidla konkrétním řidičem v čase a místě. Jak je uvedeno v rozsudku NSS ze dne 23.07.2019, čj. 1 As 318/2018 - 41: *„Postavení provozovatele vozidla a jeho odpovědnost za správní delikt podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu jsou spojeny se zápisem vlastníka nebo jiné osoby v registru silničních vozidel jako provozovatele vozidla, nikoli s pouhým vlastnictvím vozidla jako takovým. Je tedy nerozhodné, kdo je vlastníkem vozidla ve smyslu předpisů soukromého práva, podstatné je, kdo je jako provozovatel vozidla zapsán v registru silničních vozidel.“*

Povinností při prodeji vozidla je podle ustanovení § 8 zákona č. 56/2001 Sb., do 10 pracovních dnů podat žádost o zápis změny vlastníka silničního vozidla na registru silničních vozidel. Současně se zápisem vlastníka se provádí zápis provozovatele, který může, ale nemusí být shodný s vlastníkem. Zápis vlastníka lze provést na jakémkoliv obecním úřadě

obce s rozšířenou působností, odboru dopravy, není tedy nutné provádět přepis pouze na místně příslušném úřadě. K provedení přepisu vozidla je možné využít plné moci mezi prodávajícím a kupujícím, ale je třeba upozornit na povinnosti provozovatele a případné sankce. Pokud tedy k přepisu vozidla v registru nedojde, dopouští se jak prodávající, tak kupující přestupku podle ustanovení § 83 odst. 1 písm. b) zákona č. 56/2001 Sb., za což jim hrozí pokuta až do výše 50.000 Kč dle ustanovení § 83 odst. 2 písm. c) zákona č. 56/2001 Sb. To platí i v případě, že prodávající zplnomocní k přepisu vozidla kupujícího, který přepis vozidla neučiní. Prodávající i přesto, že s vozidlem fyzicky nedisponuje, ale je stále v registru vozidel zapsán jako provozovatel, za toto vozidlo zodpovídá v rámci objektivní odpovědnosti. K zplnomocnění se vyjadřuje NSS též v rozsudku ze dne 23.07.2019, čj. 1As 318/2018 - 41: *„Nelze přitom než souhlasit se závěrem krajského soudu, že pokud stěžovatelka k provedení přepisu vozidla zmocnila kupujícího, svěřila mu dobrovolně další osud stavu údajů zapsaných v registru vozidel, včetně údajů o vlastníkově, resp. provozovateli vozidla. Jakkoliv Nejvyšší správní soud rozumí tomu, že se v podmínkách projednávané věci stěžovatelce může jevit posouzení jejího případu subjektivně nespravedlivým, je nutno mít na paměti, že o svá práva je nezbytné dbát (v duchu římské zásady vigilantibus iura scripta sunt aneb zákony jsou psány pro bdělé). Jednání stěžovatelky, která k provedení přepisu vozidla v registru silničních vozidel zplnomocnila kupujícího, lze tak označit přinejmenším za velice neobezřetné.“*

3.3 EUCARIS

Česká republika jako člen EU využívá systém EUCARIS, který umožňuje mj. vyhledat provozovatele vozidla dle registrační značky vozidla při spáchání přestupku. EUCARIS je technickou platformou EU, která slouží k výměně informací z národních registrů vozidel, řidičů a podnikajících osob v silniční dopravě na základě předpisů EU. [9] Modul CBE v rámci systému EUCARIS pro výměnu informací upravenou Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2015/413/EU ze dne 11.03.2015, o usnadnění přeshraniční výměny informací o dopravních deliktech v oblasti bezpečnosti silničního provozu usnadňuje přeshraniční výměnu informací o dopravních deliktech v oblasti bezpečnosti silničního provozu spáchané vozidly registrovanými v jiném členském státě, než je členský stát, kde k deliktu došlo. [9] Tuzemský správní orgán je schopen tímto systémem zjistit provozovatele vozidla pouze v rámci členů EU. Vzhledem k tomu, že Česká republika nemá mezinárodní smlouvu o výměně informací v rámci přestupkového řízení, není možné zjistit provozovatele vozidla z tzv. třetích zemí, tedy zemí mimo EU. Správní orgán pak věc odkládá dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. k) zákona č. 250/2016 Sb.

3.4 Úsekové měření

Úsekové měření je metoda, která se používá ke zjištění rychlosti vozidla. Metoda spočívá ve výpočtu rychlosti automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích. Systém určí rychlost jedoucího vozidla a zachytí a zdokumentuje jeho registrační značku. Cílem úsekového měření je zvýšení bezpečnosti na pozemních komunikacích na vybraných úsecích. Měřené úseky jsou vybrané na základě statistických údajů nehodovosti nebo rizikovosti, zejména v obcích v blízkosti škol, přechodů pro chodce, v rekonstruovaných úsecích, na dálnicích apod.

Systém automatizovaného technického prostředku bývá nazýván „radarem“. Jedná se o homologovaný měřicí přístroj, u něhož musí být každoročně ověřována certifikace Českým metrologickým institutem. Provedené zkoušky měřidla prokazují, že předložený silniční rychloměr má požadované metrologické vlastnosti. Doba platnosti ověření je stanovena Vyhláškou Ministerstva průmyslu a obchodu č. 345/2002 Sb., která stanoví měřidla k povinnému ověřování a měřidla podléhající schválení typu. Vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č. 262/2000 Sb., kterou se zajišťuje jednotnost a správnost měřidel a měření, stanovuje, kdy platnost ověření zaniká. Praktická část této práce se zabývá výstupem měření silničního rychloměru AŽD Praha s.r.o., Divize automatizace silniční techniky.

3.5 Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů

Předmětem úpravy zákona č. 361/2000 Sb., v jeho první části v úvodních ustanoveních je zapracování příslušných předpisů Evropské Unie a úprava práv a povinností účastníků provozu na pozemních komunikacích. Další části upravují pravidla provozu na pozemních komunikacích, řízení provozu na pozemních komunikacích, řídičská oprávnění a řídičské průkazy, registr řídičů, bodové hodnocení a porušení povinností stanovených zákonem. Dále se tento zákon věnuje působnosti a pravomoci orgánů státní správy, Policie České republiky, Městské policie a rovněž upravuje společná, přechodná a závěrečná ustanovení.

Přestupky v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla upravuje zákon č. 361/2000 Sb., konkrétně v ustanovení § 125c upravuje přestupky fyzických osob. Úsekového měření se týkají vybrané body dle odst. 1 písm. f), kterých se dopustí fyzická osoba jako řídič. Dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) zákona č. 361/2000 Sb., se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích, při řízení vozidla:

dle bodu 2 překročí nejvyšší dovolenou rychlost v obci o 40 km.h⁻¹ a více nebo mimo obec o 50 km.h⁻¹ a více, za což se jí dle ustanovení § 125c odst. 5 písm. d) zákona č. 361/2000 Sb., uloží pokuta ve výši od 5.000 Kč do 10.000 Kč a dle ustanovení § 125c odst. 6 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., zákaz činnosti na dobu od šesti měsíců do jednoho roku s odečtem 5 bodů dle tohoto zákona v bodovém hodnocení řidiče. Tento přestupek je nejzávažnější z přestupků překročení rychlosti a musí být vždy řešen ve správním řízení, nikoliv předprocesním úkonem, kterým je výzva k uhrazení určené částky. Pokuta příkazem na místě v tomto případě uložit nelze. **Dle bodu 3 překročí nejvyšší dovolenou rychlost v obci o 20 km.h⁻¹ a více nebo mimo obec o 30 km.h⁻¹ a více**, za což se jí se dle ustanovení § 125c odst. 5 bodu f) zákona č. 361/2000 Sb., uloží pokuta od 2.500 Kč do 5.000 Kč a dle ustanovení § 125c odst. 6 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb., uloží zákaz činnosti od jednoho do šesti měsíců, pokud byl přestupek spáchán v období dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsíců dvakrát a vícekrát a odečtem 3 bodů v kartě řidiče. Pokuta příkazem na místě by mohla být uložena do 2.500 Kč, ale v případě úsekového měření se tímto způsobem neřeší. **Dle bodu 4 překročí nejvyšší dovolenou rychlost v obci o méně než 20 km.h⁻¹ nebo mimo obec o méně než 30 km.h⁻¹**, za což se jí se dle ustanovení § 125c odst. 5 bodu g) zákona č. 361/2000 Sb., uloží pokuta za tento přestupek ve výši od 1.500 Kč do 2.500 Kč. Zákaz činnosti se za tento přestupek neukládá. Řidiči jsou odečteny 2 body v kartě řidiče. Příkazem na místě lze uložit pokutu do 1.000 Kč.

Tabulka 1 - Přestupky fyzických osob dle § 125c odst. 1 písm. f) body 2,3,4

BODY	PŘESTUPKY	POKUTA VE SPRÁVNÍM ŘÍZENÍ (Kč)	ZÁKAZ ČINNOSTI	POČET BODŮ	PŘÍKAZ NA MÍSTĚ (Kč)
f 2	překročení rychlosti o 40 km/h a více v obci a o 50 km/h a více mimo obec	5.000 – 10.000	6 měsíců - 1 rok	5	x
f 3	překročení rychlosti o 20 km/h a více v obci a o 30 km/h a více mimo obec	2.500 – 5.000	1 měsíc - 6 měsíců (pokud byl přestupek spáchán v období dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsíců dvakrát či vícekrát)	3	do 2.500
f 4	překročení rychlosti o méně než 20 km/h v obci a o méně než 30 km/h mimo obec	1.500 – 2.500	x	2	do 1.000

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona č. 361/2000 Sb.

4 PROCESNÍ ÚPRAVA DOPRAVNÍCH PŘESTUPKŮ

Zvláštním zákonem pro oblast radarového úsekového měření je zákon č. 361/2000 Sb. Tento zákon obsahuje jednak skutkové podstaty přestupků a současně i upřesňuje postup správních orgánů, následně se pak aplikuje zákon č. 250/2016 Sb., který vymezuje obecně přestupky. V neposlední řadě pak zákon č. 500/2004 Sb., který se subsidiárně použije tam, kde zvláštní zákony nestanoví jiný postup.

Tato práce je zaměřena na postup konkrétního správního orgánu, a to jak předprocesních úkonů, tak i samotného procesního postupu. Zpracované postupy jsou zde specifikovány k oblasti dopravy, konkrétně k porušení pravidel silničního provozu zjištěných prostřednictvím automatizovaného technického prostředku bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích.

4.1 Příslušnost správních orgánů v řízení o přestupku

Základní úprava věcné příslušnosti správních orgánů je vymezena v ustanovení § 10 zákona č. 500/2004 Sb., který uvádí, že: „*správní orgány jsou věcně příslušné jednat a rozhodovat ve věcech, které jim byly svěřeny zákonem nebo na základě zákona.*“ Podle ustanovení § 60 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., „*nestanoví-li zákon jinak, je správním orgánem příslušným k řízení obecní úřad obce s rozšířenou působností.*“ Místní příslušnost upravuje ustanovení § 62 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., tím způsobem, že místně příslušným orgánem k řízení je správní orgán, v jehož správním obvodu byl přestupek spáchán.

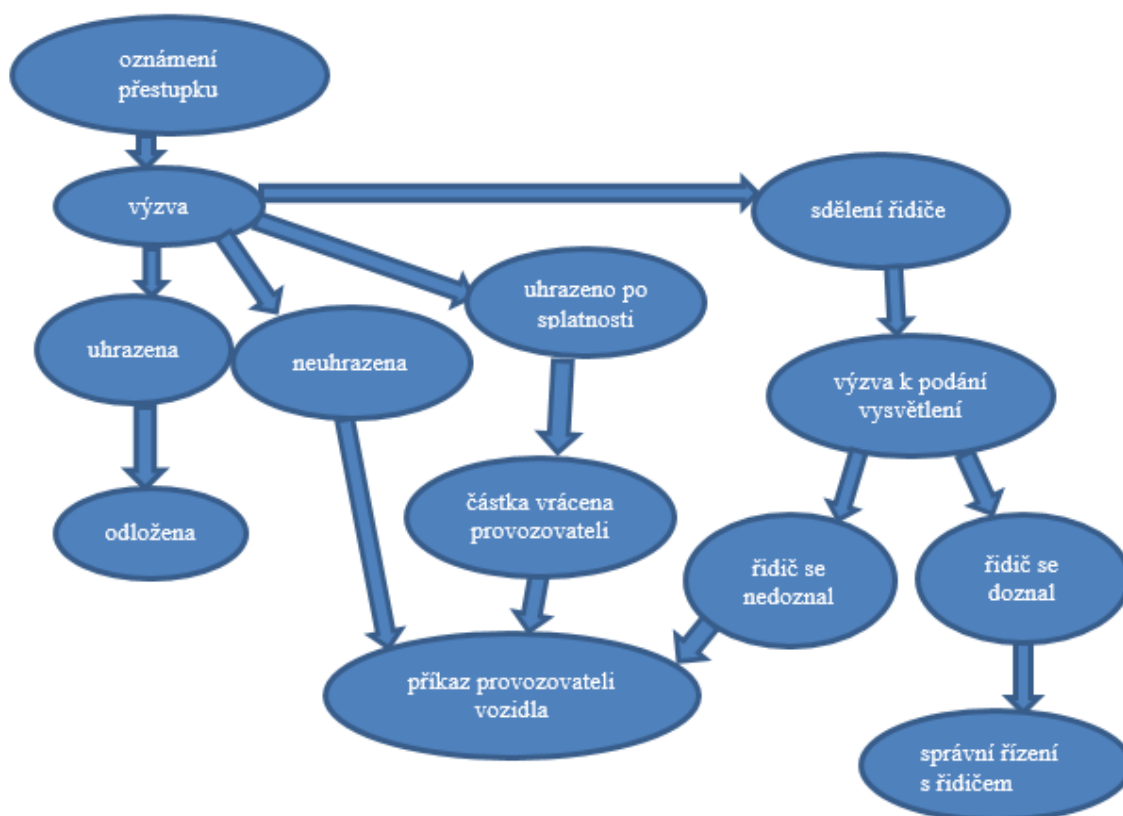
Příslušnost správních orgánů v řízení o přestupku při úsekovém měření je blíže specifikována zákonem č. 361/2000 Sb. Konkrétně v ustanovení § 124 odst. 5 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., dochází k vymezení působnosti orgánů státní správy. Obecní úřad obce s rozšířenou působností projednává přestupky dle ustanovení § 125e odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., „*přestupky podle tohoto zákona projednává obecní úřad obce s rozšířenou působností podle působnosti stanovené v § 124 odst. 5 písm. k)*“ a dle ustanovení § 125e odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb.: „*pokuty vybírá orgán, který je uložil.*“

4.2 Úkony před zahájením řízení

V rámci správního řízení rozlišujeme předprocesní a procesní část. Předprocesní část předchází zahájení řízení a procesní částí je zahájení řízení a následný postup správního orgánu. Prvotním úkonem před zahájením řízení je oznámení o podezření ze spáchání přestupku. Podle ustanovení § 42 zákona č. 500/2004 Sb., je správní orgán povinen přijímat podněty

k zahájení řízení z moci úřední na základě této obecné normy, která dopadá i na oznamování přestupků. Oznamování přestupků policejním nebo jiným správním orgánem je upraveno v ustanovení § 73 zákona č. 250/2016 Sb., kde jsou vymezeny náležitosti oznámení, mezi které patří právní kvalifikace skutku, popis skutku, místo a čas, identita podezřelého, pokud je známa a důkazní prostředky. [16, s. 185]

Úkony před zahájením řízení, tedy předprocesní úkony, činí jednak oznamovatel, tedy Městská policie a následně i správní orgán. Městská policie např. posuzuje, zda je registrační značka vozidla čitelná a zda se shoduje na všech pořízených záznamech. Úkony správního orgánu před zahájením řízení spočívají především v kontrole fotodokumentace oznámených podezření a zjištění provozovatele. Správní orgán na základě zjištěných podkladů vyhodnotí, zda věc odloží, nebo vyzve provozovatele vozidla. Následující obrázek znázorňuje postup správního orgánu po oznámení přestupku, jednotlivé úkony správního orgánu jsou popsány dále v práci.

Obrázek 3 - Postup správního orgánu při výzvě provozovateli

Zdroj: vlastní zpracování dle postupů správního orgánu ODŽÚ Český Brod

4.2.1 Oznámení přestupku

Při porušení pravidel silničního provozu zjištěných prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích je obecní policie povinna oznámit přestupek správnímu orgánu. Oznámení o přestupku v oblasti úsekového měření obsahuje číslo jednacích, oznámení o podezření ze spáchání přestupku s vymezením místa, času a konkrétní registrační značky vozidla s fotodokumentací a naměřenou rychlostí.

4.2.2 Výzva k uhrazení určené částky

Správní orgán je povinen z moci úřední do 1 roku od spáchání přestupku zahájit správní řízení. Před zahájením správního řízení správní orgán vyzve provozovatele k úhradě určené částky dle ustanovení § 125h odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. Výzva je předprocesním úkonem, který má motivovat pachatele k vyřešení přestupku úhradou nižší pokuty, než jaká je uložena za přestupek v případném správním řízení. Správní orgán může výzvu k uhrazení určené částky vyhotovit jen za splnění třech podmínek. První podmínkou je, že bylo zjištěno porušení povinností řidiče při úsekovém měření, tedy bylo změřeno automatizovaným radarem, vykazuje znaky přestupku a nemá za následek dopravní nehodu. Druhou podmínkou je, že není známa nebo není zřejmá totožnost řidiče. Třetí podmínkou je skutečnost, že se jedná o přestupek, který je možné řešit příkazem na místě. Pokud se jedná o přestupek závažnější, tedy společensky nebezpečnější, který není možné řešit příkazem na místě, nepředchází mu tato výzva. Ve zkoumané oblasti se jedná o přestupek dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bod 2 zákona č. 361/2000 Sb.

Výzva k uhrazení určené částky sděluje pachateli, že došlo k porušení zákona, uvádí informace o spáchaném přestupku dle oznámení o přestupku, tedy popis skutku, určení místa, času a označení přestupku, jehož znaky skutek vykazuje. Při stanovení určené částky správní orgán přihlédne k závažnosti porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích. Motivační částka výzvy je tedy nižší než spodní hranice pokuty za přestupek ve správním řízení. Je na uvážení každého správního orgánu, v jaké výši si tuto částku určí, s ohledem na zásadu legitimního očekávání, že stejné či podobné skutkové podstaty má správní orgán sankcionovat stejně. Ve výzvě je též uvedena splatnost určené částky a údaje pro správné uhrazení a přiřazení určené částky, čímž je např. variabilní symbol. Výzva musí vždy obsahovat poučení, ve kterém je provozovatel vozidla poučen o svých právech a povinnostech, včetně práva sdělit totožnost řidiče správnímu orgánu ve stanovené lhůtě.

Splatnost určené částky je dána do 15 dnů ode dne data doručení výzvy dle ustanovení § 125h odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb. Za předpokladu, že je určená částka uhrazena včas, správní orgán věc odloží dle ustanovení § 125h odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb. Pokud není výzva uhrazena v termínu splatnosti, tedy i za předpokladu, že je uhrazena po splatnosti, správní orgán pokračuje v šetření přestupku. Podle ustanovení § 125h odst. 7 zákona č. 361/2000 Sb., „*je-li určená částka uhrazena po dni splatnosti, obecní úřad ji bezodkladně vrátí provozovateli vozidla*“. Rozhodné pro splnění lhůty splatnosti je datum připsání částky na účet nebo datum jejího složení na pokladně správního orgánu, který výzvu provozovateli zaslal. Splatnost určené částky do 15 dnů je poněkud problematická z pohledu na délku lhůty. Přestupci mají mnohdy dobrou vůli zaplatit i po uplynutí lhůty, správní orgán je však vázán výše uvedeným ustanovením a částku zaplacenou po lhůtě splatnosti je povinen ze zákona vrátit a pokračovat v řízení.

4.2.3 Oznámení totožnosti řidiče

Dle ustanovení § 125h odst. 6 zákona č. 361/2000 Sb., je možné, aby provozovatel správnímu orgánu sdělil údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Toto sdělení provozovatele vozidla se považuje za podání vysvětlení. Pokud je správnímu orgánu na základě podání oznámena osoba řidiče, je povinen provést šetření, zda uvedená osoba skutečně dané vozidlo řídila. Úkolem správního orgánu je ověřit totožnost řidiče a zajistit jeho doznání. Správní orgán proto vyzve udaného řidiče, aby se vyjádřil k podání a totožnost řidiče potvrdil. Pokud se osoba řidiče k přestupku dozná, jeho postihem je pokuta, dle závažnosti přestupku mu může být udělen i zákaz řízení a vždy jsou mu strženy body v bodovém hodnocení řidičů, viz. tabulka 1. Pokud však udaná osoba, tedy údajný řidič, spáchání přestupku nepotvrdí nebo se k projednání nedostaví, případně využije status osoby blízké, věc se vrací zpět na provozovatele, neboť správní orgán nezná osobu řidiče.

Dřívější právní úprava umožňovala provozovateli vozidla využít a označit jako osobu řidiče osobu blízkou. Osoba blízká je definována ustanovením § 22 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku jako příbuzný v řadě přímé, sourozenec, manžel nebo partner podle jiného zákona upravujícího registrované partnerství. Jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní. Po úpravě v zákoně č. 361/2000 Sb., kdy byla odpovědnost přenesena na provozovatele, je sice možné, tento způsob využít, ale přestupek nezůstane nepotrestán. Jelikož osoba řidiče není známa, provozovatel vozidla nepřijde o body, ale pokuta je po něm vymáhána.

Někteří provozovatelé po úpravě zákona nově označují jako osoby řidiče neexistující osoby či osoby mrtvé. Podle ustanovení § 29 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb., je důvodem pro zánik odpovědnosti za přestupek smrt fyzické osoby, která je tedy okolností, která způsobuje zánik trestnosti. Dle ustanovení § 13 zákona č. 250/2016 Sb., fyzická osoba odpovídá jen za své vlastní protiprávní jednání a nelze ji přičítat následky jednání, které nespáchala, nebo je spáchal někdo jiný. I po neexistujících osobách dle údajů předložených provozovatelem je správní orgán povinen pátrat.

Pokud provozovatel označí za řidiče osobu, která zemřela, je rozhodným okamžikem datum smrti. Pokud by udaný řidič zemřel ještě před spácháním přestupku, správní orgán se osobou řidiče nezabývá a věc s osobou řidiče odloží. Pokud však udaný řidič zemřel až po spáchání přestupku a správní orgán má indicie, že např. vzhledem k jeho stavu nemohl toto vozidlo řídit, pro případnou dlouhodobou hospitalizaci apod., má povinnost se touto věcí i nadále zabývat. K případu nahlášení osoby řidiče zemřelého se váže i rozsudek NSS ze dne 15.12.2017 čj. 4 As 199/2017 - 30, kdy byla záměrně nahlášena osoba, která v době spáchání přestupku byla hospitalizována v nemocnici a krátce poté zemřela. Při posouzení rozhodnutí Krajského úřadu, který potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, rozhodl NSS ve prospěch žalobce, tedy provozovatele vozidla, neboť došlo k porušení zásady presumpce nevin, kdy správní orgán prvního stupně nepravdivá tvrzení obviněného nevyvrátil, ale naopak vyhodnotil jako přitěžující okolnost.

4.2.4 Odložení

Správní orgán je povinen provést šetření o přestupku. Jestliže do 60 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl nebo od přijetí oznámení nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, věc odkládá dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. k) zákona č. 250/2016 Sb., a zahajuje řízení o přestupku s provozovatelem vozidla. Věc je nutné odložit dle tohoto ustanovení v případě, že se zahajuje správní řízení s provozovatelem, kterému je následně vyhotoven příkaz, neboť nebyla zjištěna osoba řidiče. Odložení věci, bez zahájení řízení, se činí usnesením, které se pouze poznamená do spisu.

V oblasti přestupků úsekového měření se využívají i další odložení věci, která ale nejsou tak častá jako odložení věci výše uvedené. Věc může být odložena podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., neboť oznámení o podezření ze spáchání přestupku neodůvodňuje zahájení řízení. Jedná se o oprávněný výjezd vozidla dle ustanovení § 41 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., vozidla užívající zvláštního výstražného světla modré barvy, případně doplněného o zvláštní zvukové znamení, jehož řidič plnil úkoly související s výkonem

zvláštních povinností a užíval vozidlo s právem přednosti v jízdě. Těmito vozidly jsou sanitky plnící úkoly při převozu, zasahující hasiči, policisté a další taxativně vymezená vozidla. Řidiči těchto vozidel se při překročení rychlosti nedopouští přestupku.

Oblasti přestupků úsekového měření se mohou týkat ještě ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb., přičemž se jedná o osoby, které požívají výsad imunit podle mezinárodního práva nebo podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. c) zákona č. 250/2016 Sb., neboť podezřelý z přestupku požívá výsad a imunit podle jiného zákona nebo je senátorem nebo poslancem, který požádal orgán příslušný k projednání přestupku o projednání přestupku v disciplinárním řízení podle jiných zákonů, nebo je soudcem Ústavního soudu, který požádal o projednání přestupku v kárném řízení podle jiného zákona.

Ustanovení § 76 odst. 1 písm. d), e), i), j) zákona č. 250/2016 Sb., se týkají mladistvých a skutků, o kterých bylo již pravomocně rozhodnuto správním orgánem či orgánem činným v trestním řízení, nebo o skutku již bylo rozhodnuto disciplinárně, tato ustanovení se problematiky úsekového měření zpravidla netýkají. Pokud správní orgán věc nezahájí do 1 roku od spáchání přestupku, věc zaniká dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. f) zákona č. 250/2016 Sb.

Další ustanovení, která mohou nastat v řešené oblasti, je odložení věci, aniž je zahájeno správní řízení, dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. g) zákona č. 250/2016 Sb., pokud fyzická osoba podezřelá ze spáchání přestupku zemřela, ale v registru vozidel je stále zapsána, a také pokud podnikající fyzická osoba podezřelá ze spáchání přestupku zemřela a její odpovědnost nepřešla na osobu, která pokračuje v její podnikatelské činnosti. Tato problematika je v praxi poněkud složitější, v systému se správnímu orgánu objeví informace o úmrtí osoby podezřelé z přestupku, ale častým jevem je, že osoba zemřela před spácháním přestupku, tudíž z logiky věci, nemohla být osobou, která se přestupku dopustila, ale v registru vozidel je zapsána stále jako provozovatel vozidla, proto tedy je osobou odpovědnou za přestupek. V dané situaci správní orgán pokračuje v šetření přestupku a pátrá po skutečném provozovateli vozidla, který není v registru vozidel zapsán buď z důvodu probíhajícího dědického řízení, nebo využívá nepřehlednosti situace a záměrně provozuje vozidlo za mrtvého. Dopátrat se skutečného provozovatele vozidla je zdlouhavý proces, který staví správní orgán před otázku, zda je k povaze přestupku pro něj zásadní potrestat skutečného viníka či postupovat v souladu s efektivností výkonu veřejné správy a věc odložit.

4.2.5 Překážky řízení

Překážky řízení jsou uvedeny v ustanovení § 48 zákona č. 500/2004 Sb. Litispendenci upravuje odst. 1 tohoto zákona, a uvádí, že není možno v téže věci či z téhož důvodu zahájit řízení, pokud již zahájil jiný správní orgán. Dle ustanovení § 48 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., lze přiznat právo nebo uložit tutéž povinnost z téhož důvodu téže osobě pouze jednou. Nikdo nemůže být obviněn z totožného přestupku za skutek, ani trestní ani správní, o němž již bylo proti téže osobě zahájeno řízení podle zákona č. 250/2016 Sb. nebo trestní řízení. Také nemůže být nikdo obviněn z přestupku za skutek, o němž již bylo v jiném řízení proti téže osobě pravomocně rozhodnuto. [6, s. 258 - 260]

4.2.6 Zajišťování podkladů a podání vysvětlení

Za zajištění podkladů pro vydání rozhodnutí odpovídá správní orgán, který má povinnost zjistit okolnosti ve prospěch i neprospěch povinného a poskytnout mu potřebnou součinnost podle zásad správního trestání.

Správní orgán podnikne nezbytné kroky ke zjištění osoby pachatele přestupku a může vyzvat k podání vysvětlení jak provozovatele, tak údajného řidiče. Obstrukčním jednáním je snaha o takové jednání, jehož smyslem je narušit či znemožnit průběh správního řízení. Právě přestupky provozovatele vozidla dle ustanovení § 125f zákona č. 361/2000 Sb., jsou často tímto jednáním zatěžovány. Bez spolupráce provozovatele vozidla není možné identifikovat řidiče vozidla. Nedostaví-li se na předvolání bez náležité omluvy, může mu být uložena pořádková pokuta až do výše 5.000 Kč podle ustanovení § 137 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb. K tomu se váže rozsudek NSS ze dne 05.06.2020, čj. 4 As 450/2019 - 36: *„Jestliže provozovatel vozidla v reakci na výzvu dle § 125h odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, označí jako řidiče osobu žijící v zahraničí, která nepřebírá zásilky zasílané správním orgánem, postačí zpravidla jako nezbytný krok ke zjištění pachatele přestupku (§125f odst. 5 téhož zákona) zaslat této osobě jedinou výzvu.“*

4.3 Řízení o přestupku

Správní řízení je proces správního orgánu, v němž oprávněné úřední osoby činí úkony, jejichž cílem je vydání rozhodnutí. Správní řízení je podle ustanovení § 9 zákona č. 500/2004 Sb., *„postup správního orgánu, jehož účelem je vydání rozhodnutí, jímž se v určité věci zakládají, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo jímž se v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá.“* Touto definicí je naplněna materiální stránka správního řízení a v souladu s ní spojena povinnost

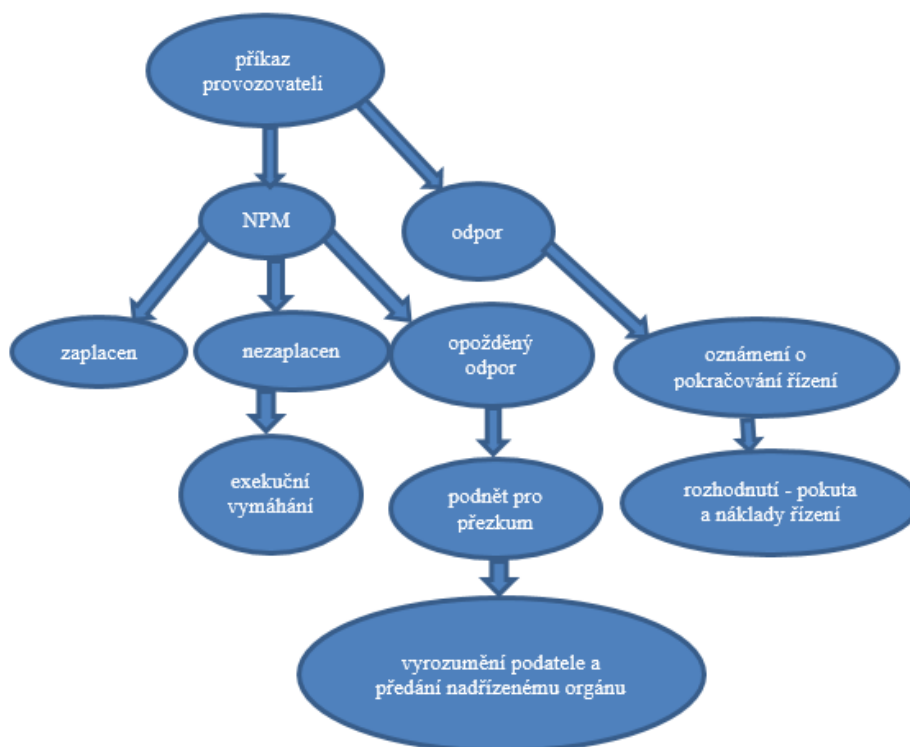
postupovat podle příslušné právní úpravy. Správní orgány při správním řízení dbají na veřejný zájem, v jehož souladu jednají. Úkony správního orgánů provádějí v řízení oprávněné úřední osoby, které jsou k této činnosti pověřené vedoucím správního orgánu nebo na základě vnitřních předpisů.

Oprávněné úřední osoby jsou povinny zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, které se dozvěděly v souvislosti s řízením. Této povinnosti jsou tyto osoby zproštěny jen z důvodů stanovených zvláštním zákonem nebo vysloví-li souhlas osoba, jíž se předmětná skutečnost dotýká. [17, s. 396] Správní řízení musí být součástí spisu, který se v každé věci zakládá. Spis tvoří zejména podání, protokoly, záznamy, písemná vyhotovení rozhodnutí a další písemnosti, které se vztahují k dané věci. Spis musí obsahovat soupis všech svých součástí s datem, a to včetně příloh, kdy byly do spisu vloženy. [17, s. 396]

Řízení je zahájeno doručením oznámení o zahájení správního řízení nebo doručením příkazu dle ustanovení § 78 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb. Oznámení o zahájení řízení je důvodem přerušení promlčecí doby a zahájení nové promlčecí doby. Zahájením řízení se z osoby podezřelé stává účastník řízení, který má s tím spojená práva, zejména právo nahlížet do spisu, vyjadřovat se k věci, navrhnout nové důkazy na svou obhajobu, seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí.

V řízení o trestných deliktech, tedy i správních, se uplatňuje zásada *ne bis in idem*, která zamezuje tomu, aby pro tentýž skutek byla osoba stíhána a potrestána opakovaně. Tato zásada je v podstatě vymezena jako překážka řízení dle ustanovení § 77 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. V ustanovení § 77 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., je překážkou *litispence*, která znemožňuje, aby byla osoba obviněna z přestupku, jestliže o tomtéž skutku již bylo zahájeno řízení správní nebo trestní. [12, s. 333] Nikdo nemůže být rovněž obviněn z přestupku za skutek, o němž již bylo v jiném řízení proti téže osobě pravomocně rozhodnuto.

Následující obrázek znázorňuje postup správního orgánu ve správním řízení od příkazu provozovateli vozidla, jednotlivé úkony správního orgánu jsou popsány dále v práci.

Obrázek 4 - Postup správního orgánu při příkazu provozovateli

Zdroj: vlastní zpracování dle postupů správního orgánu ODŽÚ Český Brod

4.3.1 Ústní projednání

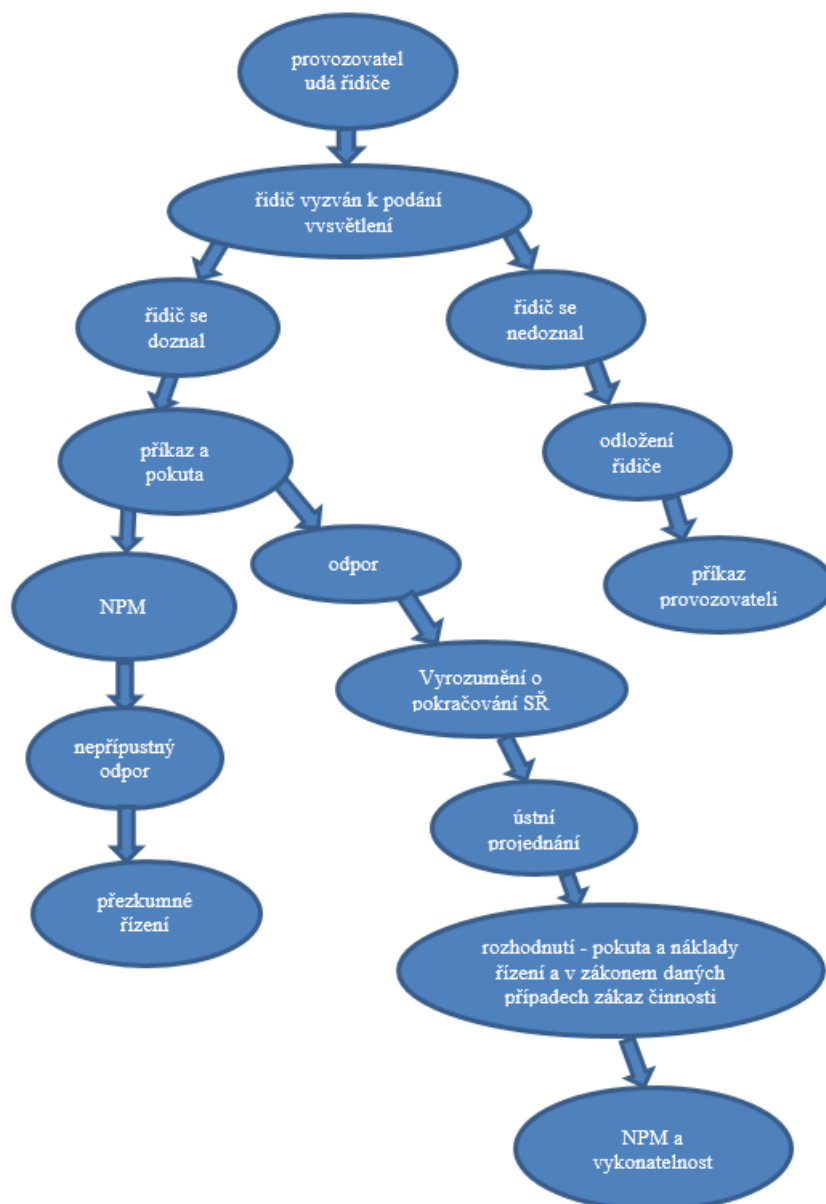
Správní orgán může nařídit ústní projednání, pakliže to vyžaduje stav věci, ale vždy musí dát účastníkovi řízení možnost seznámit se s podklady rozhodnutí, a to ve stanovené lhůtě, kterou si určí správní orgán. Jestliže správní orgán nenařídí ústní projednání, musí poučit účastníka řízení o právu požádat nařízení ústního jednání ve věci. Lhůta nesmí být kratší než 5 pracovních dnů. Po ukončení ústního jednání následuje rozhodnutí nebo usnesení o zastavení řízení.

Pakliže správní orgán nařídí ústní projednání, musí účastníka řízení vždy nejdříve seznámit s jeho právy a povinnostmi. Při ústním projednání může být obviněný zastupován zmocněncem to na základě plné moci nebo ústním sdělením. Jak je uvedeno v ustanovení § 33 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., k zastoupení na základě plné moci, si může účastník zvolit zmocněnce, přičemž při zastupování v téže věci může mít jen jednoho zmocněnce.

Zmocnění může být uděleno k určitému úkonu, skupině úkonů nebo pro určitou část řízení, nebo pro celé řízení, dále pak pro neurčitý počet řízení s určitým předmětem, která budou zahájena v určené době nebo bez omezení v budoucnu.

Správní orgán po podrobném prostudování spisové dokumentace a všech podkladů pro rozhodnutí postupuje v souladu s ustanovením § 3 zákona č. 500/2004 Sb., kde je v obecné formě stanoveno, že správní orgán postupuje tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v takovém rozsahu, který je nezbytný k tomu, aby byl úkon správního orgánu v souladu s požadavky obsaženými v ustanovení § 2 zákona č. 500/2004 Sb., tedy se zásadou tzv. materiální pravdy. Zjištění stavu věci nemůže být podloženo pouze doznáním určité osoby před zahájením řízení, jak dokládá rozsudek NSS ze dne 10.12.2020, čj. 1As 120/2020 – 41: *„Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že v přestupkovém řízení nelze zjištění o totožnosti pachatele přestupku založit pouze na doznání určité osoby učiněném před zahájením přestupkového řízení, neboť takový úkon představuje toliko podání vysvětlení, které nelze použít jako důkaz (srov. rozsudky ze dne 10.4.2019 č.j. 1 As 406/2018 – 34, ze dne 7.8. 2019, č.j. 6 As 115/2019 – 28, nebo ze dne 6.10.2020, č.j. 10 As 259/2020 – 27). V nynějším případě přitom skutečnost, že přestupku se dopustil právě stěžovatel, vyplývá pouze z jeho sdělení ze dne 11.6.2018, kterým reaguje na předvolání správního orgánu k podání vysvětlení před zahájením správního řízení. Ostatní shromážděné podklady (oznámení o přestupku, fotodokumentace) dokládají pouze to, že došlo ke spáchání přestupku řidičem konkrétního vozidla. Žádné poznatky ke zjištění, kdo tímto řidičem byl, však neposkytují. Nelze-li bez součinnosti obviněného pro jeho pasivitu shromáždit dostatek důkazů o tom, že dopravní přestupek skutečně spáchal, nemohou jej správní orgány uznat vinným ze spáchání přestupku. Musí naopak řízení zastavit a v případě, že doposud neuplynuly příslušné lhůty, zahájit řízení o správním deliktu provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu. Přitom platí, že pokud provozovatel vozidla sám sebe označí za řidiče (resp. jako je tomu v tomto případě, společník a jednatel provozovatele) a v zahájeném řízení o přestupku řidiče zůstane zcela pasivní, mohou správní orgány zvážit, zda nejde o procesní obstrukci, a zda má smysl pokračovat v řízení o přestupku řidiče a činit další kroky ke zjištění řidiče vozidla. Tím spíše za situace, kdy je obviněný z přestupku ve správním řízení zastoupen osobou, která je správním orgánům i správním soudům známa pro nejrůznější obstrukční taktiky, které také v daném řízení skutečně uplatňuje (nepodepsaná plná moc, zcela paušální a judikaturou mnohokrát vyvrácená námitka podjatosti proti všem úředníkům správního orgánu atd.); viz shora citovaná judikatura.“*

Následující obrázek znázorňuje postup správního orgánu, pokud se řidič k přestupku dozná, tedy správní řízení od sdělení řidiče provozovatelem vozidla.

Obrázek 5 - Postup správního orgánu při správním řízení s řidičem

Zdroj: vlastní zpracování dle postupů správního orgánu ODŽÚ Český Brod

4.3.2 Rozhodnutí

Rozhodnutím dle ustanovení § 67 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní orgán v určité věci zakládá, mění nebo ruší práva a povinnosti jmenovitě určené osoby nebo v určité části věci prohlašuje, že tato osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá, nebo v zákonem stanovených případech rozhoduje o procesních otázkách. Jak uvádí Skulová s ohledem na obsah vztahů, na něž dopadají, se rozlišují správní rozhodnutí meritorní, která jsou rozhodnutími ve věci, která

je předmětem řízení a správní rozhodnutí procesní, která jsou rozhodnutími, kterými se upravuje vedení správního řízení, případně zajišťuje průběh a účel správního řízení. [15, s. 201] Meritorní správní rozhodnutí je vrcholem každého správního řízení, k němuž každé správní řízení směřuje. Rozhodnutí musí obsahovat části, kterými jsou výrok rozhodnutí, odůvodnění a poučení účastníků o opravných prostředcích. Lhůta pro vydání rozhodnutí je nejpozději do 60 dnů ode dne zahájení řízení, pokud nelze rozhodnutí vydat bezodkladně, jak uvádí ustanovení § 94 zákona č. 250/2016 Sb.

Právní moc vyjadřuje konečnost vydaného rozhodnutí. Formální stránkou právní moci je stav, kdy pravomocné rozhodnutí již nelze napadnout řádným opravným prostředkem a z materiální stránky věci je takové rozhodnutí závazné a nezměnitelné. První podmínkou nabytí právní moci je oznámení rozhodnutí dle ustanovení § 73 zákona č. 500/2004 Sb. Oznámení rozhodnutí se zpravidla provádí doručením stejnopisu písemného vyhotovení rozhodnutí do vlastních rukou, případně ústním vyhlášením, pokud se účastník vzdá nároku na doručení písemného vyhotovení. Druhou podmínkou pro nabytí právní moci rozhodnutí je skutečnost, že není možné podat odvolání řádným opravným prostředkem. [7, s. 408 - 409]

Zásada presumpce nevinny platí až do nabytí právní moci rozhodnutí, kterým byl obviněný uznán vinným. Správní orgány mají povinnost přezkoumat všechny podstatné okolnosti případu i přes doznání obviněného. Princip in dubio pro reo je také projevem presumpce nevinny, v případě pochybností musí správní orgán jednat ve prospěch obviněného. [10, s. 65]

➤ **Výroková část rozhodnutí**

Výrok rozhodnutí je normativní částí rozhodnutí, na kterou jsou kladeny vysoké formální požadavky, které ale musí respektovat okolnosti konkrétního případu. Z výroku musí být zřejmý rozdíl mezi skutkovou a právní větou rozhodnutí. Výroková část může obsahovat jeden nebo více výroků a vedlejší ustanovení. Výrok musí jasně a srozumitelně a určitě popsat skutkovou podstatu, musí tedy obsahovat co nejkonkrétnější informace o spáchaném skutku.

Výrokem může být samostatný výrok o vině, výrok o trestu pachatele, výrok o zastavení části řízení, jednotlivé výroky ke konkrétním osobám nebo skupinám osob, výrokem může být např. pokuta za přestupek, jiným výrokem paušální částka nákladů dle ustanovení § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004. [6, s. 370] Výrok rozhodnutí upravuje § 68 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb. Uvádí se v něm řešení otázky, která je předmětem řízení, právní ustanovení, podle nichž bylo rozhodováno, označení účastníků, lhůt ke splnění dané povinnosti, též jiné údaje potřebné k jejímu řádnému splnění, výrok o vyloučení odkladného účinku odvolání. [6, s. 370] Na základě tohoto ustanovení správního řádu mají správní orgány

povinnost uvést všechna ustanovení, která jsou obsažena v různých právních předpisech, ale souhrnně tvoří právní normu odpovídající skutkové podstatě daného přestupku, jak je potvrzeno i v usnesení rozšířeného senátu ze dne 31.10.2017, čj. 4 As 165/2016. „*Pokud správní orgán ve výrokové části rozhodnutí neuvede všechna ustanovení, která zakládají porušenou právní normu, bude třeba v každém jednotlivém případě posoudit závažnost takového pochybení. Při úvahách, zda je neuvedení určitého ustanovení ve výrokové části odstranitelné interpretací rozhodnutí, bude významné zejména to, zda jasné vymezení skutku ve výroku rozhodnutí dovoluje učinit jednoznačný závěr, jakou normu pachatel vlastně porušil. Důležité bude též to, jaká ustanovení ve výrokové části správní orgán uvedl, a jaká neuvedl.*“ Výrokem rozhodnutí je tedy vlastní autoritativní a závazné řešení otázky, která je předmětem řízení.

Ve výrokové části rozhodnutí o uložení správního trestu při úsekovém měření je v souladu s ustanovením § 68 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., nutno uvést ustanovení § 125f odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., tedy že k odpovědnosti fyzické osoby za přestupek se nevyžaduje zavinění, ale také ustanovení stanovující rozmezí pokuty za přestupek, jehož znaky naplnil svým jednáním nezjištěný řidič, tedy ustanovení § 125c odst. 5 a příslušné písmeno k výši pokuty, která se za přestupek uloží dle přestupku při řízení vozidla. Výrok o vině musí být uveden jak u fyzických, tak podnikajících fyzických i právnických osob. Jelikož se správní orgán v případě objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla nezabývá hodnocením zavinění, neuvádí tedy ani formu zavinění ve výroku rozhodnutí o vině ze spáchání přestupku.

➤ **Odůvodnění**

Zásadní význam má odůvodnění rozhodnutí, jehož náležitosti jsou stanoveny v ustanovení § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb. Odůvodnění je závazné pro všechny účastníky řízení, správní orgány, popř. další osoby. Argumentace obsažená v odůvodnění konkrétního výroku je významná pro případný přezkum rozhodnutí. [6, s. 373] Správní orgán zdůvodňuje své rozhodnutí, z jakých podkladů vycházel, výši trestu, okolnosti při ukládání trestu, polehčující a přitěžující okolnosti, formu zavinění, porušení ustanovení a společenskou nebezpečnost, případně náklady řízení, pakliže jsou uloženy. K odůvodnění na základě důkazů pro závěry správního uvážení se váže rozsudek NSS ze dne 22.01.2004 čj. 4 Azs 55/2003 „*Rozhodnutí správního orgánu, v jehož odůvodnění nejsou uvedeny důkazy, na jejichž podkladě správní orgán dovodil své závěry, je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.*“ V odůvodnění musí správní orgán obeznámit se skutkovými a právními závěry ve věci a o tomto závěru ve vztahu ke správnímu trestání nesmí být sebemenší pochyby.

Pro případný přezkum rozhodnutí je tedy zásadní jednoznačné odůvodnění skutkového stavu věci, jak je uvedeno např. v rozhodnutí NNS ze dne 12.05.2010 čj. 8 As 60/2009, také v rozhodnutí NSS ze dne 28.08.2007 čj. 6 Ads 87/2006.

Pokud jsou podkladem rozhodnutí písemnosti, které jsou z důvodu ochrany utajovaných informací a jiných informací dle ustanovení § 17 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., vázány povinnostmi mlčenlivosti a jsou uchovávány odděleně mimo spis, v odůvodnění rozhodnutí se na tyto podklady odkáže takovým způsobem, aby nebyl zmařen účel jejich utajení, a v odůvodnění rozhodnutí se uvedou pouze v obecné rovině skutečnosti, které z těchto podkladů vyplývají, jak uvádí ustanovení § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb. Podle ustanovení § 68 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., není nutné odůvodnění, pokud správní orgán prvního stupně vyhoví všem účastníkům řízení v plném rozsahu.

➤ **Poučení o odvolání**

Povinné údaje, které je nutné uvést v poučení v rozhodnutí dle ustanovení § 68 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., jsou informace, zda je možné podat proti rozhodnutí odvolání. Poučení musí obsahovat lhůtu, do kdy je možné podat odvolání, od kdy se tato lhůta počítá, u kterého správního orgánu, v jaké formě se odvolání podává a který správní orgán o odvolání rozhoduje. V ustanovení § 68 odst. 6 zákona č. 500/2004 Sb., je uvedeno, pokud odvolání nemá odkladný účinek, musí být tato skutečnost uvedena v poučení. V poučení se uvádí možnost řádných opravných prostředků vůči nepravomocnému rozhodnutí. Nad rámec povinných údajů mohou správní orgány v poučení uvádět i další skutečnosti, např. počet vyhotovení, poučení o mimořádných opravných prostředcích. Tyto nepovinné údaje však již nemohou být hodnoceny jako nedostatek rozhodnutí. [6, s. 376]

Povinným údajem je informovat, zda je možné proti rozhodnutí podat odvolání. Ustanovení § 81 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., dává možnost podat odvolání proti všem správním rozhodnutím, u kterých zvláštní zákon nestanoví jinak. Také v ustanovení § 76 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., se uvádí, že je možné se odvolat pouze proti usnesení, které se oznamuje. Není možné se odvolat proti usnesení, které se pouze poznamená do spisu nebo to o něm stanoví jiný zákon. [6, s. 376]

4.3.3 Příkaz

Příkaz je zjednodušenou formou rozhodnutí, ve věci správního trestání přestupku úsekového měření je tato forma velmi využívána. Jedná se o nejjednodušší formu rozhodnutí, která poskytuje výhody jak správnímu orgánu, tak přestupci. Správní řád upravuje možnost vydání

příkazu jako prvního úkonu v řízení, jehož výhodou pro přestupce je skutečnost, že v prvním úkonu řízení nelze uložit povinnost nahradit náklady řízení. [12, s. 397 - 398] Výhodou pro správní orgán je skutečnost, že ve zjednodušené formě řízení je možné rozhodnout o přestupku bez nařízení ústního jednání a provádění dokazování. Pokud skutková zjištění z došlého oznámení považuje správní orgán za dostatečná, může rozhodnout příkazem. Výhodou rozhodování formou příkazu je rychlost a hospodárnost správního řízení. Jediným podkladem v řízení o vydání příkazu může být kontrolní protokol pořízený v souladu s ustanovením § 12 zákona č. 255/2012 Sb., zákona o kontrole (kontrolního řádu) pořízený tímž správním orgánem, který je věcně a místně příslušný ke správnímu řízení, které navazuje na kontrolní zjištění a byly splněny podmínky se seznámením a převzetím protokolu a byly vyřízeny námitky v souladu se zákonem. [12, s. 395]

Podmínkou vydání příkazu je dostatečné skutkové zjištění. Příkaz upravuje ustanovení § 90 zákona č. 250/2016 Sb., a ustanovení § 150 zákona č. 500/2004 Sb. Povaha trestu přestupku úsekového měření, tedy pokuta, umožňuje správnímu orgánu rozhodnout o přestupku příkazem. Příkaz je formou rozhodnutí, proto obsahuje v zásadě jeho náležitosti, kterými jsou výrok, odůvodnění a poučení.

4.3.4 Příkaz na místě

Příkazem na místě nejsou přestupky v oblasti radarového úsekového měření řešeny, neboť správní orgán není přítomen v okamžiku spáchání přestupku. Pro případ měření policií, kdy je účastník přítomen, musí uznat důvody vydání příkazu, stav věci se považuje za prokázaný, uloží se povinnost do 10.000 Kč. Odůvodnění se v tomto případě nahrazuje vlastnoručně podepsaným prohlášením účastníka, že s uložením povinnosti souhlasí. Podepsáním se příkaz na místě stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím, a to za podmínky předchozího poučení účastníka. Rozdíl proti příkazu je v tom, jak uvádí v ustanovení § 150 odst. 5 zákon č. 500/2004 Sb., proti příkazu na místě není možné podat odpor.

4.3.5 Společné řízení

Správní orgán může spojit řízení, k nimž je příslušný dle ustanovení § 140 zákona č. 500/2004 Sb., týkají-li se stejného předmětu řízení, anebo spolu jinak věcně souvisejí, týkají-li se týchž účastníků a nebrání-li povaha věci, účel řízení nebo ochrana práv, či oprávněných zájmů účastníků. Dle ustanovení § 88 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., *„pokud se podezřelý dopustil více přestupků, jejichž skutková podstata se týká porušení právních povinností vyskytujících se ve stejné oblasti veřejné správy, a k jejich projednání je*

příslušný týž správní orgán, projednají se ve společném řízení.“ Spojit lze i v průběhu řízení, nevznikne-li nebezpečí újmy některému z účastníků. O spojení řízení rozhodne správní orgán usnesením, které poznamená do spisu.

Při ukládání správního trestu správní orgán vždy přihlédne ke společenské nebezpečnosti a dle ustanovení § 41 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., *„za dva nebo více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení se uloží správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji trestný. Jsou-li horní hranice sazeb pokut stejné, uloží se správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejzávažnější.“* Ustanovení § 41 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., umožňuje při projednávání dvou nebo více přestupků ve společném řízení uložit pokutu ve vyšší sazbě tím způsobem, že horní hranice sazby pokuty za přestupek nejpřísněji trestný se zvyšuje až o polovinu, nejvýše však do částky, která je stanovena součtem horních hranic sazeb pokut za jednotlivé společně projednávané přestupky. Pokud zákon č. 250/2016 Sb., neupravuje některé záležitosti přestupků, jako je např. usnesení pro vyloučení věci k samostatnému projednání, použije se subsidiárně správní řád. [7, s. 718, 720]

4.3.6 Vymahatelnost

Po nabytí právní moci se stává uložený správní trest pokuty vymahatelný, a to ve lhůtě, která je uvedena ve výroku rozhodnutí. Pokud nedojde k uhrazení této pokuty, může správní orgán přistoupit k exekuci. Exekuce se dělí na peněžitou a nepeněžitou. V případě přestupku provozovatele vozidla se jedná o exekuci peněžitou, kterou upravuje zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád. Marným uplynutím lhůty 30 dnů pro zaplacení pokuty přistoupí správní orgán k vymáhání vzniklé pohledávky, neboť rozhodnutí i formou příkazu představuje samo o sobě exekuční titul. Exekuční titul je tedy pravomocný a zároveň vykonatelný. Pravomocné rozhodnutí již není možné změnit nebo zrušit prostřednictvím řádných opravných prostředků a zároveň musí být správní rozhodnutí vykonatelné, tedy takové, které ukládá povinnost plnění a je vynutitelné a vymahatelné. [16, s. 319]

4.3.7 Přerušování řízení

Přerušování řízení upravuje § 64 a § 65 zákona č. 500/2004 Sb. Řízení lze přerušit na dobu nezbytně nutnou, přerušování je možné, nikoliv nutné. Přerušování řízení na požádání účastníka je možné jen z důležitých důvodů a za podmínky, že s přerušením souhlasí všichni účastníci řízení, a není-li to v rozporu s veřejným zájmem. [6, s. 336] Důvodem pro přerušování řízení je

odstranění nedostatků žádosti, zaplacení správního poplatku, probíhá-li řízení o předběžné otázce a také do doby ustanovení opatrovníka procesně nezpůsobilému účastníkovi. [6, s. 335]

Při přerušení řízení neběží lhůty k provádění úkonů v řízení a správní orgán činí úkony k odstranění důvodů přerušení. Přerušení řízení se doručuje účastníkům formou usnesení. Usnesení je zvláštním druhem rozhodnutí o procesních otázkách, které je vydávané v případech stanovených zákonem, oznamuje se jako rozhodnutí a v případech stanovených zákonem se pouze poznamená do spisu a vyzoomí se účastníci. Lhůta přestává běžet v okamžiku, kdy nastal jeden z důvodů a neskončí dříve než 15 ode dne skončení přerušení řízení. V řízení se pokračuje, pokud odpadne překážka nebo uplyne lhůta, pak se vyhotoví záznam do spisu a vyzoomí se účastníci.

4.3.8 Zastavení řízení

Zastavení řízení upravuje ustanovení § 86 zákona č. 250/2016 Sb. V rámci objektivní odpovědnosti provozovatele se jedná zejména o zastavení podle ustanovení § 86 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. V tabulce 2 jsou vybraná ustanovení, která mohou být použita při řízení o přestupku týkající se úsekového měření.

Tabulka 2 - Zastavení řízení dle ustanovení § 86 zákona č. 250/2016 Sb.

odst. 1 a)	skutek, o němž se vede řízení, se nestal nebo není přestupkem
odst. 1 b)	skutek nespáchal obviněný
odst. 1 c)	spáchání skutku, o němž se vede řízení, nebylo obviněnému prokázáno
odst. 1 d)	obviněný požívá výsad a imunit dle mezinárodního práva
odst. 1 e)	obviněný požívá výsad a imunit podle jiného zákona nebo je senátorem nebo poslancem, který požádal orgán příslušný k projednání přestupku o projednání přestupku v disciplinárním řízení podle jiných zákonů, anebo soudcem Ústavního soudu, který požádal orgán příslušný k projednání přestupku o projednání přestupku v kárném řízení podle jiného zákona
odst. 1 g)	obviněný nebyl v době spáchání skutku pro nepřičetnost za přestupek odpovědný
odst. 1 h)	odpovědnost za přestupek zanikla
odst. 1 k)	obviněný zemřel nebo zanikl
odst. 1 l)	o skutku již bylo rozhodnuto jako o disciplinárním deliktu a uložené opatření lze považovat za postačující

Zdroj: vlastní zpracování dle ustanovení § 86 zákona č. 250/2016 Sb.

Dle ustanovení § 86 odst. 1 písmeno a) zákona č. 250/2016 Sb., se odkládají zejména skutky, které jsou spáchány vozidly integrovaného záchranného systému při plnění jim daných povinností na základě zvláštních zákonů.

K ustanovením dle § 86 odst. 1 písmeno d) nebo e) zákona č. 250/2016 Sb., je nutné zdůraznit, pokud bylo řízení zastaveno a obviněný přestal být osobou požívající výsad a imunit podle jiného zákona nebo mezinárodního práva a nejsou-li dány jiné důvody zastavení řízení, správní orgán zahájí řízení. Podle obecných předpisů nelze projednat přestupek poslance, senátora Parlamentu České republiky nebo soudce Ústavního soudu. Uvedené osoby podléhají disciplinární pravomoci komory, které jsou členem, pokud zákon nestanoví jinak, jak vyplývá z ustanovení článku 27 odst. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb. Poslanec nebo senátor má právo se rozhodnout, zda bude jeho přestupek projednáván podle obecných předpisů přestupkového práva, nebo podle zvláštní úpravy postihující kárná provinění. Pokud zvolí způsob projednávání v disciplinárním řízení, musí tak učinit podáním v souladu s ustanovením § 37 zákona č. 500/2004 Sb. Správní orgán po zjištění této skutečnosti věc odloží dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. c) zákona č. 250/2016 Sb., neboť *„podezřelý z přestupku požívá výsad a imunit podle jiného zákona nebo je senátorem nebo poslancem, který požádal orgán příslušný k projednání přestupku o projednání přestupku v disciplinárním řízení podle jiných zákonů, anebo je soudcem Ústavního soudu, který požádal orgán příslušný k projednání přestupku v kárném řízení podle jiného zákona.“*

Dle ustanovení § 86 odst. 1 písmeno h) zákona č. 250/2016 Sb., se odkládají přestupky, jejichž odpovědnost zanikla, neboť správní orgán nestihl zahájit řízení o přestupku ve lhůtě 1 roku od spáchání přestupku. Dle ustanovení § 86 odst. 5 zákona č. 250/2016 Sb., může správní orgán usnesením zastavit řízení, pokud správní trest, který lze za přestupek uložit, je bezvýznamný vedle trestu, který byl obviněnému uložen za jiný skutek v trestním řízení.

4.4 Problematika doručování

Doručování je prostředek komunikace mezi správními orgány a účastníky řízení. Správní orgán nese odpovědnost za doručení písemnosti, i když doručením lze pověřit jiný orgán, zejména provozovatele poštovních služeb nebo policii. Z hlediska doručování, jak uvádí Skulová lze rozeznávat doručení faktické a náhradní. [15, s. 116] Faktické doručování je prokázáno doručenkou, která je dokladem stvrzujícím převzetí písemnosti. Na náhradní doručení při splnění zákonem stanovených podmínek a náležitého poučení adresáta písemnosti se hledí jako na písemnost doručenu, i když fakticky doručena nebyla. Toto náhradní doručení se nazývá fikce doručení. Obecně je upraveno doručování zejména

v ustanoveních § 19 až § 25 zákona č. 500/2004 Sb., zvláštním zákonem pro doručování je zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. V případě elektronického způsobu doručování, pak lze rozeznávat doručování do datové schránky nebo na elektronickou adresu. [15, s. 118] V případech, kdy není možné doručit zmocněnci, tedy osobě, která zastupuje účastníka v řízení na základě plné moci, doručuje se účastníku řízení. Dle ustanovení § 25 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., „*osobám neznámého pobytu nebo sídla a osobám, jimž se prokazatelně nedaří doručovat, jakož i osobám, které nejsou známy, a v dalších případech, které stanoví zákon, se doručuje veřejnou vyhláškou.*“

4.4.1 Doručování datovou schránkou

Doručování do datové schránky je upraveno v ustanovení § 19 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., a v ustanovení § 17 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb. Pokud má adresát datovou schránku, doručuje mu správní orgán přednostně touto formou. Datová schránka je elektronické úložiště, které je určené pro doručování a je zřizováno a spravováno Ministerstvem vnitra. Doručování do datových schránek je rozděleno na dva okamžiky. Prvním z nich je dodání dokumentu do datové schránky adresáta, přičemž je dokument připraven k doručení. K doručení dochází, pokud se do datové schránky přihlásí adresát doručované písemnosti nebo jím pověřená oprávněná osoba, a to v zákonem dané desetidenní lhůtě. Tímto přihlášením se automaticky odešle potvrzení o doručení písemnosti správnímu orgánu, který písemnost odeslal. Pokud se do datové schránky v uvedené lhůtě nikdo nepřihlásí, nastává fikce doručení.

4.4.2 Fikce doručení

V souvislosti s obstrukcemi při doručování, je třeba zmínit fikci doručení. Uplatněním fikce doručení dochází k tzv. náhradnímu doručení, upravené zákonem č. 300/2008 Sb., a ustanovením § 23 a § 24 zákona č. 500/2004 Sb. Dokument doručovaný do datové schránky se považuje za doručovaný desátý den ode dne dodání do datové schránky, pokud se v této době nepřihlásila oprávněná osoba. [15, s. 127] Pokud adresát poskytne potřebnou součinnost a písemnost převezme, je doručeno tímto okamžikem. V případě, že adresát, který byl zastižen, pokus o doručení znemožní tak, že odmítne převzít zásilku nebo neposkytne potřebnou součinnost a je mu předáno poučení o právních důsledcích, je doručeno dnem, kdy k neúspěšnému pokusu o doručení došlo.

Při pokusu, kdy adresát není zastižen, se zásilka ukládá na dobu 10 dnů. Adresátovi je oznámeno neúspěšné doručení písemnosti. Výzva obsahuje identifikaci správního orgánu, který písemnost vyhotovil, kde, odkdy a kdy je možné si písemnost vyzvednout a obsahuje informaci

o uložení písemnosti na deset dnů. Adresát je opět poučen o právních důsledcích svého konání i nečinnosti. [15, s. 130] Pokud si adresát uloženou písemnost v této lhůtě nevyzvedne, písemnost se považuje za doručenu desátý den lhůty. Případá-li desátý den na sobotu, neděli, případně svátek, posouvá se doručení až na následující pracovní den. Po uplynutí desetidenní lhůty je písemnost vložena domovní schránky či na jiné vhodné místo, dle ustanovení § 23 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb. Určení neplatnosti doručení umožňuje ustanovení § 24 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., přičemž musí adresát prokázat vážný důvod, který mu znemožnil si písemnost vyzvednout ve stanovené lhůtě.

4.5 Opravné a dozorčí prostředky

Opravný prostředek je formalizovaný úkon účastníka řízení, které směřuje proti konkrétnímu rozhodnutí správního orgánu, kterým chce účastník docílit změny nebo zrušení rozhodnutí, které považuje za nesprávné. Níže uvedené opravné a dozorčí prostředky jsou řešeny v rámci prvoinstančních správních orgánů a jim nadřízených odvolacích orgánů. Opravné prostředky se dělí na řádné a mimořádné. Řádnými opravnými prostředky se napadají nepravomocná rozhodnutí, jedná se o odpor, odvolání a rozklad, který se však týká ústředních orgánů. Mimořádnými opravnými prostředky se napadají pravomocná rozhodnutí, jedná se o přezkumné řízení a obnovu řízení na žádost účastníka. Obnova řízení z moci úřední je dozorčím prostředkem. [6, s. 551]

4.5.1 Odpor

Proti příkazu, s kterým přestupce nesouhlasí, může podat odpor, a to ve lhůtě 8 dnů od data oznámení příkazu, tedy dnem doručení příkazu nebo osobním převzetím. Z obsahu podání musí být zřejmé, že se jedná o odpor, bez ohledu na to, jak je podání nazváno. V podání musí být uvedeno, kdo ho podává, jakého řízení se týká a podpis účastníka řízení. Účastník může uvést důvody nesouhlasu s příkazem, dále pak jinou doručovací adresu, případně informaci, že si zvolil zmocněnce k zastupování v dalším řízení, doplněnou plnou mocí k zastupování. Odpor může obviněný podat pouze u správního orgánu, který příkaz vydal. V případě, že je podán řádný, nikoliv nepřípustný nebo opožděný odpor, se příkaz ruší a řízení pokračuje. Zpětvzetí odporu není přípustné, příkaz, proti němuž nebyl podán odpor, se stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím. Nabytí právní moci příkazu nastává devátý den po doručení příkazu a jeho vykonatelnost je 30 dnů od data nabytí právní moci.

4.5.2 Odvolání

Odvolání je upraveno v ustanoveních § 96 až § 98 zákona č. 250/2016 Sb., a podpůrně je proces odvolání upraven v ustanoveních § 81 až § 89 zákona č. 500/2004 Sb. Odvolat se může pouze účastník, který se nevzdal práva na odvolání. Lze se odvolat proti jednomu výroku, více výroků nebo celému rozhodnutí, ale nelze se odvolat jen proti odůvodnění. Odvolání proti rozhodnutí může podat účastník, pokud zákon nestanoví jinak. Odvolání musí mít náležitosti uvedené v ustanovení § 37 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., musí obsahovat údaje, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu je napadá a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo.

Není-li v odvolání uvedeno v jakém rozsahu je rozhodnutí napadáno, platí, že se účastník domáhá zrušení celého rozhodnutí, tím tedy zákonodárce dává možnost formulace odvolání účastníkovi bez právního vzdělání, který by sám nebyl schopen odvolání ve vymezeném rozsahu formulovat. Nejsou-li v odvolání uvedeny důvody odvolání, jedná se tedy o blanketní odvolání, případně neobsahují-li uvedené náležitosti podle § 37 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní orgán, který rozhodnutí vydal, vyzve účastníka řízení usnesením k doplnění těchto náležitostí v určené lhůtě.

Odvolání lze podat teprve poté, co bylo rozhodnutí vydáno, jak uvádí správní řád v ustanovení § 83 odst. 1. zákona č. 500/2004 Sb. Dle ustanovení § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., „*Opožděné nebo nepřijatelné odvolání odvolací správní orgán zamítne. Jestliže rozhodnutí již nabylo právní moci, následně zkoumá, zda nejsou dány předpoklady pro přezkoumání rozhodnutí v přezkumném řízení, pro obnovu řízení nebo pro vydání nového rozhodnutí. Shledá-li předpoklady pro zahájení přezkumného řízení, pro obnovu řízení nebo pro vydání nového rozhodnutí, posuzuje se opožděné nebo nepřijatelné odvolání jako podnět k přezkumnému řízení nebo žádost o obnovu řízení nebo žádost o vydání nového rozhodnutí.*“ NSS rozsudkem ze dne 26.01.2017 čj. 7As 292/2016 potvrdil rozhodnutí Krajského soudu, že není možné se odvolávat proti rozhodnutí, které bude vydáno v budoucnu.

Odvolání proti rozhodnutí o přestupku má vždy odkladný účinek, který nelze vyloučit, jak uvádí ustanovení § 97 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., a ustanovení § 85 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb. Musí se ale jednat o řádné a přijatelné odvolání. Důsledkem odkladného účinku odvolání je to, že nenastává právní moc, vykonatelnost ani jiné právní účinky rozhodnutí. Odvolání proti rozhodnutí se podává do 15 dnů od data doručení rozhodnutí prostřednictvím správního orgánu, který ho vydal. Autoremedurou může správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal, pokud tím plně vyhoví odvolání, toto rozhodnutí na žádost účastníka zrušit

nebo změnit a jestliže to není v rozporu s veřejným zájmem a pokud nemůže být způsobena újma žádnému z účastníků. Neshledá-li správní orgán prvního stupně důvody k autoremeduře, postoupí spis nadřízenému správnímu orgánu k projednání. [7, s . 492]

4.5.3 Přezkumné řízení

Přezkumné řízení upravují ustanovení § 94 až § 99 zákona č. 500/2004 Sb., a doplňuje ustanovení § 100 zákona č. 250/2016 Sb. Rozhodnutí, v němž je pachatel uznán vinným ze spáchání přestupku a nastává zvláštní důvod pro zrušení rozhodnutí, které představuje překážku věci pravomocně rozhodnuté pro vedení trestního řízení v téže věci. [16, s. 233]

V souvislosti s přezkumným řízením jsou zákonem stanoveny 3 lhůty, po jejichž uplynutí již nelze přezkumné řízení zahájit,

- 3 měsíce od dne, kdy se správní orgán dozvěděl o důvodu pro zahájení přezkumného řízení
- 3 roky od zahájení trestního stíhání nebo ode dne nabytí první moci rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení
- 3 roky od právní moci rozhodnutí přestupku

Zákon č. 500/2004 Sb., upravuje v ustanovení § 98 zkrácené přezkumné řízení, které je možné aplikovat za splnění podmínek pro přezkumné řízení a není třeba vysvětlení účastníků. V případě rozhodnutí v přezkumném řízení je prvním úkonem zrušení nebo změna rozhodnutí, které bylo v rozporu s právními předpisy a vydání nového rozhodnutí podle ustanovení § 97 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb. V přezkumném řízení správní orgány z moci úřední přezkoumávají pravomocná rozhodnutí v případě, kdy lze důvodně pochybovat o tom, že rozhodnutí je v souladu s právními předpisy. Při rozhodování v přezkumném řízení je správní orgán povinen šetřit práva nabytá v dobré víře. [6, s. 522]

Ustanovení § 100 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., pro přezkumné řízení uvádí, „*vyjdou-li najevo skutečnosti, které odůvodňují posouzení skutku, o kterém již bylo pravomocně rozhodnuto jako o přestupku, jako trestného činu, zruší příslušný správní orgán rozhodnutí o přestupku v přezkumném řízení. Rozhodnutí o přestupku správní orgán zruší v přezkumném řízení též tehdy, pokud bylo vydáno přesto, že o totožném skutku již pravomocně rozhodl orgán činný v trestním řízení tak, že se nestal, nespáchal jej obviněný, spáchání skutku se nepodařilo obviněnému prokázat nebo že skutek je trestným činem, trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno, trestní stíhání bylo zastaveno na základě schválení narovnání, bylo podmíněně odloženo podání návrhu na potrestání nebo bylo odstoupeno od trestního stíhání mladistvého.*“

Účastníky přezkumného řízení jsou účastníci původního řízení, v němž bylo vydáno přezkoumávané rozhodnutí, jichž se přezkumné řízení týká, nebo jejich právní nástupci. Jestliže správní orgán po zahájení přezkumného řízení zjistí, že právní předpis porušen nebyl, řízení usnesením zastaví. Rozhodnutí, které bylo vydáno v rozporu s právními předpisy, příslušný správní orgán zruší nebo změní, popřípadě zruší a věc vrátí odvolacímu správnímu orgánu nebo správnímu orgánu prvního stupně, přičemž tyto správní orgány jsou vázány právním názorem příslušného správního orgánu.

4.5.4 Obnova řízení

Obnova řízení je kombinací mimořádného opravného prostředku a dozorčího prostředku. Posuzování důvodů obnovy je spojeno se správním uvážením orgánu, který má zvážit, zda mohlo být meritorně rozhodnuto jinak, pokud nemohl být důvod obnovy uplatněn v odvolacím řízení. V případech dopravních přestupků se jedná o obnovu řízení ukončenou pravomocným rozhodnutím na žádost účastníka.

Obecné důvody pro obnovu řízení jsou obsaženy v ustanovení § 100 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., za předpokladu, že vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti, které existovaly v době původního řízení. Ovšem za podmínky, že je účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl uplatnit v původním řízení anebo se ukázaly nepravdivými. Ustanovení § 100 odst. 2 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., povoluje obnovu, pokud bylo zrušeno či změněno rozhodnutí, které bylo podkladem rozhodnutí vydaného v řízení, které má být obnoveno, a to vše za podmínky, pokud tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování.

5 ANALÝZA POSTUPU A VYHODNOCENÍ ÚSEKOVÉHO MĚŘENÍ V PŮSOBNOSTI ORP ČESKÝ BROD V OBDOBÍ 2017-2019

Praktická část práce se zabývá vyhodnocením konkrétních přestupků při porušení pravidel silničního provozu zjištěných prostřednictvím automatizovaného technického prostředku bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích v měřeném úseku v obci Rostoklaty v časovém období let 2017 – 2019.

5.1 Specifikace místa

Měřený úsek se nachází na dvouproudové komunikaci I. třídy, na hlavním tahu mezi Prahou a Kolínem, komunikace je označena I/12. Cílem zřízeného úsekového měření bylo snížení nehodovosti, počtu páchaných přestupků a zvýšení bezpečnosti přecházejících chodců a obyvatel obce Rostoklaty. Měřený úsek je přesně určen GPS souřadnicemi, a to jak začátek i konec měřeného úseku pro každý směr jízdy. Konkrétní měřený úsek je v obci Rostoklaty, okr. Kolín, která se nachází ve Středočeském kraji mezi Prahou a Kolínem. Měřený úsek na Kolín má označený začátek měřeného úseku souřadnicemi GPS: B50,070890;L14,799446, konec měřeného úseku souřadnicemi GPS: B50,070795;L14,803982. Měřený úsek směr Praha má označený začátek měřeného úseku souřadnicemi GPS: B50,070856;L14,804543, konec měřeného úseku souřadnicemi GPS: B50,070943;L14,800012. Měřený úsek prochází centrem obce a je v blízkosti přechodu pro chodce.

5.2 Technické parametry

Měření daného úseku bylo testováno od července 2016 a následně bylo spuštěno měření v říjnu 2016. Měřidlem je silniční rychloměr, typu měřič úsekové rychlosti MUR-07, který je spuštěn 7 dní v týdně 24 hodin denně. Pravidelnou údržbu zařízení provádí společnost AŽD Praha s.r.o., Divize automatizace silniční techniky a jeho funkčnost je pravidelně každoročně ověřována Českým metrologickým institutem.

Zařízení je v gesci Městské policie, která zasílá Oznámení o podezření ze spáchání přestupku ke zpracování Městskému úřadu v Českém Brodě, jakožto obci s rozšířenou působností, v jejímž ORP se zařízení nachází. Výstupem je fotografické zachycení vozidla na začátku a konci měřeného úseku. Jedná se o výpočet rychlosti průjezdu dvou bodů, které jsou na zemi ohraničeny bílou čarou, porovnává se čas průjezdu s časem vjezdu a vypočítá se průměrná rychlost. [4]

Povolení měření v obci Rostoklaty pro Městskou policii Český Brod je schváleno Krajským ředitelstvím policie Středočeského kraje. Městská policie Český Brod informuje prostřednictvím webových stránek města Český Brod o probíhajících měřeních a měřených úsecích. [2] Měřený úsek je označen svislými dopravními značkami dle vyhlášky č. 30/2001 Sb., Ministerstva dopravy a spojů, kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích, na začátku dopravní značkou „Měření rychlosti“ (č. IP 31a), dopravní značka označuje začátek úseku měření rychlosti jízdy obecní policií. Konec měřeného úseku je označen značkou „Konec měření rychlosti“ (č. IP 31b), dopravní značka označuje konec úseku měření rychlosti jízdy obecní policií, jak je zřejmé z obrázku 6.

Obrázek 6 - dopravní značka IP31a, IP31b

Zdroj: Vyhláška č. 249/2015 Sb.

5.3 Příslušnost – správní orgán

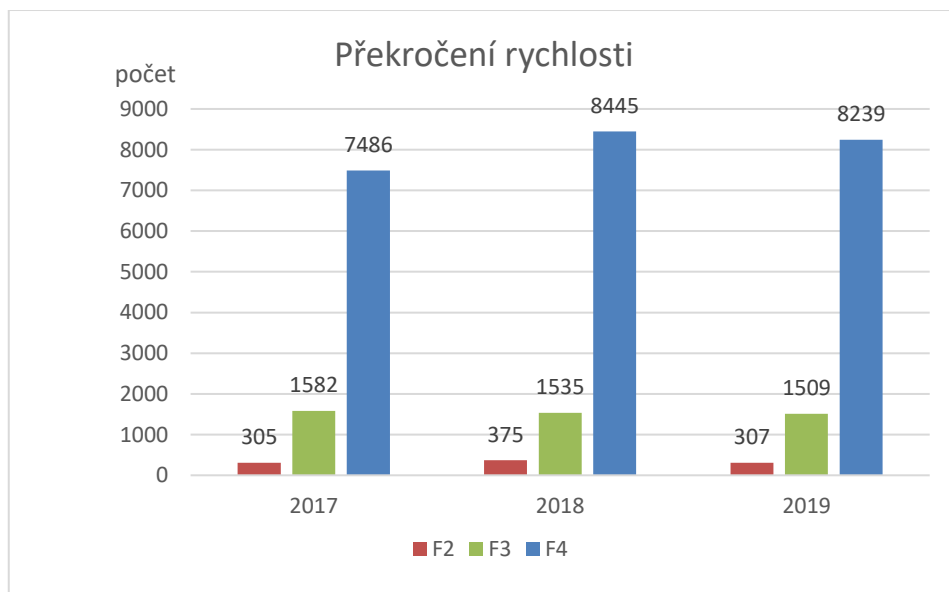
Oprávněným orgánem je orgán I. stupně, Městský úřad Český Brod, obec s rozšířenou působností, konkrétně odbor dopravy a obecní živnostenský úřad, který je správním orgánem věcně a místně příslušným dle ustanovení § 124 odst. 5 písm. k), a ustanovení § 125e odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. Nadřízeným orgánem je Krajský úřad Středočeského kraje.

Vyhláškou č. 388/2002 Sb., vyhláška Ministerstva vnitra o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností jsou těmto obcím přiřazeny obce v jejich působnosti. Obec s rozšířenou působností Český Brod je tedy ze zákona pověřena a s obcí Rostoklaty má uzavřeny veřejnosprávní smlouvy na výkon správní činnosti [18], konkrétně 80/VS/2006 veřejnosprávní smlouva uzavřená mezi městem Český Brod a obcí Rostoklaty, k zajišťování výkonu přenesené působnosti ve věcech přestupků a 81/VS/2006 Veřejnosprávní smlouva uzavřená mezi městem Český Brod a obcí Rostoklaty, k zajišťování výkonu činnosti podle zákona o obecní policii.

Veřejnoprávní smlouvu lze vypovědět jen písemnou formou, jestliže se na tom smluvní strany dohodly a za podmínek ujednaných ve smlouvě. [3, s. 267]

5.4 Vyhodnocení úsekového měření v působnosti

V této praktické části práce jsou analyzována data z období let 2017 až 2019. Jednotlivé přestupky jsou porovnávány s ohledem na překročenou rychlost, tedy dle ustanovení §125c odst. 1 písm. f) bodu 2, bodu 3, bodu 4 dle zákona č. 361/2000 Sb., ve sledovaném období. Jednotným označením v níže uvedených grafech jsou tyto přestupky uvedeny jako F2, F3, F4.

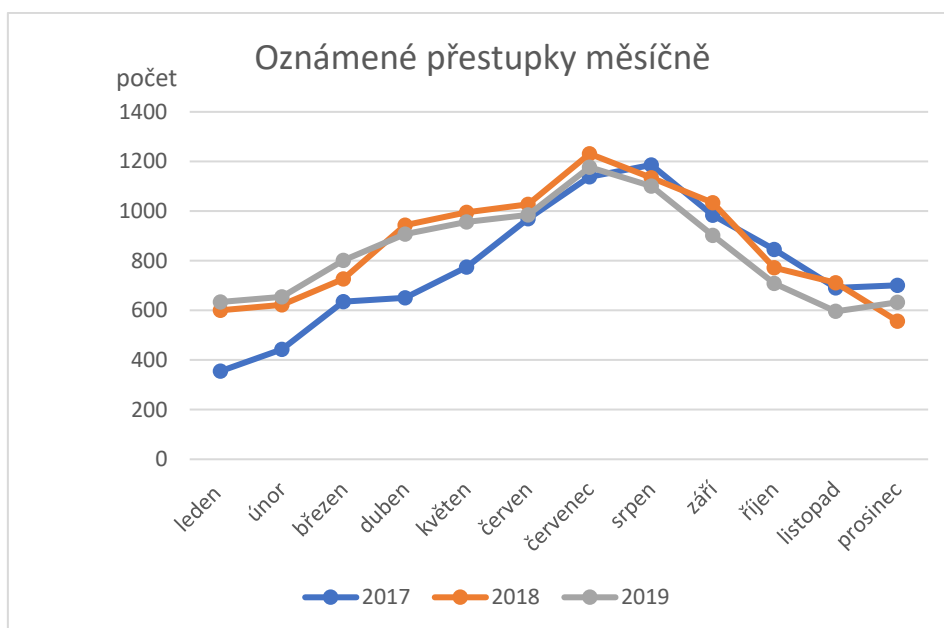

Obrázek 7 - Počet oznámených přestupků dle překročení rychlosti

Zdroj: vlastní zpracování z evidence ODŽÚ Český Brod

Z grafického vyjádření celkového počtu oznámených přestupků v jednotlivých letech je zřejmé, že rozložení jednotlivých překročení rychlosti je téměř totožné. Z výše uvedeného grafu vyplývá, že po odečtení tolerance radaru 3 km/h, jsou nejvíce zastoupeny přestupky dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bodu 4 zákona č. 361/2000 Sb., překročení nejvyšší dovolené rychlosti v obci o méně než 20 km.h⁻¹. Nejméně byly páčány přestupky dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bodu 2 zákona č. 361/2000 Sb., tedy přestupky, kdy řidič překročil nejvyšší dovolenou rychlost v obci o 40 km.h⁻¹ a více. Přestupky dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bodu 3 zákona č. 361/2000 Sb., jsou přestupky, kterých se dopustí řidič tím, že překročí nejvyšší dovolenou rychlost v obci o 20 km.h⁻¹ a více, tedy v rozmezí od 20 km/h do 39 km/hod.

Následující část se věnuje výše uvedeným oznámeným přestupkům měsíčně, tedy zjištění jejich rozložení v rámci období roku. Tento pohled je důležitý pro správní orgán z důvodu zpracovatelnosti oznámených přestupků. S ohledem na rychlost a efektivnost, která je kladena na osoby zpracovávající přestupky, je vhodné toto rozložení zkoumat. Počet oznámených přestupků nelze objektivně porovnat s průjezdností vozidel v měřeném úseku, neboť ORP Český Brod nedisponuje takto zaměřenou studií.

Obrázek 8 - Počet oznámených přestupků měsíčně

Zdroj: vlastní zpracování z evidence ODŽÚ Český Brod

Z grafického zpracování vyplývá, že křivka má v jarních a letních obdobích vzrůstající tendenci, její vrchol je pak v prázdninových měsících. K poklesu oznámených přestupků dochází výrazněji od října, kdy i vlivem počasí klesá pohyb osob. Domnívám se, že na zvýšený počet oznámených přestupků překročení dovolené rychlosti má vliv zvýšená mobilita osob v rámci prázdninových pobytů a dovolených a snížená koncentrace řidičů při řízení vozidel. V obecné rovině jsou letní měsíce označovány jako období zvýšeného dopravního provozu, proto také začátkem a koncem prázdnin BESIP a Policie České republiky uskutečňuje mnoho dopravně bezpečnostních akcí preventivního charakteru na podporu bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. Nejedná se pouze o zvýšený provoz, ale také o okolnosti, které v letních obdobích ovlivňují chování řidičů, zejména únava a jízda bez časové rezervy na delších cestách a větší počet dalších účastníků silničního provozu, zejména cyklistů a motocyklistů. [11]

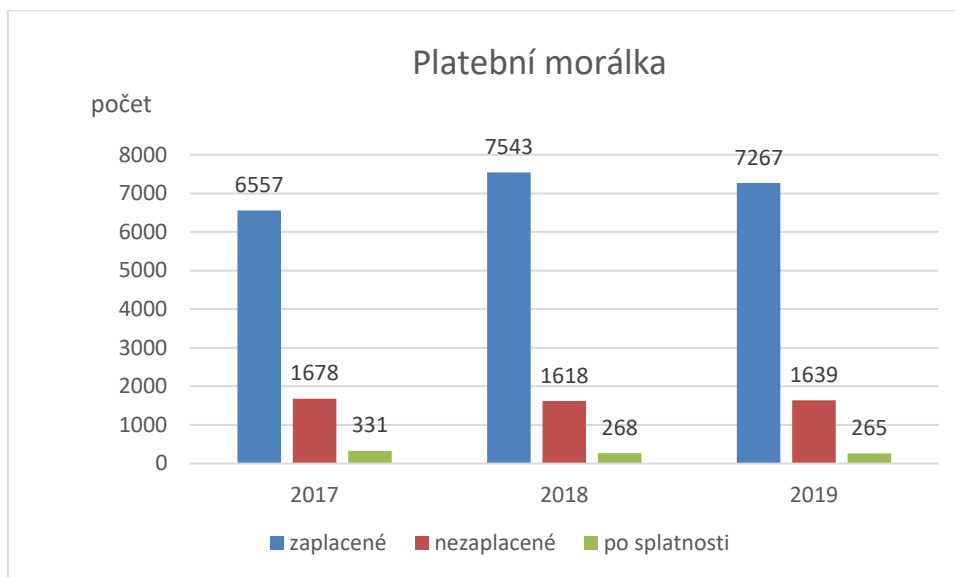
Při řešení otázky rychlosti zpracování oznamovaných přestupků je evidentní, že správní orgán musí předpokládat zpomalení vyhotovených výzev, které s narůstajícím množstvím

oznamovaných přestupků v letních měsících ovlivňuje snížený počet odpracovaných dnů v období prázdnin pověřenými osobami z důvodu čerpání dovolených. S klesajícím počtem oznámených přestupků v podzimních měsících a s návratem většiny osob do pracovního procesu mohou být přestupky zpracovány opět rovnoměrně, což vede k rychlosti řízení.

Po oznámení přestupku vyhotoví správní orgán výzvu k uhrazení určené částky, jejichž výši si určuje správní orgán v souladu s ustanovením § 125 h odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb. Dle tohoto ustanovení si stanoví určenou částku ve stejné výši jako pokutu, kterou lze uložit příkazem na místě a přihlédne u toho k závažnosti porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích. Vzhledem k tomu, že pokuta, kterou lze uložit příkazem na místě je dána v rozmezí pokuty do určené výše za konkrétní přestupek, je tedy na uvážení správního orgánu, s ohledem na zásadu legitimního očekávání, kdy skutkově shodné nebo podobné případy je třeba posuzovat shodně, v jaké konkrétní výši pokutu příkazem na místě uloží. Stejným správním uvážením se řídí při určení částky výzvy k úhradě. Z tohoto důvodu mají různé správní orgány částky na výzvě k uhrazení určené částky rozdílné, ale vždy je musí mít v souladu s výše uvedeným ustanovením, které ukládá, jak tuto částku určit.

Správní orgán Český Brod má částku na výzvě k uhrazení určené částky pro přestupek podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bodu 3 zákona č. 361/2000 Sb., ve výši 1.000 Kč a podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bodu 4 zákona č. 361/2000 Sb, určenou ve výši 500 Kč. Výše určené částky byla stanovena s ohledem na okolní obce s rozšířenou působností, ve kterých je rovněž prováděno měření rychlosti. Další správní orgány mají částku na výzvě pro shodný přestupek určenou v jiných částkách, např. Praha ve výši 600 Kč, Neratovice ve výši 700 Kč, Říčany ve výši 900 Kč a Lysá nad Labem ve výši 1.000 Kč.

Navazující praktická část se věnuje platební morálce přestupců při úhradě výzvy k uhrazení určené částky, důvodům odložení věci v souvislosti s nezaplacením výzvy a dalším důvodům, na základě kterých může být věc odložena v mezích zákona.

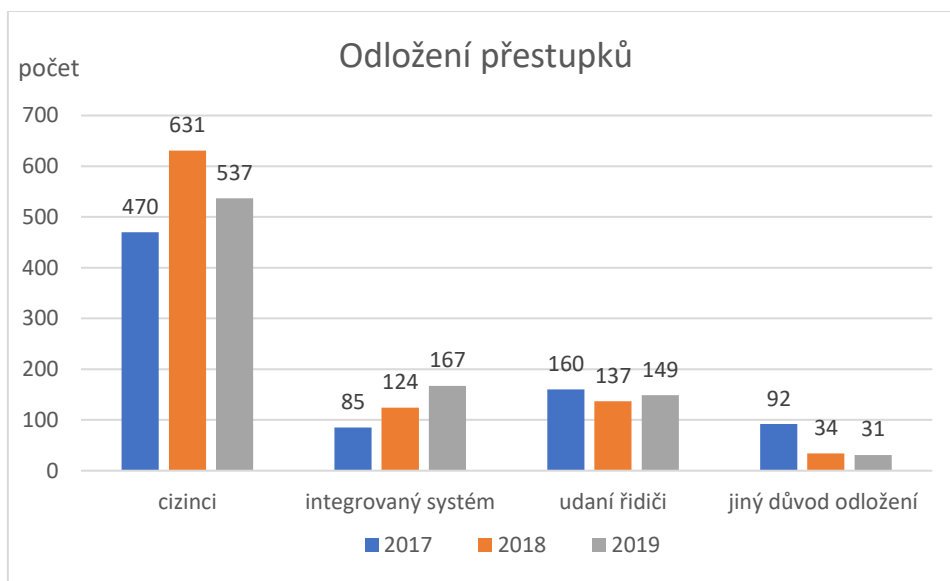
Obrázek 9 - Platební morálka přestupců

Zdroj: vlastní zpracování z evidence ODŽÚ Český Brod

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že většina přestupců prvotní výzvu uhradí. Vyznačené hodnoty zaplacených výzev výrazně převyšují ostatní formy úhrad, jedná se o více jak 75 % provozovatelů, kteří zaplatí prvotní výzvu řádně a včas. Ve skupině nezaplacených výzev jsou zahrnuti i provozovatelé, kteří nezaplatí výzvu, neboť správnímu orgánu udali řidiče vozidla. Ve všech sledovaných letech se ukazuje míra nezaplacených výzev do 20 % z celkového objemu doručených výzev. Zanedbatelnou část ve výši 3 % až 4 % tvoří úhrady výzev po splatnosti. Výrazný trend ve změnách platební morálky není zřejmý, ale s přihlédnutím k výši úhrad po splatnosti, je zřejmé, že v roce 2017 docházelo k pozdním úhradám výzev ve sledovaném období nejvíce. Dá se předpokládat, že během dalších let, již měli přestupci zkušenost, že je jim pozdě uhrazená částka vrácena a zamezili těmto pozdním úhradám.

Zákon ukládá správnímu orgánu povinnost v ustanovení § 125 h odst. 7 zákona č. 361/2000 Sb., bezodkladně vrátit provozovateli vozidla částku uhrazenou po splatnosti, přičemž provozovatel má pouze 15 dní na úhradu výzvy. V případě, že není výzva zaplacená, nebo je uhrazena po splatnosti, případně přestupek není řešen s řidičem vozidla, je věc následně řešena ve správním řízení s provozovatelem vozidla.

Okolnosti, které vedou k odložení věci, aniž by správní orgán zahájil správní řízení, jsou především překročení rychlosti složkami integrovaného záchraného systému, sdělení osoby řidiče, neznámá identita osoby provozovatele jiné státní příslušnosti mimo země EU, případně úmrtí osoby provozovatele nebo řidiče.

Obrázek 10 - Odložení přestupků

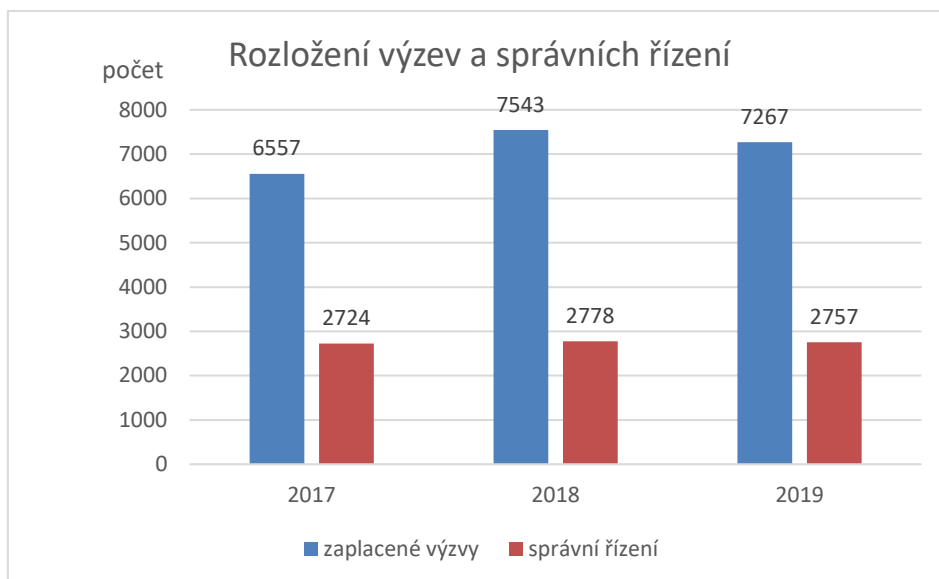
Zdroj: vlastní zpracování z evidence ODŽÚ Český Brod

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že nejčastěji je věc odložena z důvodu, že provozovatelem vozidla je cizinec. V kapitole přestupky provozovatele vozidla je část věnována problematice cizinců a jejich vyhledávání prostřednictvím systému EUCARIS, neboť provozovatele ze států mimo EU nelze dohledat. Dalším důvodem, pro který může být věc odložena, je zásah integrovaného záchranného systému. Integrovaný systém zahrnuje složky záchranné služby, hasiče a policii, kteří plní úkoly související s výkonem zvláštní povinnosti organizace dle ustanovení § 41 zákona č. 361/2000 Sb., a na základě podání vysvětlení k tomuto přestupku může být věc odložena.

Ve skupině udání řidiči jsou přestupky řešeny s řidičem, který je sdělen provozovatelem vozidla. Podmínkou je skutečnost, že se řidič vozidla ke spáchání přestupku dozná, tedy přestupek je s ním řešen jako s řidičem dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bodu 3 a bodu 4 zákona č. 361/2000 Sb., nikoliv jako provozovatelem vozidla. Řidič, který spáchá přestupek dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bodu 2 zákona č. 361/2000 Sb., i pokud by byl sdělen provozovatelem ve formě výzvy k podání vysvětlení, se k přestupku většinou nedozná, neboť by mu byl kromě pokuty uložen zákaz řízení od 6 měsíců až 1 rok.

Jiný důvod odložení zahrnuje nejčastěji úmrtí provozovatele, nečitelnost registrační značky, neshodu ve fotodokumentaci na začátku a na konci měření nebo registrační značky s typem vozidla a prekluzi. Pokud není věc odložena z výše uvedených důvodů a výzva k uhrazení určené částky není ve lhůtě zaplacená, věc musí být řešena ve správním řízení.

Níže uvedený graf ukazuje rozložení oznámených přestupků na ty, které jsou vyřešeny řádným zaplacením výzvy k uhrazení určené částky a oznámené přestupky, které se dostanou k řešení ve správním řízení.

Obrázek 11 - Rozložení výzev a správních řízení

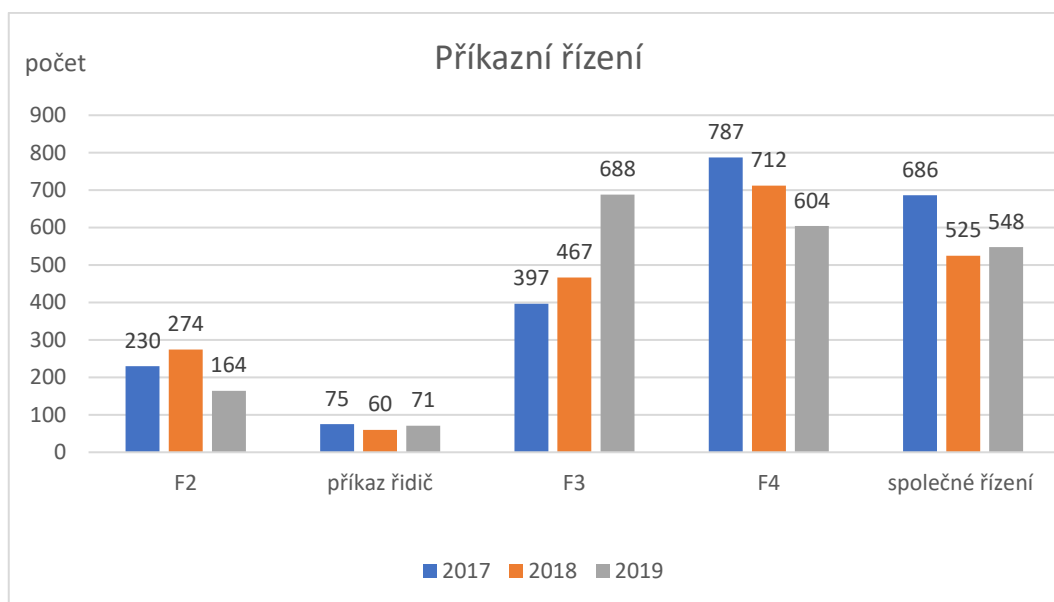
Zdroj: vlastní zpracování z evidence ODŽÚ Český Brod

Z uvedeného grafu vyplývá, kolik oznámených přestupků končí zaplacením výzvy a kolik případů se řeší ve správním řízení. Do správního řízení se dostává zhruba 30 % oznámených přestupků a to z důvodu neuhrazení určené částky výzvy, pozdní úhrady výzvy nebo nevyřízení přestupku s udaným řidičem vozidla. Významná část oznámených přestupků se tedy vůbec nedostane do správního řízení. Správní orgány tímto dosáhnou rychlosti a hospodárnosti řízení, neboť nejsou nuceny zpracovávat rozsáhlé množství správních řízení. Dá se předpokládat, že uhrazením určené částky si přestupci uvědomí své pochybení, ale vzhledem k výši určené částky, která je motivační, není její úhrada tak finančně náročná, jako výše trestu ve správním řízení. Úhrada určené částky umožňuje vyhnout se záznamu bodů v bodovém hodnocení řidiče, případně uložení zákazu řízení. Právě možnost vyhnout se postihu jako řidič, vede provozovatele k tomu, že raději výzvu hned uhradí, neboť provozovatelům nemohou být odečteny body v kartě řidiče.

Zbývající část nezaplacených nebo po splatnosti zaplacených výzev se přesune do správního řízení. V tabulce 4 jsou uvedeny přestupky členěné podle označení přestupku dle uvedených bodů, tedy F2, F3, F4, dále pak udání řidiči a přestupky vedené ve společném řízení. Předmětem šetření je struktura těchto správních řízení. V uvedené tabulce jsou příkazní řízení, neboť správní orgán Český Brod řeší přestupky z úsekového měření zjednodušeným řízením, přičemž prvním úkonem v řízení je vyhotovení příkazu. Výhody příkazu jsou v teoretické rovině

popsány v kapitole procesní úprava dopravních přestupků. Při pohledu na praktickou část vyhotovení příkazu má správní orgán zjednodušenou práci s jeho vyhotovením, neboť nemusí nařizovat ústní jednání a provádět dokazování. Oznamované přestupky z úsekového měření mají jednotnou formu, jejich skutková podstata je shodná a další záležitosti k dokazování má správní orgán zajištěné. Jedná se zejména o fotodokumentaci a ověřovací list kalibrace radaru, který přestupci často požadují doložit. Vzor příkazu fyzické osobě je v příloze B a vzor příkazu řidiči v příloze C.

Níže uvedená struktura příkazních řízení zaznamenává konkrétní přestupky, které správní orgán řeší příkazem. Jedná se o přestupek dle ustanovení § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., tedy přestupek provozovatele vozidla, který nezajistil, aby s vozidlem nebyly páčány přestupky dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bodu 2, 3 a 4 zákona č. 361/2000 Sb. Dále jsou uvedena společná řízení a příkazy řidičům.

Obrázek 12 - Struktura příkazních řízení

Zdroj: vlastní zpracování z evidence ODŽÚ Český Brod

Z grafického zpracování vyplývá, že většina provozovatelů vozidla, si je buď vědoma, toho, že je odpovědná za to, komu vozidlo svěruje, nebo má zájem na tom, aby věc nebyla řešena s konkrétním řidičem a to z důvodu, že je jím on sám, nebo jiná osoba, kterou nechce sdělit. Ve společném řízení se vedou přestupky téhož provozovatele. Za více přestupků řešených ve společném řízení je uložen celkový trest za přestupek nejzávažnější. Správnímu orgánu tato forma umožňuje rychlejší zpracování projednávaných přestupků. Hodnoty jednotlivých ukazatelů jsou téměř shodné, jen v roce 2019 dochází k výraznějšímu nárůstu přestupků dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bodu 3 zákona č. 361/2000 Sb., kam se přestunula část

řidičů páchající závažnější přestupky dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bodu 2 zákona č. 361/2000 Sb., ale zároveň také část řidičů, která páchala nejméně závažné přestupky dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bodu 4 zákona č. 361/2000 Sb. Pokles počtu páchaných přestupků dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bodu 2 zákona č. 361/2000 Sb., v roce 2019 má vliv na vyšší míru bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích, neboť při vyšší rychlosti mohou nastat při mimořádných událostech v dopravě závažnější následky. Počty přestupků, které jsou řešeny příkazem s udaným řidičem jsou téměř shodné, neboť vždy určitá část řidičů je nahlášena svým zaměstnavatelem, nebo má vozidlo půjčené.

Následující tabulky za jednotlivé sledované roky, zobrazují dopad zpracovaných příkazů ve správním řízení, neboť část příkazů, která nabyde právní moci je vyřízena právě touto zjednodušenou formou.

Tabulka 3 - Struktura správních řízení - rok 2017

2017	příkaz	odpor	rozhodnutí	odvolání
F2	230	2	1	0
udaný řidič	75	5	5	0
F3	397	16	15	3
F4	787	19	17	2
společné řízení	686	21	18	3
celkem	2175	63	56	8

Zdroj: vlastní zpracování z evidence ODŽÚ Český Brod

Tabulka 4 - Struktura správních řízení - rok 2018

2018	příkaz	odpor	rozhodnutí	odvolání
F2	274	3	1	0
udaný řidič	60	4	4	1
F3	467	18	15	3
F4	712	19	16	4
společné řízení	525	16	13	3
celkem	2038	60	49	11

Zdroj: vlastní zpracování z evidence ODŽÚ Český Brod

Tabulka 5 - Struktura správních řízení - rok 2019

2019	příkaz	odpor	rozhodnutí	odvolání
F2	164	2	2	1
udaný řidič	71	5	3	1
F3	688	23	11	4
F4	604	15	9	2
společné řízení	548	17	12	1
celkem	2075	62	37	9

Zdroj: vlastní zpracování z evidence ODŽÚ Český Brod

Z celkového rozložení sledovaného období je evidentní, že struktura správních řízení je obdobná. Odpor podávají většinou provozovatelé vozidla, tedy hodnoty uvedené u položek F3, F4 a společné řízení. Důvodem podání odporu je rozhořčení provozovatele ze zasláního příkazu, neuhrazení výzvy, případně využití možnosti se k věci vyjádřit, nebo snaha o procesní obstrukce. Účastníci řízení dosáhnou toho, že řízení pokračuje a mohou využívat svého práva se k věci vyjadřovat a navrhopvat nové důkazy na svou obhajobu. Následuje rozhodnutí o přestupku, ve kterém musí správní orgány důkladně odůvodnit výrok svého rozhodnutí. Přestupce má jistotu v tom, že v duchu zásady zákazu změny k horšímu mu nebude v následném rozhodnutí uložen trest přísnější než trest uložený v příkazu. V rozhodnutí správní orgán uloží náklady řízení paušální částkou, neboť je obviněný uznán vinným.

Počet rozhodnutí uvedených v tabulce a počet odporů je rozdílný, neboť část podaných odporů řeší např. nadřízený správní orgán z orgán z důvodů odporů podaných po lhůtě jako podněty pro přezkum, dále se jedná o neukončená řízení. Šetřením bylo zjištěno, že přestupky provozovatele vozidla, které jdou do odvolání, jsou většinou přestupky, které řeší za provozovatele společnosti, které nabízející pojištění proti pokutám, nebo automobilové kluby, jejichž hlavní činností je zmařit účel řízení tak, aby provozovatel byl nepostihnutelný.

Z uvedených grafů a tabulek je zřejmé, že více než 75 % oznámených přestupků je vyřešeno v předprocesní fázi správního řízení, neboť jsou řádně a včas uhrazeny na základě výzvy k úhradě určené částky. Při řešení otázky skladby oznámených přestupků jsou nejčastěji zastoupeny nejméně závažné přestupky překročení rychlosti, konkrétně dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bodu 4 zákona č. 361/2000 Sb. Pro bezpečnost silničního provozu je důležitá hodnota přestupku dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bodu 2 zákona č. 361/2000 Sb., nejzávažnějšího překročení rychlosti, která se ve sledovaném období pohybuje pouze mezi 3,05 % až 3,62 % k počtu celkově oznámených přestupků. K největšímu nárůstu oznámených přestupků dochází v letních měsících, od června do září.

Z analýzy též vyplynulo, že problematickou oblastí je dohledávání cizinců mimo EU, kterým se nedaří doručovat a tvoří nejpodstatnější část odkládaných věcí. Věc je nutno odložit dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. k) zákona č. 250/2016 Sb., neboť správní orgán nezjistí do 60 dnů od přijetí oznámení skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě. Z celkového počtu oznámených přestupků se zpracovává ve správním řízení přibližně třetina. Struktura příkazních řízení ukazuje, že podstatná část řízení je řešena s provozovatelem vozidla a nikoliv s řidičem vozidla, výhody tohoto řešení jsou popsány výše.

ZÁVĚR

Cílem této práce bylo zmapování procesního postupu správního orgánu prvního stupně při řešení dopravních přestupků zjištěných automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích. Teoretická část práce se věnovala zásadám veřejnoprávního trestání, přestupkům a druhům správních trestů, blíže pak specifikovala přestupky provozovatele vozidla. Podstatnou částí je procesní úprava přestupků úsekového měření, kde jsou řešeny předprocesní úkony, jejich následné vyřízení ve správním řízení, opravné a dozorčí prostředky a také problematika doručování.

Praktická část se zabývala konkrétním měřeným úsekem, který v rámci rozšířené působnosti obce spravuje Městský úřad Český Brod. Od množství řešených přestupků ve správním řízení se odvíjí požadavky správních orgánů na počty pracovníků, kteří je zpracovávají. Správní orgány sledují i kvalifikaci oprávněných úředních osob, neboť s postupujícím správním řízením rostou nároky na jejich odbornost. Na základě zpracovaného postupu a vyhodnocení rozsahu v praktické části se potvrdilo, že proces zpracování přestupků od prvotního oznámení až do pravomocného rozhodnutí je složitý a časově náročný.

Ze závěrů v praktické části práce je zjevné, že významná část řešených přestupků byla zpracována správním orgánem v předprocesní části a nebylo nutné zahajovat správní řízení. Z toho vyplývá, že výzva k úhradě určené částky plní svou motivační a výchovnou funkci. Částka výzvy k úhradě určené částky by se měla vždy nacházet pod spodní hranicí zákonem stanovené sazby za daný přestupek. Z výzkumu rovněž vyplynulo, že malá část provozovatelů uhradí určenou částku po splatnosti. V ustanovení § 125h odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., je dána splatnost určené částky do 15 dnů ode dne doručení výzvy. Zároveň se potvrdilo, že tato legislativně stanovená lhůta je nedostatečná. Navrhovala bych prodloužit lhůtu splatnosti určené částky, případně akceptovat úhradu až do doby vydání příkazu. Taková změna by jistě zlepšila platební morálku přestupců. Na základě ustanovení § 125h odst. 7 zákona č. 361/2000 Sb., je povinností správního orgánu částku uhrazenou po lhůtě splatnosti vrátit bezodkladně provozovateli vozidla, přičemž pojem bezodkladně není zákonem jasně definován. Tohoto nedostatku využívají některé společnosti, které záměrně hradí částky po splatnosti a pokud správní orgány tyto částky nevrátí zpět, napadají je z titulu bezdůvodného obohacení. Výzva k uhrazení určené částky má svůj jedinečný variabilní symbol, pokud je však variabilní symbol uveden chybně nebo zcela chybí, správní orgán nemůže částku přiřadit ke konkrétnímu přestupku. Při zadávání variabilních symbolů k úhradě nejčastěji dochází

k překlepům, přesmyčkám apod., kterými právě vznikají chybně vedené výzvy. Problematické je i vrácení určené částky výzvy po splatnosti, zvláště pokud je placena prostřednictvím šekové poukázky. Tyto vratky jsou spojeny s dalšími náklady pro správní orgán, zejména pokud se jedná o vrácení platby do zahraničí.

V celé této problematice řešených výzev bych navrhovala správním orgánům důmyslný program na zachycení nepřirazených plateb, plateb připsaných po splatnosti, ale i takových případů, kdy vznikne přeplatek, neboť ten může vzniknout právě přiřazením platby na variabilní symbol jiného přestupce. Tento program by byl především ochranou správních orgánů v případech výše uvedených praktik přestupců.

V praktické části z vyhodnocení úsekového měření vyplynulo, že nejvíce jsou zastoupeny nejméně závažné přestupky překročení rychlosti v obci. Z toho lze usuzovat, že se jedná zejména o nepozornost řidičů při nedodržení dovolené rychlosti, a nikoliv cílenou, rychlou, zdraví a bezpečnost ohrožující jízdu. Pokud dojde k mimořádné dopravní situaci, výraznější překročení nejvyšší dovolené rychlosti může zapříčinit závažnější následky. Zájmem společnosti je, aby nedocházelo k porušování pravidel provozu na pozemních komunikacích jejími účastníky. Lze usuzovat že, i když byla naplněna skutková podstata přestupku, v daném úseku přispívá toto měření k větší bezpečnosti silničního provozu.

Ze struktury příkazních řízení, jak potvrdila praktická část práce, zaujímají značnou část společná řízení, která umožňují správním orgánům spojit řízení se stejným předmětem, která spolu souvisejí a týkají se stejných účastníků, nebrání-li tomu jiné okolnosti. Pro některé provozovatele je tedy výhodnější, pokud jim bude uložen trest ve společném řízení za více přestupků, neboť ve společném řízení správní orgán ukládá správní trest za přestupek nejpřísněji trestný. Není neobvyklé, že ve společném řízení je projednáno 10, 20 i více přestupků jednoho provozovatele. Je zřejmé, že ten, kdo páchá více těchto přestupků, je finančně méně postižen, než ten, u koho se jedná o ojedinělý případ. V této situaci vidím rozpor se zásadou rovnosti a domnívám se, že nastavení trestání by mělo přísněji postihovat osoby, které páchají přestupky častěji. Existují účastníci řízení, kteří se záměrně dopouštějí obstrukčního jednání za účelem zmařit postup správního orgánu a v konečném důsledku se beztrestně vyhnout pokutě. Je třeba konstatovat, že znalost práva pomáhá znalým či organizovaným pachatelům k záměrnému zneužívání práva. Nicméně z doložené judikatury i správní praxe je zřejmé, že správní orgány prvního a druhého stupně a soudy ve správním soudnictví se snaží adekvátně reagovat na toto jednání, důsledkem čehož je i reforma přestupků realizovaná zákonem č. 250/2016 Sb.

Cílem radarového měření v obcích je zvýšení bezpečnosti na pozemních komunikacích. Úsekové měření v obci Rostoklaty svůj bezpečnostní účel plní a zároveň je i finančním přínosem do rozpočtu obce. Za velice rozumné bych považovala uložit správním orgánům povinnost finanční příjmy obcí z úsekového měření investovat do oblasti dopravy, aby byl naplněn účel tohoto měření a byla podpořena bezpečnost v silniční dopravě.

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE

- [1] BOHADLO, David, POTĚŠIL Lukáš, POTMĚŠIL Jan. Správní trestání z hlediska praxe a judikatury. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, 220 s. ISBN 9788074004131.
- [2] Ceskybrod.cz Měření rychlosti. [Online]. (2021). [cit.2021-03-20]. Dostupné z <https://www.cesbrod.cz/category/bezpecny-brod-mereni-rychlosti>.
- [3] ČERVENÝ, Zdeněk a Václav ŠLAUF. Přestupkové právo: komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů: podle právního stavu k 1.7.2006. 13. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2006. ISBN 978-80-7201-596-6.
- [4] Dopravniznaceni.com. Jak funguje úsekové měření. [Online]. (2021). [cit.2021-02-21]. Dostupné z <https://www.dopravniznaceni.com/jak-funguje-usekove-mereni>.
- [5] HENDRYCH, Dušan. Správní právo: obecná část. 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-624-1.
- [6] JEMELKA, Luboš. Správní řád: komentář. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-607-4.
- [7] JEMELKA, Luboš. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Zákon o některých přestupcích: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-772-9.
- [8] KOPECKÝ, Martin. Příslušnost v řízení o přestupcích. Správní právo. 2017,50(6),297-313. ISSN 0139-6005.
- [9] Mdcz.cz. Přeshraniční výměna informací o dopravních deliktech v oblasti bezpečnosti silničního provozu a otázky týkající se systému EUCARIS. [Online]. (2021). [cit.2021-01-14]. Dostupné z [https://www.mdcz.cz/Ministerstvo/Zadost-o-poskytnuti-informace-\(1\)/Poskytnute-informace/Preshranicni-vymena-informaci-o-dopravnich-deliktech](https://www.mdcz.cz/Ministerstvo/Zadost-o-poskytnuti-informace-(1)/Poskytnute-informace/Preshranicni-vymena-informaci-o-dopravnich-deliktech).
- [10] Mvcr.cz. Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. [Online]. (2021). [cit.2020-10-31]. Dostupné z <https://www.mvcr.cz/clanek/zakon-o-odpovednosti-za-prestupky-a-rizeni-o-nich-ucinny-od-1-7-2017.aspx>
- [11] Policie.cz. Dopravní rizika v letních měsících. [Online]. (2021). [cit.2021-04-02]. Dostupné z <https://www.policie.cz/clanek/dopravni-rizika-v-letnich-mesicich.aspx>
- [12] PRÁŠKOVÁ, Helena. Nové přestupkové právo. Praha: Leges, 2017. Teoretik. ISBN 978-80-7502-221-9.

- [13] PRÁŠKOVÁ, Helena. Základy odpovědnosti za správní delikty. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice právní instituty. ISBN 978-80-7400-456-8.
- [14] PRŮCHA, Petr. K pojetí správněprávní odpovědnosti a správního trestání. Správní právo. Praha: Ministerstvo vnitra, 2014, roč. 2014, 1-2, s. 16-27. ISSN 0139-6005.
- [15] SKULOVÁ, Soňa. Správní právo procesní. 3. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-688-0.
- [16] STRAKOŠ, Jan. Vádemékum ke zkoušce odborné způsobilosti k přestupkům: vypracované otázky ke zkoušce odborné způsobilosti dle § 111 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Praha: Ministerstvo vnitra, 2019. ISBN 978-80-7616-051-4.
- [17] ŠROMOVÁ, Eva. Správní řízení od A do Z. 3. aktualizované a doplněné vydání. Olomouc: ANAG, 2020. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7554-259-5.
- [18] 80/VS/2006 Veřejnoprávní smlouva uzavřená mezi městem Český Brod a obcí Rostoklaty, 81/VS/2006 Veřejnoprávní smlouva uzavřená mezi městem Český Brod a obcí Rostoklaty. In Věstník právních předpisů středočeského kraje. 2006, částka 9, s. 172-175.

POUŽITÁ JUDIKATURA

- [19] Nález Ústavního soudu ze dne 16.05.2018, čj. Pl.ÚS 15/16, [Online]. (2021). [cit.2021-04-03]. Dostupné z <http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=pl-15-16>.
- [20] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22.1.2004, čj. 4 Azs 55/2003, č. 638/2005 Sb. NSS, [Online]. (2021). [cit.2021-03-02]. Dostupné z http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2003/0055_4Azs_0300051A_prevedeno.pdf
- [21] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16.02.2005, čj. A 6/2003 - 44, č. 1038/2007 Sb. NSS, [Online]. (2021). [cit.2021-04-06] Dostupné z http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2003/000611A_0300044A_prevedeno.pdf
- [22] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28.08.2007, čj. 6 Ads 87/2006, č. 1389/2007 Sb. NSS, [Online]. (2020). [cit.2020-12-17]. Dostupné z http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2006/0087_6Ads_0600036A_prevedeno.pdf
- [23] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12.05.2010, čj. 8 As 60/2009 - 73, [Online]. (2020). [cit.2020-12-17]. Dostupné z http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2009/0127_5As_1400015_prevedeno.pdf
- [24] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22.10.2015, čj. 8 As 110/2015 - 46 [Online]. (2020). [cit.2020-10-25] Dostupné z http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2015/0110_8As_1500046_20151104153032_prevedeno.pdf
- [25] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26.01.2017, čj. 7 As 292/2016 – 29 [Online]. (2020). [cit.2020-11-20] Dostupné z http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2016/0292_7As__1600029_20170130093619_prevedeno.pdf
- [26] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15.12.2017, čj. 4 As 199/2017 - 30, [Online]. (2021). [cit.2021-04-15]. Dostupné z http://nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2017/0199_4As_1700030_20180109093925_20180110094028_prevedeno.pdf
- [27] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23.07.2019, čj. 1 As 318/2018 - 41, [Online]. (2020). [cit.2020-11-30] Dostupné z

- http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2018/0318_1As_1800041_20190729141537_20190807132027_prevedeno.pdf
- [28] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13.01.2020, čj. 9 As 260/2018 - 21, [Online]. (2020). [cit.2020-11-11] Dostupné z http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2018/0260_9As_1800021_20200113091707_20200128092014_prevedeno.pdf
- [29] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25.03.2020, čj. 9 As 311/2018 – 27, [Online]. (2020). [cit.2020-11-01] Dostupné z http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2018/0311_9As_1800027_20200325124619_20200409092022_prevedeno.pdf
- [30] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29.05.2020, čj. 2 As 293/2018 – 25, [Online]. (2020). [cit.2020-10-30] Dostupné z http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2018/0293_2As_1800025_20200601105156_20200618102019_prevedeno.pdf
- [31] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 05.06.2020, čj. 4 As 450/2019 – 36, [Online]. (2021). [cit.2021-04-02]. Dostupné z http://nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2019/0450_4As_1900036_20200605111015_20200622084019_prevedeno.pdf
- [32] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10.12.2020, čj. 1 As 120/2020 – 41, [Online]. (2021). [cit.2021-04-04]. Dostupné z http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2020/0120_1As_2000041_20201214085558_20201214132020_prevedeno.pdf
- [33] Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 31.10.2017, čj. 4 As 165/2016 - 46 [Online]. (2021). [cit.2021-04-21]. Dostupné z http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2016/0165_4As_1600046_20171115083632_prevedeno.pdf

SEZNAM PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

- [34] Sdělení č. 209/1992 Sb., Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících
- [35] Vyhláška č. 262/2000 Sb., vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu, kterou se zajišťuje jednotnost a správnost měřidel a měření
- [36] Vyhláška č. 345/2002 Sb., vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu, kterou se stanoví měřidla k povinnému ověřování a měřidla podléhající schválení typu
- [37] Vyhláška č. 388/2002 Sb., vyhláška Ministerstva vnitra o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností
- [38] Vyhláška č. 294/2015 Sb., vyhláška, kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích
- [39] Zákon č. 200/1990 Sb., zákon České národní rady o přestupcích
- [40] Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- [41] Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
- [42] Zákon č. 221/1999 Sb., zákon o vojácích z povolání
- [43] Zákon č. 365/2000 Sb., zákon o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů
- [44] Zákon č. 56/2001 Sb., zákon o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb.
- [45] Zákon č. 312/2002 Sb., zákon o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů
- [46] Zákon č. 361/2003 Sb., zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů
- [47] Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění
- [48] Zákon č. 361/2000 Sb., zákon o provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), v platném znění.

- [49] Zákon č. 300/2008 Sb., zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů
- [50] Zákon č. 280/2009 Sb., zákon daňový řád
- [51] Zákon č. 89/2012 Sb., zákon občanský zákoník
- [52] Zákon č. 234/2014 Sb., zákon o státní službě,
- [53] Zákon č. 255/2012 Sb., zákon o kontrole (kontrolní řád)
- [54] Zákon č. 250/2016 Sb., zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
- [55] Zákon č. 251/2016 Sb., zákon o některých přestupcích

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha A Vzor výzvy k uhrazení určené částky
- Příloha B Vzor příkazu fyzické osobě
- Příloha C Vzor příkazu řidiči

Příloha A – Vzor výzvy k uhrazení určené částky

Označení správního orgánu

Adresát

Evidenční údaje spisu

Datum vyhotovení

VÝZVA K UHRAZENÍ URČENÉ ČÁSTKY

Věc: Výzva k uhrazení určené částky podle § 125h odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též zákona o silničním provozu)

provozovateli vozidla: **jméno a příjmení, datum narození, adresa provozovatele**

Správní orgán odboru dopravy Městského úřadu v Českém Brodě, příslušný k projednání přestupků dle ust. § 124 odst. 5 písm. k), ust. § 125e odst. 1 a dle ust. 125h odst. 1 zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, Vás podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu, **v y z ý v á** k uhrazení určené částky

ve výši 500 Kč (slovy: pět set korun českých).

Podnětem výzvy k uhrazení určené částky je oznámení Městské policie Český Brod, neboť dne xxx bylo zjištěno protiprávní jednání neznámého řidiče motorového vozidla RZ: xxx. Řidič tohoto vozidla je důvodně podezřelý z porušení ustanovení § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu a ze spáchání přestupku ve smyslu ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu, neboť uvedeného dne v xxx hodin na silnici č. I/12 v obci Rostoklaty směr Kolín byla uvedenému vozidlu automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy naměřena rychlost jízdy 56 km/h, přičemž v daném úseku je stanovena maximální rychlost jízdy 50 km/h. Uvedená rychlost je snížena o toleranci radaru ve prospěch přestupce 3 km/h.

Odpovědným provozovatelem vozidla se podle § 2 písm. b) zákona o silničním provozu rozumí: provozovatel vozidla je vlastník nebo jiná osoba, která je jako provozovatel zapsána v registru silničních vozidel podle zvláštního právního předpisu nebo obdobné evidenci jiného státu.

Podle záznamů v centrálním registru vozidel jste provozovatelem tohoto motorového vozidla a podle ust. § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu je Vám uložena povinnost zajistit, aby při užití Vašeho vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu.

Splatnost určené částky se stanovuje do **15 dnů** ode dne doručení této výzvy, na účet Městského úřadu, a to platbou na příjmový účet MÚ (**číslo účtu xxx, var. symbol č. xxx**). Bez správně uvedeného čísla účtu a variabilního symbolu nebude platba na účet připsána.

Věnujte laskavě pozornost tomu, aby byla určená částka v uvedené lhůtě již do 15 dnů připsána na výše uvedený účet. Podle § 125h odst. 5 zákona o silničním provozu, **je-li určená částka uhrazena nejpozději v den splatnosti, obecní úřad obce s rozšířenou působností věc odloží.**

Městská policie Český Brod s odkazem na ust. § 24b odst. 2 z. č. 553/1991 Sb., o obecní policii, informuje na: <https://www.cesbrod.cz/category/bezpecny-brod-mereni-rychlosti>, že pořizuje pro zákonné účely, prostřednictvím stálého automaticko-technického systému, obrazové záznamy (zveřejňováno od 4.1.2010).

Úsek měření ve směru na:

Kolín (začátek měřeného úseku GPS: B50,070890;L14,799446, konec měřeného úseku GPS:B50,070795;L14,803982), Praha (začátek měřeného úseku GPS: B50,070856;L14,804543, konec měřeného úseku GPS:B50,070943;L14,800012).

Poučení:

Podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu, neuhradí-li provozovatel vozidla určenou částku, může obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který jej vyzval k uhrazení určené částky, **písemně sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla (jméno, příjmení, datum narození a adresa trvalého pobytu)** v době spáchání přestupku, a to ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení této výzvy. Toto sdělení se považuje za podání vysvětlení. Pokud využijete písemné vysvětlení přestupku, bude tento řešen přímo s daným řidičem.

Správní orgán bude pokračovat v šetření přestupku, nebude-li určená částka včas uhrazena nebo nesdělí-li provozovatel vozidla požadované údaje o totožnosti řidiče vozidla v době přestupku v uvedené lhůtě nebo bude-li určená částka uhrazena po dni splatnosti. Částku uhrazenou po dni splatnosti Městský úřad Český Brod, finanční odbor v souladu s ust. § 125h odst. 7 zákona o silničním provozu bezodkladně vrátí provozovateli vozidla.

Přestupku proti pořádku ve státní správě vyskytující se na více úsecích státní správy dle ust. § 2 odst. 2 písm. a) zák. č. 251/2016 Sb., zákona o některých přestupcích, se dopustí ten, kdo úmyslně uvede nesprávný nebo neúplný údaj správnímu orgánu anebo mu požadovaný údaj zatají, případně se dopustí téhož přestupku dle písm. b) shora uvedeného ustanovení, jestliže se uvedeného jednání dopustí za účelem získání neoprávněné výhody.

Nezjistí-li obecní úřad s rozšířenou působností do 60 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení o přestupku proti určité osobě, věc odloží podle § 76 odst. 1 písm. k) zákona 250/2016 Sb., zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a **zahájí řízení o přestupku** podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, pro porušení ustanovení § 10 odst. 3 tohoto zákona, kdy provozovatel nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Podle odst. §125f odst. 4 zákona o silničním provozu se uloží pokuta v rozmezí pokuty pro přestupek, jehož znaky porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje; **pokuta však nepřevyší 10 000 Kč.**

Ve správním řízení pak může být řidiči uložena pokuta v rozmezí pro pokuty pro přestupek, jehož znaky porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje (tj. do 2 500 Kč).

Upozornění:

Výše uvedená lhůta začíná běžet dnem následujícím ode dne oznámení (doručení) této výzvy. V případě, že byla písemnost uložena u provozovatele poštovních služeb a nebyla dříve adresátem vyzvednuta, považuje se desátý den od připravení písemnosti k vyzvednutí za den doručení (ust. § 24 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů). Výše uvedená lhůta počíná v takových případech běžet dnem následujícím po uplynutí 10. dne, kdy byla písemnost připravena k vyzvednutí.

Dokument, který byl dodán do datové schránky, je doručen okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu. Nepřihlásí-li se tato osoba do datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty (§ 17 odst. 3, 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů).

Z výše uvedeného vyplývá, že pokud provozovatel vozidla určenou částku **včas uhradí, věc bude odložena.** Tímto bude považována za vyřízenou a **nepodléhá ani bodovému hodnocení.**

jméno a příjmení
oprávněná úřední osoba

Příloha B – Vzor příkazu fyzické osobě

Označení správního orgánu

Adresát

Evidenční údaje spisu

Datum vyhotovení

PŘÍKAZ

Městský úřad Český Brod, odbor dopravy a obecní živnostenský úřad (dále jen „správní orgán“) jako orgán věcně a místně příslušný podle § 124 odst. 5 písm. k), § 125e odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), vydal dle ust. § 90 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“) a ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) tento příkaz:

jméno provozovatele vozidla, datum narození, adresa bydliště,

je vinen

tím, že jako provozovatel vozidla reg. značky xxx, v rozporu s ust. § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem,

čímž spáchal

přestupek dle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, neboť dne xxx v xxx hodin na pozemní komunikaci č. I/12 v obci Rostoklaty, ve směru na Kolín (začátek měřeného úseku GPS: B50,070890;L14,799446, konec měřeného úseku GPS:B50,070795;L14,803982 řidič vozidla překročil maximální dovolenou rychlost, neboť automatizovaným technickým prostředkem používaným při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích bez obsluhy, byla zdokumentována v místě, kde je povolena maximální rychlost jízdy 50 km/h, rychlost jízdy **58 km/h**, uvedená rychlost je snížena o toleranci radaru ve prospěch přestupce 3 km/h, která byla v rozporu s ust. § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu, čímž se nezjištěný řidič uvedeného vozidla dopustil přestupku dle ust. § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu,

za což se provozovateli v souladu s ust. § 35 až § 40 a § 46 zákona o odpovědnosti za přestupky a dle ust. **§ 125f odst. 4 zákona o silničním provozu**, s odkazem na ust. § 125c odst. 5 písm. g) zákona o silničním provozu, **ukládá správní trest pokuty ve výši 1.500 Kč (slovy: jeden tisíc pět set korun českých)**. Splatnost uložené pokuty se, dle § 46 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, stanovuje **do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto příkazu, a to bankovním převodem na číslo účtu xxx, variabilní symbol č. xxx.**

O d ů v o d n ě n í :

Dne 30.10.2020 bylo na Městský úřad Český Brod, odbor dopravy a obecní živnostenský úřad, Městskou policií Český Brod postoupeno oznámení o podezření ze spáchání přestupku dle ust. § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu, kterého se dopustil řidič vozidla registrační značky xxx tím, že dne xxx v xxx hodin na pozemní komunikaci č. I/12 v obci Rostoklaty, ve směru na Kolín, překročil maximální dovolenou rychlost, neboť automatizovaným technickým prostředkem používaným při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích bez obsluhy, byla zdokumentována v místě, kde je povolena maximální rychlost jízdy 50 km/h, rychlost jízdy **58 km/h**, která byla v rozporu s ust. § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu.

Uvedené jednání bylo zdokumentováno Městskou policií Český Brod. Městská policie Český Brod s odkazem na ust. § 24b odst. 2 z.č. 553/1991 Sb., o obecní policii, informuje na: <https://www.cesbrod.cz/category/bezpecny-brod-mereni-rychlosti>, že pořizuje pro zákonné účely prostřednictvím stálého automaticko-technického systému obrazové záznamy (zveřejňováno od 4.1.2010).

O zjištěných skutečnostech bylo vyhotoveno oznámení o podezření ze spáchání přestupku, které pak bylo ve smyslu ustanovení § 10 odst. 2 zákona ČNR č. 553/1991 Sb., o obecní policii, oznámeno na Městský úřad Český Brod, odbor dopravy a obecní živnostenský úřad.

Dle výpisu z Centrálního registru vozidel ze dne xxx je vozidlo xxx registrováno na provozovatele: jméno provozovatele vozidla, datum narození, adresa bydliště

Z předložené spisové dokumentace správního orgánu Městského úřadu Český Brod, odboru dopravy a obecního živnostenského úřadu vyplývá, že provozovatelem vozidla reg. zn. xxx, je jméno provozovatele vozidla, datum

narození, adresa bydliště. Z tohoto důvodu bylo přistoupeno dne xxx k výzvě provozovatele k uhrazení určené částky, neboť byly naplněny zákonem stanovené předpoklady pro její vyhotovení podle § 125h odst. 1 písm. a), b), c) zákona o silničním provozu.

Městský úřad Český Brod, odbor dopravy a obecní živnostenský úřad, vyzval provozovatele motorového vozidla značky xxx, evidovaného v centrálním registru vozidel, aby ve lhůtě do 15 dnů uhradil určenou částku podle ust. § 125h odst. 1 až 4 zákona o silničním provozu nebo aby v této lhůtě písemně sdělil údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku podle ust. § 125h odst. 6 tohoto zákona.

Vzhledem ke skutečnosti, že provozovatel uvedeného vozidla po doručení výzvy dne xxx určenou částku ve stanovené lhůtě neuhradil a údaje o totožnosti řidiče vozidla písemně nesdělil, Městský úřad Český Brod, odboru dopravy a obecního živnostenského úřadu, věc v souladu s ust. § 76 odst. 1 písm. k) zákona o odpovědnosti za přestupky dne xxx odložil, protože do 60 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.

Dle ust. § 125f odst. 3 zákona o silničním provozu k odpovědnosti fyzické osoby za přestupek se nevyžaduje zavinění. Dle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu se **provozovatel vozidla dopustí přestupku** tím, že v rozporu s § 10 zákona o silničním provozu nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.

Dle § 125f odst. 2 zákona o silničním provozu **provozovatel vozidla za přestupek podle odst. 1 odpovídá**, pokud a) porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo se jedná o neoprávněné zastavení nebo stání,

b) porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje znaky přestupku podle tohoto zákona a

c) porušení pravidel nemá za následek dopravní nehodu.

V daném případě také byly splněny podmínky uvedené v ust. § 125f odst. 2 a 5 zákona o silničním provozu a jelikož přes shora uvedené nezbytné kroky nebyl pachatel přestupku zjištěn, je za přestupek objektivně odpovědný provozovatel vozidla, tj. jeho vlastník nebo fyzická nebo právnická osoba zmocněná vlastníkem k provozování vozidla vlastním jménem (zapsán v technickém průkazu vozidla a v registru silničních vozidel jako vlastník vozidla, resp. provozovatel). Objektivní odpovědnost provozovatele vozidla, vyplývající z ust. § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, je kromě tohoto zákona dovozována i z ust. čl. 11 odst. 3 věty první Listiny základních práv a svobod, která stanoví, že vlastnictví zavazuje. Objektivní odpovědnost provozovatele vozidla za přestupek, kterého se dopustil řidič jím provozovaného vozidla, byla do právní úpravy zavedena zákonem č. 297/2011 Sb. ze dne 6. září 2011, jímž byl zákon o silničním provozu novelizován a zavedl mimo jiné novou skutkovou podstatu přestupku, ze kterého lze při splnění zákonem předpokládaných podmínek shledat odpovědným provozovatelem vozidla bez ohledu na to, že vozidlo v inkriminovanou dobu řídila zřejmě jiná osoba, a to zejména s cílem docílit vyšší kázně řidičů a tím posílit bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností, kterým je v daném případě Městský úřad Český Brod, tedy přestupek provozovatele vozidla projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, nezahájil řízení o přestupku (vůči řidiči) a věc odložil podle ust. § 76 odst. 1 písm. k) zákona o odpovědnosti za přestupky, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě anebo řízení o přestupku zastavil podle ust. § 86 odst. 1 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky, protože obviněnému z přestupku (řidiči) nebylo spáchání skutku prokázáno. Využije-li provozovatel své právo k oznámení osoby řidiče, a následně nebude tato informace potvrzena zjištěním správního orgánu a v důsledku toho nezbude než věc odložit podle ust. § 76 odst. 1 písm. k) zákona o odpovědnosti za přestupky nebo řízení zastavit podle § 86 odst. 1 písm. c) tohoto zákona, dochází z titulu objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla k naplnění skutkové podstaty správního deliktu provozovatele ve smyslu ust. § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu. Z výše uvedených důvodů je zcela zřejmé, že všechny podmínky pro vyvození odpovědnosti provozovatele vozidla za uvedený přestupek byly.

Vzhledem k shora uvedenému a k obsahu spisového materiálu správní orgán ve věci přestupku provozovatele konstatuje, že jej spáchala osoba jméno provozovatele vozidla, datum narození, adresa bydliště, se dopustila jednání uvedeného v § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, kde je uvedeno, že *právnická nebo fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem*, neboť porušila povinnosti provozovatele vozidla uložené v ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, když jako provozovatel motorového vozidla RZ xxx nezajistila, aby při jeho užití na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu. Mezi jednáním obviněné osoby a následkem je potom jednoznačný kauzální nexus, kdy poruchový následek je nepochybně v příčinné souvislosti s protiprávním jednáním provozovatele.

Zároveň doplňuje, že byly splněny požadavky podmiňující jeho projednání zakotvené v ustanovení § 125f odst. 5 písm. a) zákona o silničním provozu, kdy v průběhu prověřování oznámení byly učiněny nezbytné kroky ke zjištění pachatele, k zahájení řízení o přestupku nedošlo a věc byla odložena z důvodu nezjištění skutečností odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.

Podkladem pro rozhodnutí ve věci je spisový materiál shromážděný na základě oznámení postoupeného Městskou policií Český Brod a potvrzení o doručení výzvy k uhrazení určené částky.

K objektu přestupku dle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu lze uvést, že toto ustanovení chrání bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích, v situacích, kdy je obtížné ustanovit konkrétní osobu řidiče, která se protiprávního jednání dopustila, a současně se typově jedná o velmi časté porušení pravidel silničního provozu. Je to provozovatel vozidla, kdo je schopen ovlivnit jednání řidiče svého vozidla a na tohoto působit, aby dodržoval tato pravidla silničního provozu. Provedenými důkazy správní orgán dospěl k závěru, že obviněný svým jednáním tento zákonem chráněný objekt narušil.

Aby mohlo být jednání obviněného označeno jako přestupkové, musí být splněna i potřebná míra společenské nebezpečnosti, a tedy materiální znak přestupku. Nebezpečnost jednání obviněné osoby vyplývá jednak přímo ze skutečnosti, že je toto jednání kvalifikováno jako zvláštní skutková podstata přestupku v zákoně o silničním provozu, a jelikož by toto pojetí bylo možné považovat za zcela formalistické, je s ohledem na konkrétní okolnosti případu nutné uvést, že došlo k narušení zájmu společnosti na tom, aby v provozu na pozemních komunikacích nedocházelo ze strany účastníků provozu k porušování pravidel provozu a tedy k porušení pravidel při jízdě v obci, kdy provozovatel vozidla volbou osoby, které vozidlo svěří a jejím náležitým poučením je chování osoby řidiče schopen ovlivnit.

S ohledem na výše uvedené tak správní orgán dospěl k závěru, že jednáním obviněného došlo k naplnění všech znaků přestupku tak, jak je uvedeno v § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky (přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin). Dle ust. § 125f odst. 3 zákona o silničním provozu se nevyžaduje zavinění. Převedeno na konkrétní případ – jednání omisivní, poruchový následek, jako přestupek označeno, nejedná se o trestný čin. Obviněná osoba svým jednáním porušila povinnost provozovatele stanovenou v § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu a v návaznosti na porušení této povinnosti se tak dopustila přestupku dle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu.

Podle ust. § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu se za přestupek podle odstavce 1 uloží pokuta v rozmezí pokuty pro přestupek, jehož znaky porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje, v daném případě tedy podle ust. 125c odst. 5 písm. g) zákona o silničním provozu v rozmezí od 1.500 Kč do 2.500 Kč. Při určení konkrétní výše ukládané pokuty byla dále zohledněna kritéria, uvedená v ust. § 35 až 41, § 46 zákona o odpovědnosti za přestupky, zejména to, že účastník provozu na pozemních komunikacích, měl vědět nebo mohl vědět, že překročením maximální povolené rychlosti, se dopouští protiprávního jednání, při kterém byl zaviněným jednáním porušen zájem společnosti. Společným skupinovým objektem (zájmem chráněným zákonem) je u dopravních přestupků bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích, vyjadřující zájem společnosti na ochraně života a zdraví osob a ochraně majetku. Zájmem chráněným zákonem je v tomto případě zájem společnosti na tom, aby se provozu na pozemních komunikacích jako řidiči vozidel neúčastnili řidiči, kteří překračují max. dovolenou rychlost. Správnímu orgánu nejsou známy osobní poměry obviněného. Sankci na samé spodní hranici zákonné sazby lze charakterizovat pouze jako preventivní upozornění pro provozovatele, aby příště více dbal na svou povinnost dle § 10 odst. 3 zákona o provozu na pozemních komunikacích.

Z výše popsanych důvodů správní orgán, po vyhodnocení uvedených důkazů jednotlivě i v jejich vzájemné souvislosti shledal, že ke spáchání přestupku došlo, tento je dostatečně prokázán, a proto rozhodl o vydání příkazu, jak jest uvedeno ve výroku. Rozhodnutí bylo vypracováno v příkazním řízení s přihlédnutím k hospodárnosti řízení.

Poučení:

Dle § 150 odst. 3 správního řádu může ten, jemuž se povinnost ukládá, podat proti příkazu odpor ve lhůtě 8 dnů ode dne oznámení příkazu. Podáním odporu se příkaz ruší a řízení pokračuje, to neplatí, byl-li podán nepřipustný nebo opožděný odpor. Správní orgán vyrozumí podatele o podání nepřipustného nebo opožděného odporu.

Lhůty pro vydání rozhodnutí začínají znovu běžet dnem podání odporu. Zpětvzetí odporu není přípustné. Odpor se podává u správního orgánu, který příkaz vydal (u MěÚ Český Brod, odbor dopravy a obecní živnostenský úřad).

V případě, že po projednání bude vysloveno spáchání přestupku, bude kromě správního trestu uložena i povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč (dle § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a § 79 odst. 5 správního řádu a vyhl. 520/2005 Sb.). Příkaz, proti němuž nebyl podán odpor, se stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím.

Dle § 37 odst. 2 správního řádu musí být z podání patrné, kdo je činí, které věci se týká a co se navrhuje. Fyzická osoba uvede v podání jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, popřípadě jinou adresu pro

doručování podle § 19 odst. 4 správního řádu. Podání musí obsahovat označení správního orgánu, jemuž je určeno, další náležitosti, které stanoví zákon, a podpis osoby, která je činí.

Lhůta k podání odporu začíná běžet dnem následujícím ode dne oznámení (doručení) tohoto příkazu. V případě že byla písemnost uložena u provozovatele poštovních služeb a nebyla dříve adresátem vyzvednuta, považuje se desátý den od připravení písemnosti k vyzvednutí za den doručení (ust. § 24 odst. 1 správního řádu). Lhůta k podání odporu počíná v takových případech běžet dnem následujícím po uplynutí 10. dne, kdy byla písemnost připravena k vyzvednutí. Dle ust. § 40 odst. 1 písm. a) a c) správního řádu, připadne-li konec lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší příští pracovní den.

Dokument, který byl dodán do datové schránky, je doručen okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu. Nepřihlásí-li se tato osoba do datové schránky osoba ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručení posledním dnem této lhůty (§ 17 odst. 3, 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů).

Provozovatel vozidla za přestupek neodpovídá pouze tehdy, prokáže-li, že v době před porušením povinnosti řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích bylo vozidlo, jehož je provozovatelem, odcizeno nebo byla odcizena jeho tabulka s přidělenou státní poznávací značkou, nebo podal žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel (ust. § 125f odst. 6 zákona o silničním provozu).

Je-li zahájeno řízení o uložení pokuty za přestupek podle ust. § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu nelze již zahájit řízení o přestupku pro stejné porušení povinnosti řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích, s výjimkou případu, pokud se provozovatel vozidla zproští odpovědnosti za přestupek podle předchozího odstavce (ust. § 125g odst. 1 tohoto zákona).

Otisk úředního razítka

jméno a příjmení
oprávněná úřední osoba

Upozornění:

Marným uplynutím lhůty 30 dnů pro zaplacení pokuty, přistoupí Městský úřad Český Brod k vymáhání vzniklé pohledávky, neboť toto rozhodnutí představuje samo o sobě exekuční titul.

Z důvodů hodných zvláštního zřetele můžete požádat správní orgán o splátkový kalendář (finanční odbor).

Rozdělovník:

1. spis
2. účastník řízení
3. evidence pohledávek MěÚ Český Brod (po nabytí právní moci)

Zdroj: vlastní zpracování dle postupů správního orgánu ODŽÚ Český Brod

Příloha C – Vzor příkazu řidiči

Označení správního orgánu

Adresát

Evidenční údaje spisu

Datum vyhotovení

PŘÍKAZ

Městský úřad Český Brod, odbor dopravy a obecní živnostenský úřad (dále jen "správní orgán") jako orgán věcně a místně příslušný podle § 124 odst. 5 písm. k), § 125e odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), vydal dle ust. § 90 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“) a ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) tento příkaz:

jméno a příjmení, adresa bydliště

je vinen

spácháním přestupku v nedbalosti podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen “zákon o silničním provozu“),

tím, že

řídil v rozporu s § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu dne xxx v xxx hodin, když řídil vozidlo reg. značky xxx, v úseku, kdy je povolena maximální rychlost jízdy 50 km/h, překročil nejvyšší dovolenou rychlost jízdy, neboť mu byla na silnici č. I/12 v obci Rostoklaty směr Praha automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy naměřena rychlost jízdy 57 km/h, uvedená rychlost jízdy je snížena o toleranci radaru ve prospěch přestupce 3km/h, **tedy**

za což se mu v souladu s ust. § 90 odst. 1, ust. § 35 až ust. § 40, ust. § 46 a ust. § 47 zákona o odpovědnosti za přestupky

ukládá správní trest

dle ust. § 125c odst. 5 písm. g) zákona o silničním provozu pokuty ve výši **1500 Kč** (slovy: jeden tisíc pět set korun českých), která je splatná do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet MěÚ Český Brod.

Uloženou pokutu je obviněná osoba povinna uhradit do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto příkazu, a to bankovním převodem na číslo účtu xxx, variabilní symbol č.xxx nebo na pokladně Městského úřadu Český Brod.

Odůvodnění:

Správní orgán obdržel od Městské police Český Brod oznámení o výše popsáném skutku. Po prostudování spisového materiálu dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro vydání příkazu ve smyslu ust. § 90 zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 150 správního řádu, kdy skutková zjištění z došlého oznámení považuje správní orgán za dostatečnou.

Z oznámení přestupku a přiloženého spisového materiálu zasláného od Městské police Český Brod, je zdejšímu správnímu orgánu zřejmé, že přestupek byl dostatečně prošetřen a není pochybnosti o tom, že obviněný se přestupku dle ust. § 125c odst.1 písm. f) bod 4 zákona č. 361/200 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“) dopustil tím, že dne xxx v xxx hodin, když řídil vozidlo reg.značky xxx, v úseku , kde je povolena maximální rychlost jízdy 50 km/h, překročil nejvyšší dovolenou rychlost jízdy, neboť mu byla na silnici č.I/12 v obci Rostoklaty směr Praha automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy naměřena rychlost jízdy 57 km/h, uvedená rychlost jízdy je snížena o toleranci radaru ve prospěch přestupce 3km/h.

Tímto uvedeným jednáním obviněná osoba porušila ustanovení zákona o silničním provozu: § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu „V obci smí jet řidič rychlostí nejvýše 50 km.h⁻¹ a jde-li o dálnici nebo silnici pro motorová vozidla, nejvýše 80 km.h⁻¹ čímž se dopustila přestupku dle ustanovení § 125c odst.1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu „Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla překročí nejvyšší dovolenou rychlost v obci o méně než 20 km.h⁻¹ nebo mimo obec o méně než 30 km.h⁻¹“.

Jednalo se o tyto podklady:

- Oznámení o přestupku ze dne xxx
- Fotodokumentace z místa přestupku, na které je zachyceno vozidlo reg.značky xxx s naměřenou rychlostí
- Ověřovací list č.xxx ze dne xxx o kontrole silničního rychloměru, ze kterého vyplývá, že zařízení xxx bylo kontrolováno dne xxx kým xxx a má požadované metrologické vlastnosti s platností do xxx .
- písemné vyjádření obviněného ze dne xxx vedeného pod čj. Xxx , ve kterém uvádí, že obviněný vozidlo v uvedenou dobu řídil.

V dané věci - překročení maximální dovolené rychlosti v obci je zřejmé, že nedošlo k bezprostřednímu ohrožení ostatních účastníků provozu na pozemních komunikacích tím, že by bezprostředně hrozila kolize, nicméně nelze než konstatovat, že překročením dovolené rychlosti dochází často k dopravním nehodám, které mají zpravidla nejtěžší následky na životech a zdraví. K takovému následku pak může dojít i tím, že nastane krizová situace, k jejímuž vzniku může dojít nezávisle na vůli řidiče, který překračuje rychlost, například vlivem technické závady, vlivem chování ostatních účastníků provozu, vlivem technické závady ve sjízdnosti komunikace a podobně. V takových případech se pak pro výrazné překročení rychlosti jízdy jedním, snižuje možnost ostatních krizovou situaci bezpečně vyřešit, neboť se tím snižuje čas potřebný pro vyhodnocení nastalé situace, správné reakce a možnost manévrování k odvrácení případně hrozícího nebezpečí. V případě nehody má rychlost vozidla naprosto zásadní vliv na její následky, zvyšuje se brzdná dráha vozidla při snížení doby pro reakci k odvrácení hrozícího nebezpečí. Nehody ve vyšší rychlosti prokazatelně zvyšují riziko smrti pro zranitelné účastníky silničního provozu.

Přestupek byl zjištěn orgánem k tomu příslušným dle § 79 odst. 1 zákona o provozu na pozemních komunikacích, funkčnost měřícího zařízení byla řádně ověřena. Obviněná osoba se k přestupku doznala. Jednotlivé provedené důkazy jsou ve vzájemné shodě a neumožňují přijetí jiného závěru.

Formu zavinění hodnotí správní orgán jako nedbalost vědomou dle § 15 odst. 3 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť obviněný věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že tento zájem neohrozí, neboť kdy jednou z podmínek získání řidičského oprávnění je absolvování autoškoly a následně složení příslušné zkoušky a znalost zákona o silničním provozu. S ohledem na nedbalostní formu zavinění nebyla tedy hodnocena pohnutka, která obviněného k jednání vedla. Správní orgán však také zhodnotil skutečnost, že v důsledku protiprávního jednání obviněného nedošlo k nevratným následkům a toto bylo hodnoceno v jeho prospěch, neboť svou jízdou na frekventované pozemní komunikaci sice obviněný nezpůsobil dopravní nehodu, nicméně řidičova schopnost reagovat adekvátně na situaci v silničním provozu, je snížena a dochází tak ohrožení ostatních účastníků provozu.

Aby mohlo být jednání obviněné osoby označeno jako přestupkové, musí být splněna i potřebná míra společenské nebezpečnosti, a tedy materiální znak přestupku. Nebezpečnost jednání vyplývá jednak přímo ze skutečnosti, že jsou tato jednání kvalifikována jako zvláštní skutková podstata přestupku v zákoně o provozu na pozemních komunikacích, a jelikož by toto pojetí bylo možné považovat za zcela formalistické, je s ohledem na konkrétní okolnosti případu nutné uvést, že došlo k narušení zájmu společnosti na tom, aby v provozu na pozemních komunikacích nedocházelo ze strany účastníků provozu k porušování pravidel provozu a tedy k ohrožování ostatních účastníků silničního provozu, neboť dodržování nejvyšší povolené rychlosti přispívá k bezkoliznímu provozu na pozemních komunikacích a překročení nejvyšší dovolené rychlosti mohlo způsobit závažnější následky v případě mimořádné události v dopravě, např. neočekávané vyjetí jiného účastníka provozu na komunikaci - při totožné reakční době řidiče vozidlo při vyšší rychlosti urazí větší vzdálenost, prodlužují se též brzdné dráhy, (následek ohrožovací) jednáním obviněné osoby a následkem je potom jednoznačný kauzální nexus, kdy ohrožovací následek je nepochybně v příčinné souvislosti s protiprávním jednáním.

Zájem společnosti, který zde byl porušen, je na tom, aby se účastníci v provozu na pozemních komunikacích chovali tak, jak jim ukládá příslušný zákon. Proto zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, toto chování účastníků upravuje.

Při určení druhu a výměry správního trestu správní orgán přihlédl dle ust. § 37 zákona o odpovědnosti za přestupky zejména k povaze a závažnosti přestupku, k naměřené rychlosti, věku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem, zda se v minulosti již stejného přestupku obviněná osoba dopustila a dalším okolnostem, zejména pak otázkou, jakým způsobem byl ohrožen veřejný zájem, kterým je ochrana života a zdraví a hmotného majetku účastníků provozu na pozemních komunikacích, či majetku třetích osob, kdy vzal zejména v úvahu místo spáchání přestupku v obci na frekventované pozemní komunikaci.

Podle ustanovení § 125c odst. 5 písm. g) zákona o silničním provozu v souladu s ust. § 35 až ust. § 40, ust. § 46 a ust. § 47 zákona o odpovědnosti za přestupky, se za tento přestupek uloží pokuta od 2 500 Kč do 5 000 Kč. Správní orgán uložil trest na spodní hranici a má za to, že uvedený správní trest je plně dostačující k nápravě obviněného.

S ohledem na výše uvedené tak správní orgán dospěl k závěru, že jednáním obviněné osoby došlo k naplnění všech znaků přestupku tak, jak je uvedeno v § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky (přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin). V případě přestupku fyzické osoby je dále k odpovědnosti za přestupek vyžadováno zavinění (§ 15 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky). Převedeno na konkrétní případ - zavinění z nedbalosti, jednání, ohrožovací následek, jako přestupek označeno, nejedná se o trestný čin. Rozhodnutí bylo vypracováno v příkazním řízení s přihlédnutím k hospodárnosti řízení.

Poučení:

Dle § 150 odst. 3 správního řádu může ten, jemuž se povinnost ukládá, podat proti příkazu odpor ve lhůtě 8 dnů ode dne oznámení příkazu. Podáním odporu se příkaz ruší a řízení pokračuje, to neplatí, byl-li podán nepřipustný nebo opožděný odpor. Správní orgán vyrozumí podatele o podání nepřipustného nebo opožděného odporu.

Lhůty pro vydání rozhodnutí začínají znovu běžet dnem podání odporu. Zpětvzetí odporu není přípustné. Odpor se podává u správního orgánu, který příkaz vydal (u MěÚ Český Brod, odbor dopravy a obecní živnostenský úřad).

V případě, že po projednání bude vysloveno spáchání přestupku, bude kromě správního trestu uložena i povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč (dle § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a § 79 odst. 5 správního řádu a vyhl. 520/2005 Sb.). Příkaz, proti němuž nebyl podán odpor, se stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím.

Dle § 37 odst. 2 správního řádu musí být z podání patrné, kdo je činí, které věci se týká a co se navrhuje. Fyzická osoba uvede v podání jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, popřípadě jinou adresu pro doručování podle § 19 odst. 3 správního řádu.

Lhůta k podání odporu začíná běžet dnem následujícím ode dne oznámení (doručení) tohoto příkazu. V případě že byla písemnost uložena u provozovatele poštovních služeb a nebyla dříve adresátem vyzvednuta, považuje se desátý den od připravení písemnosti k vyzvednutí za den doručení (ust. § 24 odst. 1 správního řádu). Lhůta k podání odporu počíná v takových případech běžet dnem následujícím po uplynutí 10. dne, kdy byla písemnost připravena k vyzvednutí. Dle ust. § 40 odst. 1 písm. a/ a c/ správního řádu, připadne-li konec lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší příští pracovní den.

Dokument, který byl dodán do datové schránky, je doručen okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu. Nepřihlásí-li se tato osoba do datové schránky osoba ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručенý posledním dnem této lhůty (§ 17 odst. 3, 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů).

jméno a příjmení
oprávněná úřední osoba

Upozornění:

Marným uplynutím lhůty 30 dnů pro zaplacení pokuty a nákladů správního řízení, přistoupí Městský úřad Český Brod k vymáhání vzniklé pohledávky, neboť toto rozhodnutí představuje samo o sobě exekuční titul.

Z důvodů hodných zvláštního zřetele můžete požádat správní orgán o splátkový kalendář (finanční odbor).

Rozdělovník:

1. Spis
2. řidič vozidla
3. Evidence pohledávek MěÚ Český Brod (po nabytí právní moci)

Zdroj: vlastní zpracování dle postupů správního orgánu ODŽÚ Český Brod